

**T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

Oğuzhan YONCALIK

115340

**ORTAÖĞRETİMDE OKUYAN SPORCU ÖĞRENCİLERİN
İDEÂL ÖĞRETMEN PROFİLİNİ ALGILAMA BİÇİMLERİ
(Kırıkkale İl Örneği)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Yard. Doç. Dr. Metin YAMAN**

Kırıkkale, 2002

ÖZET

Bu araştırma “Ortaöğretimde Okuyan Sporcu Öğrencilerin İdeâl Öğretmen Profilini Algılama Biçimleri” üzerine bir araştırmadır. Sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmenin nitelikleri hakkındaki görüşleri ile kendi okullarında görev yapan öğretmenlerin ne kadarının ne derece bu nitelikleri taşıdıkları incelenmiştir.

Tarama modelindeki bu araştırma Kırıkkale ilindeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin oluşturduğu evrenin içinden rastgele seçilen 481’i üzerinde yapılmıştır. Araştırma probleminin çözümlenebilmesi için gereksinim duyulan verilerin toplanmasında anket tekniği ve tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada bilgi toplama aracı olarak kullanılan anket, konuyla ilgili kuramsal kaynaklar, araştırmalar ve bilgi toplama araçları taranarak 55 maddeden oluşan bir taslak haline getirilmiştir. Geçerlilik için, anketin geliştirilmesi aşamasındaki uzman görüşleri yeterli görülmüştür. Geliştirilen anket 77 sporcu öğrenciden oluşan ön guruba uygulanmış ve SPSS’de her bir maddenin korelasyon değerleri bulunmuştur. Bu çalışma sonucunda 7 madde anket formundan çıkarılmış ve 48 maddeden oluşan ankete son biçimi verilmiştir. Veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmalar halinde tablollaştırılmıştır. Anlamlılık düzeyleri Chi-kare, t-testi yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Bu araştırmaya göre:

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sporcu öğrencilerin, kişilik ve kişiler arası ilişkiler boyutunda verilen niteliklere, meslekî nitelikler olarak verilen ve genel öğretim yöntemleri ile ölçme değerlendirme diye iki alt boyutta verilen niteliklere göre daha yüksek beklenti içinde olduklarını göstermektedir.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları katılma derecelerine bakıldığında, kız sporcu öğrenciler, verilen nitelikler bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında ise, erkek sporcu öğrenciler, verilen nitelikler bakımından anlamlı bir şekilde öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, ideâl bir öğretmende olması gereken niteliklere katılma derecelerine bakıldığında, kişilik nitelikleri hariç, diğer nitelik boyutlarına vermiş oldukları cevaplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında tüm nitelik boyutları bakımından, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre öğretmenleri hakkında anlamlı bir şekilde daha olumlu düşündükleri görülmektedir.

Bu araştırmanın sonunda bazı öneriler sunulmuştur.

ABSTRACT

This study is about the perception styles of ideal teacher's profile by sportsman students in secondary school. In addition, it has been investigated that difference between the thoughts of sportsman students about ideal teacher's characteristics and the official teacher's characteristics in their own school.

This study, survey model, has been made on 481 randomly chosen sportsman students from the population that constitutes of sportsman students still studying in secondary schools in the city of Kırıkkale. While the collecting of data, needed in order to solve the problem of investigation, the questionnaire technique and the survey model have been applied. Questionnaire, used as a means for getting information in investigation, and theoretical references related with the subject, former investigations and means for getting information have been scanned and then made a form that consists of 55 different quality. For the reliability, the opinions of specialists have been accepted while improving the questionnaire. Improved questionnaire have been applied to prior group, consisting of 77 sportsman student and for each item correlation values have been obtained from SPSS. As a result of this study, 7 item have been taken out from the questionnaire form and then this questionnaire, consist of 48 item, have been rearranged. Data have been shown in tables as frequency, percentage, arithmetic mean and standart deviations. Meaningfulness levels have been analyzed by Chi-Square and t-test methods.

According to the this study;

At the end of this study, results have shown that sportsman students have much more expectations on qualities, in point of relationship between personality and persons, than the qualities that given as occupational and separated in two parts as general teaching methods and measuring-evaluation.

In point of the participation degree, according to the sportsman students sexuality, it is shown that female sportsman students have much more expectations in point of given qualities. In addition to this, according to the sexuality of sportsman students, with respect to the evaluation degree, it is shown that male sportsman students have much more meaningful positive opinions about their teachers.

According to the type of school of sportsman students, with respect to the participation degree of qualities that must be found in ideal teacher, it is shown that

there is no meaningful differences in given answers with the exception of personality qualities.

According to the type of school of sportsman students, with respect to evaluation degrees of their own teachers, it is shown that sportsman students who are studying in Professional High School and Ordinary High School have much more positive thoughts than the students who are studying in Anatolian High School, Science High School and Anatolian Teacher High School have in point of all quality dimensions.

At the end of this study, as a result some suggestions have been made.

KİŞİSEL KABUL/ AÇIKLAMA

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Ortaöğretimde Okuyan Sporcu Öğrencilerin İdeâl Öğretmen Profilini Algılama Biçimleri (Kırıkkale İl Örneği)” adlı çalışmamı, ilmi ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

Oğuzhan YONCALIK

ÖNSÖZ

Bu araştırma “Ortaöğretimde Okuyan Sporcu Öğrencilerin İdeâl Öğretmen Profilini Algılama Biçimleri Üzerine Bir Araştırma” dır. Sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmenin nitelikleri hakkındaki görüşleri ile kendi okullarında görev yapan öğretmenlerin ne kadarının ne derece bu nitelikleri taşıdıkları incelenmiştir.

Araştırmanın gerçekleşmesinde ve her aşamasında yardımlarını, katkılarını esirgemeyen, beni yönlendiren danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Metin YAMAN’a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Araştırma raporunu okuyarak son biçimin verilmesine zaman ve emeğini esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Dr. M. Metin ARSLAN, Yrd. Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR, Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ ve Dr. Gülten HERGÜNER’e; istatistik çalışması ve verilerin değerlendirilmesinde yardımcı olan Sayın Yrd. Doç. Dr. İbrahim KISAÇ ile Ar. Gör. M. Soner ÖZDEMİR ve Ar. Gör. Oktay AKBAŞ’a; yazılmasında yardım eden Sayın Ar. Gör. Kutalmış GÜVEN’e ve son olarak maddi ve manevi destekleri ile hep yanımda olan aileme teşekkürlerimi sunarım.

Oğuzhan YONCALIK

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
KİŞİSEL KABUL.....	V
ÖNSÖZ.....	VI
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar DİZİNİ.....	XI
KISALTMALAR.....	XVI
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	22
1.3. Alt problemler.....	22
1.4. Araştırmanın Önemi.....	23
1.5. Sayıtlar.....	23
1.6. Sınırlılıklar.....	24
1.7. Tanımlar.....	24
BÖLÜM II.....	25
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	25
2.1. Yurtiçi İlgili Araştırmalar.....	25
2.2. Yurtdışı İlgili Araştırmalar.....	34
BÖLÜM III.....	37
YÖNTEM.....	37
3.1. Araştırmanın Modeli.....	37

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	37
3.3. Ölçme Aracının Geliştirilmesi.....	37
3.4. Verilerin Toplanması.....	38
3.5. Verilerin Analizi.....	38
BÖLÜM IV.....	39
BULGULAR VE YORUMLAR.....	39
4.1.Kişisel Bilgiler.....	39
4.1.1. Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımı.....	39
4.1.2. Sporcu Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı.....	40
4.1.3. Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	41
4.1.4. Sporcu Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	41
4.1.5. Öğrencilerin Kaç Yıldır Lisanslı Olarak Spor Yaptıklarına Göre Dağılımları.....	42
4.2. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	43
4.3. Meslekî Niteliklerinden Genel Öğretim Yöntemleri içinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri	45
4.4. Meslekî Niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Niteliğe Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	48
4.5. Kişiler Arası İlişkileri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	50
4.6. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri	52

4.7. Meslekî Niteliklerinden Genel Öğretim Yöntemleri içinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	55
4.8. Meslekî Niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	59
4.9. Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	63
4.10. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	66
4.11. Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	69
4.12. Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	73
4.13. Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri.....	76
BÖLÜM V.....	79
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	79
5.1.Sonuç.....	79
5.2.Öneriler.....	88

KAYNAKÇA.....90

EKLER

Ek 1 İzin Belgesi.....98

Ek 2 Anket Formu.....100

Ek 3 Güvenilirlik Katsayıları103

Ek 4 Okullar Listesi.....107

ÖZGEÇMİŞ.....108

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1	İstekli ve isteksiz öğretmen davranışları.....	11
Tablo 2	Öğrencileri hakkında yüksek ve düşük beklentiye sahip öğretmenlerin tipik davranışları.....	12
Tablo 3	Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımı....	39
Tablo 4	Sporcu Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı.....	40
Tablo 5	Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	41
Tablo 6	Sporcu Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 7	Öğrencilerin Kaç yıldır Lisanslı Olarak Spor Yaptıklarına göre Dağılımları.....	42
Tablo 8	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları	43
Tablo 9	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu.....	44
Tablo 10	Meslekî Niteliklerinden Genel Öğretim Yöntemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	46

Tablo 11	Meslekî Niteliklerinden Genel Öğretim Yöntemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu.....47
Tablo 12	Meslekî Niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....49
Tablo 13	Meslekî Niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu.....50
Tablo 14	Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....51
Tablo 15	Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu.....52
Tablo 16	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....53
Tablo 17	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri.....54

Tablo 18	Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	56
Tablo 19	Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri.....	58
Tablo 20	Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	60
Tablo 21	Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri.....	62
Tablo 22	Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	63
Tablo 23	Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri.....	65

Tablo 24	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	66
Tablo 25	Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapmaları ve F Değeri.....	68
Tablo 26	Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	70
Tablo 27	Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve F Değeri.....	72
Tablo 28	Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	73
Tablo 29	Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve F Değeri.....	75

- Tablo 30 Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....76
- Tablo 31 Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve F Değeri.....78

KISALTMALAR

And	: Anadolu Lisesi
And. Öğrt.	: Anadolu Öğretmen Lisesi
Fen	: Fen Lisesi
F	: Varyans
n	: Ankete katılan Sporcu Öğrenci Sayısı
P	: 0,05 Anlamlılık katsayısı
Ss	: Standart Sapma
\bar{x}	: Ortalama Değer

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu araştırma, eğitim sisteminin öğretim kademesinden olan orta öğretimde okuyan sporcu öğrencilerin ideâl öğretmen profilini algılama biçimini problem olarak ele almaktadır. Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Günümüzde bilim ve teknolojiye görülen hızlı değişme ve gelişmeler; örgütlenmiş toplumsal etkinlikler içerisinde insan ögesinin en çok önem taşıdığı eğitim alanının yapısını da etkilemektedir. Bu gelişmelere koşut olarak eğitimin amaçlarında, yöntemlerinde ve en stratejik ögesi olarak görülen öğretmenin rollerinde de değişim süreci yaşanmaktadır. Sürekli yeniden biçimlenme ve yapılanma gerekliliği ile karşı karşıya kalan eğitim alanındaki bu gelişmeler, doğal olarak öğretmenin görev ve sorumluluklarına da yeni boyutlar getirmekte; bunun sonucu olarak eğitim ve insan gücünün kalitesini, öğretmenin niteliği ile bir arada düşünülmemekte ve değerlendirilmemektedir.

Eğitimin giderek bir uzmanlık işi olması öğretmenlik mesleğini geliştirmiş; öğretmenlik mesleği, öğretmenin önemi, öğretmen yetiştirme ve öğretmenin rol ve davranışları tüm toplumlarda güncelliğini koruyan konu ve kavramlar olmuştur. Öğretmenlik mesleği ve öğretmen, diğer kavramlar gibi gelişmelere bağlı olarak açıklanmıştır.

Öğretmenlik bireysel, sosyal, kültürel, bilimsel ve teknolojik boyutta profesyonel statüde bir eğitim mesleği olarak tanımlanırken; öğretmen ise insan davranışlarını geliştiren, davranış mühendisi olarak nitelendirilmektedir (Alkan, 2000:202).

Ülkemizde, öğretmenin nitelikleri konusu cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren çeşitli yaklaşımlarla ele alınmıştır. I. Milli Eğitim Şurasında (1939) öğretmenlik konusu çeşitli boyutlarıyla tartışılmış, III. Milli Eğitim Şurasında (1946) öğretmenin yüksek öğretimden yetiştirilmesine yönelik kararlar alınmıştır. IV. Milli Eğitim Şurasında (1949) “ Seçme Öğretmenler” bulunmayışı tartışılmıştır. Bu şuranın açılışında konuşan

zamanın Milli Eğitim Bakanı Banguoğluoğlu, nitelikli öğretmenlerin bulunmayışından yakınarak “ Öğretmenin haiz olacağı nitelikleri belirlemek ve onlar üzerinde ısrar etmek lazımdır ki okullarda işbirliği ve kaliteyi sağlayabilelim” diyerek ideâl öğretmene yönelik işaretler vermiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmenliğin yasal olarak bir meslek olduğu 1924 tarih ve 439 sayılı yasada “ Öğretmenliğin devletin genel hizmetlerinde eğitim ve öğretim görevini üzerine alan bağımsız sınıf ve derecelere ayrılan bir meslek olduğu” belirtilerek meslekle ilgili önemli bir gelişme sağlanmıştır.

Öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve işlevleri, 1973'te çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yeniden ele alınarak şöyle tanımlanmıştır. “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir”. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitim temel ilkelerine ve amaçlarına uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdür (Oktar, 1999: 66).

Son yıllarda ülkemiz öğretmenlerinin istenilen niteliklere sahip olmadıklarına ilişkin yaygın bir kanaat bulunmaktadır. Şöyle ki, “öğretmenlerin sınıfta gerekli öğretmenlik rollerini yeterince yapamadıkları, öğrencilerle düzeylerine ilişkin ilişkileri kurmakta yetersiz kaldıkları, öğretim yöntem ve tekniklerini yeterli düzeylerde kullanamadıkları, öğrenci, değerlendirmesinde gerekli niteliklere sahip değerlendirmeler yapamadıkları, okul –öğrenci–çevre bağlantısını kuramadıkları, öğrencileri araştırmacılığa inceleyiciliğe yöneltmedikleri” pek çok kimse tarafından dile getirilmektedir (Taşdemir, 1996: 56). Son yıllarda gözlenen prestij kaybı nedeniyle, öğretmenin etkisinin azaldığı ve öğretmen kalitesinin düştüğü kabul edilmektedir. Cemiyette insana gösterilen saygı, onun sahip olduğu nicelik ve niteliklere bağlıdır (Yazıcı,1994: 27).

Okullarımız sadece yeterli sayıda öğretmene muhtaç değildir; aynı zamanda bilgili, yetenekli, mesleğine bağlı, iyi yetişmiş öğretmenlere de ihtiyaç vardır (Oğuzkan, 1988: 3). İnsan yetiştirmenin çok zor, fakat o derece zevkli iş olduğuna inanmış olanlar, ancak öğretmenlik yapabilirler (Gün, 1995: 41-42). İyi öğretmen olaylar karşısında soğukkanlı ve sabırlı davranabilen cesur ve azimli, mesleği seven ve bu mesleği sevdiği için seçmiş olmalıdır. Aynı zamanda iyi bir eğitimi özümseyebilecek ve kendini gerçekleştirebilecek; nicelik ve nitelik bakımından yeterliliğe sahip olmalıdır.

İdeâl öğretmenin, sadece alanda profesyonel anlamda iyi yer edinmek için çalışkan kişiler değil, aynı zamanda kendi kişisel yaşamlarını anlayan, bilen ve yaşayan kimseler olduğu ifade edilmektedir. Aynı zamanda ideâl öğretmenlerin, negatif

duygulardan uzakta kalmayı becerebilen, zorluklar yaşadıkları zaman kontrollerini sağlayabilen niteliklere sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir. Öğretmenin başkalarına dürüstlüğü, doğruluğu, kişisel disiplinin, bilginin, gelişimin, yapıcı nitelikte risk almanın önemini öğretebildiği derecede öğrencilerine yaşayan örnek olabileceği ifade edilmektedir (Zehm, Kottler, 1993: 16).

Formasyon sahibi, nitelikli bir öğretmen, engin bir düşünme yeteneği, engin bir tecrübe ve süratli karar verme becerisine sahiptir. Bazı sorunlar karşısında etraflıca düşünür, temkinli hareket ederek en doğru kararı verir ve bunu uygular. Verilen doğru karar öğrencileri de iyiye özendirici olur (Yazıcı, 1994: 77). Bazı öğrenciler, ne tür öğretmene sahip olursa olsunlar öğrenirler. Ancak pek çok öğrenci için iyi öğretmenler vasat bir eğitimle, mükemmellik arasındaki farkı yaratan kimselerdir. İyi öğretmenler, asla hiçbir öğrenciyi gözden çıkarmazlar (Altan, 1999: 17).

Eksiksiz öğretmen yoktur, ama iyi olmaya çalışanlar vardır. Bir öğretmen iyi ders anlatır, bir diğeri grup çalışmalarını iyi yönetir, Bir başkası da iyi sınıf atmosferi yaratır (Türkoğlu, 1998: 131).

Öğretmenin kişiliği ile yetenekleri arasında bir ilişki vardır. Araştırmalar, bu ilişkinin kaçınılmazlığını ortaya koymaktadır. Ama bazı öğretmenler bilgi alanında, bazıları duygusal alanda daha çok başarı göstermektedir. Çünkü bazı öğretmenler pratiktir, bazıları sözel alanda başarılıdır (Türkoğlu, 1998: 133). Etkili öğretmenlerde bulunması gereken bilgi ve beceriler konusunda değişik listeler görmek olasıdır. Örneğin; Reed ve Bergman'ın öne sürdüğü etkili öğretmen özellikleri incelendiğinde bu özelliklerin çoğu öğrenilebilir, öğretilir ve değerlendirilebilir (Yüksel, 2001: 6)

Etkili öğretmenin özelliklerinden bazıları şöyle sıralanmaktadır: 1. Öğretim uzmanlığı, 2. Yönetici, 3. Güdüleyici, 4. Lider, 5. Danışman, 6. Çevre düzenleyici, 7. Model olarak öğretmen. (Yüksel, 2001: 6)

Öğretmenin etkili olabilmesi için yeterli olması gerekir. Ancak tek başına yeterli olması etkili olacağı anlamına gelmez. Yeterlik, öğretmenin öğretmenliğin işlevlerini yerine getirebilecek yeteneklere sahip olması; etkililik ise öğretmenin uygun araç ve yöntemleri eğitimsel amaçları gerçekleştirebilecek biçimde kullanabilmesidir. Çünkü tanımlardan da anlaşılacağı gibi yeterlilik işlerin doğruluğu yani teorik kısmıdır. Oysaki etkililikte doğru işlerin yapılması yani uygulamadaki geçerliliğidir. Plan yapan, derslerinde uygun araç-gereç getiren, düzgün konuşma kurallarını bilen öğretmen yeterlidir. Ancak bildiklerini uygulayabilen öğretmen etkilidir (Bozkurt, 1998: 2).

Öğrenmeyi yönlendirme ya da davranışı kazandırma görevini üstlenen öğretmen, öğretme faaliyetlerini öğrencilerde belli geçerli yaşantıları oluşturacak nitelikte planlamalıdır. Geçerli öğrenme yaşantılarının öğrenciye mal edilmesi için önlem alma, öğrencinin çevresinde belli değişiklikler yapma anlamına gelen çevre ayarlaması, belli öğretme yöntemlerinden yararlanmayı gerekli kılmaktadır. Öğretmenin sağlamaya veya kılavuzlaşmaya çalıştığı öğrenme tür ve düzeyine uygun öğretme yönteminin ne olacağını kararlaştırması gerekmektedir (Oktar, 1999:67). Öğretmen, insan zekasının ürünü olan bilgiden-insan aklının kapsayabileceği olgu, gerçek ve ilkelerden-kendisi yararlanmak durumunda olduğu kadar, bu bilgiden öğrencilerinin de yararlanması için imkan hazırlamak zorundadır. Bu nedenle öğretmenin (1) öğrenme yaşantılarının seçimi ve düzenlenmesi; (2) öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve özendirici bir ortam yaratılması; (3) düşünce ve görüşlerin etkili bir biçimde anlatılması ve açıklanması ile ilgili bir takım yeterlikler kazanması gerekir (Oğuzkan, 1988: 43). Öğretmenin cinsiyeti, vücut yapısı, ses tonu, öğrencileri ile ilişkilerinin niteliği; genel kültürü, alan bilgisi, bilimsel davranışlara sahip olma becerisi; öğretim teknikleri dağarcığının zenginliği ve bunları yerli yerinde kullanabilme becerisi, eğitim araç ve gereçlerini bilme ve gerektiğinde kullanabilme becerisi, öğrenmeyi güdüleme, pekiştirme ve başarıyı ölçme yeterliliği gibi özellikleri, her öğrencinin öğretilmek istenen davranışları farklı düzeylerde öğrenmesine sebep olur (Bilgen, 1993: 17).

Son yıllarda öğretmen adaylarında bulunması gereken roller konusunda üç alan belirlenmektedir. Bu alanlar: 1.Organizasyon-planlama ve öğretim yaklaşımları, 2.Meslekî profesyonellik, 3.Sosyal beceriler. Capel ve arkadaşları tarafından yeni göreve başlayan öğretmenlerden beklenen üç grup davranış aşağıda sıralanmıştır (Yüksel, 2001: 6-7)

1.Organizasyon –planlama ve öğretim yaklaşımı: a) Ders için gerekli kitapları, diğer materyalleri hazırlamak ve öğrencilerin gelişim süreçleri ve kendi çalışmaları hakkında yöneticilerle konuşmak, b) Temizlik ve güvenlik önlemlerini kontrol etmek için okula zamanından önce gelmek, c) Sınıfın özelliklerine göre hangi konuları öğreteceğini planlamak ve hazırlamak, d) Kendi dosyasında düzenli kayıtları tutabilmek ve bu kayıtları güncelleştirmek, e) Kendi özel alan bilgisine sahip olmak, f) Değişik öğretim teknikleri denemek. 2. Meslekî Profesyonellik: a) Yeni öğrenmelere açık olmak, b) Esnek olmak, c) Uygun kıyafet giymek, d) Okul işleyişi ve politika hakkında bilgili olmak, e) Liderlik rolü almak, f) Kendini geliştirme ile ilgili sorumluluk almak,

g) Özel alan bilgisini güncelleştirmek, h) öğrencilerin öğrenmelerini sağlayacak etkinlikleri kullanmak. 3. Sosyal Beceriler: a) Öğrenciler ve diğer görevlilerle iyi iletişim geliştirmek, b) Espri anlayışına sahip olmak, c) Takımla iyi ilişkiler kurarak çalışmak, d) Güç durumları zararsız hale getirmeyi öğrenmek.

Ülkemizde öğretmen-öğrenci ilişkileri daha çok sınıf içinde söz konusudur. Öğretmenlerin dersteki davranış biçimleri genellikle üçe ayrılır: 1.Otoriter davranışlar, 2.Demokratik davranışlar, 3.Umursamaz davranışlar (Karakan, 1991: 22-24-25).

Otoriter öğretmen, dersin tek yöneticisi, dersin hazırlanması ve yürütülmesinde tek sorumlu, ders sırasında öğrencilerden kayıtsız şartsız itaat isteyen, derste zayıf not vermek, sınıfta bırakmak, ceza vermek, dövmek ve idareye vermekle öğrencileri tehdit eden bir kişidir.

Demokratik bir öğretmen, dersin hazırlanması ve yürütülmesinde sadece yardımcı bir rol oynar, öğrencilerin gruplar halinde çalışmasını sağlar, öğrencilerle her konuda konuşmaya hazır, öğrenciler hakkındaki eleştirileri bireysel olmayıp grup veya sınıf için olup, sevecen ve hoşgörülüdür.

Umursamaz öğretmen davranışları, “Bırak istediği gibi yapsın” biçimindeki öğretmen davranışdır. Öğretmen tamamen öğrencilerin istek ve önerilerinin etkisi altında olup öğrencileri derste belli bir amaca yöneltmez.

Sınıf yönetiminin sorumlusu öğretmendir. Bu nedenle öğretmenin liderlik yeteneklerinin iyi bir şekilde işe koşulması gerekir. Sınıf ortamında etkili olmanın büyük oranda öğretmenin gücüne bağlı olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, öğretmenin alanında yeterli bilgiye sahip olması, öğrencileri ile iyi ilişkiler içinde olması, öğrencilerin öğrenme durumlarını etkiler. Sınıf yönetiminde başarılı olması için öğretmenin temelde iki yeterliğe sahip olmasının şart olduğu söylenebilir:

- 1- Öğretmenin alan bilgisi yeterliği,
- 2- Öğretmenin insan ilişkileri (beşerî münasebetler) yeterliği.

Sınıf yönetimi etkililiği, öğrencilerin öğretmenlerden etkilenmesi ile açıklanabilir. Yani, öğrencileri etkileyebilen öğretmen, sınıf yönetiminde başarılı demektir. Öğrenciler, etkili olan öğretmenleri “en çok sevilen öğretmenler” olarak nitelendirmektedirler. Bilindiği gibi, öğrenmeye etki eden faktörlerden biri de “ilgi”dir. Sevilen ders ve öğretmen, öğrenciler tarafından ilgi ile izlenir; böylece öğrenme daha etkili ve kalıcı olur (Okutan, 1991: 37).

Öğretmenler, kişiliğinin oluşumu ve gelişimini biçimlendiren insandır. Bu nedenle öğrencilerin ilgi yetenek ve kişilik özelliklerini ayrı ayrı tanıyabilmeli ve öğrettiklerini elden geldiğince bireysel olarak düzenleyebilmelidir (Çakır, 1997: 115). Öğretmen, genci önce bir insan olarak kabul etmeli, ona sevgi ve saygı gösterdiğini hissettirmelidir. Gençlik çağına özgü biyolojik, psikolojik ve sosyal değişme ve gelişmeleri, bunların gencin davranışlarına ne biçimde yansıdığını, gençlik çağının fırtınalı ve zor olduğunu göz önünde bulundurmalıdır. Gencin duygularının değişmesi ve hayallerinden kaynaklanan davranışlarını serinkanlılıkla karşılamalı, kırıncı, sert ve yıkıcı davranışlardan kaçınmalıdır. Genci denetlerken, dengeli ve tutarlı davranmalıdır. Gencin düşünce ve önerilerini anlayışla karşılamalıdır. Onlarla konuşup tartışmaktan sakınmamalı, konuşmalar ve tartışmalar sırasında gencin gerçekleri bulup söylediği durumlarda ona hak vermeli, düşüncelerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmalıdır (Ersanlı, 1989: 42).

Öğrenci-öğretmen ilişkilerinde içtenlik ve dürüstlük esas olmalıdır. İyi öğretmen-öğrenci ilişkilerinde karşılıklı güven şarttır. Öğrenci-öğretmen ilişkilerinde empatik anlayış öğrenmeyi kolaylaştırıcı en önemli niteliklerdir. Öğretmen, öğrencinin gruba uyum sağlamasında da etkilidir (Erbaş, 1998: 9-10).

Öğretmenin bu doğrultuda yaptığı çalışmalar sırasında öğretim programı malzemesinin seçimi ve düzenlenmesi, bu malzemenin bireysel farklılıklara göre hazırlanması, öğrencilerin motive edilmesi, başarı düzeylerinin değerlendirilmesi ve programın etkinleştirilmesi önemli ölçüde ön plana çıkmaktadır. (Çakır, 1997: 115).

Öğretmenlik mesleğinde başarılı olan öğretmenlerde bulunması gereken özellikler konusunda pek çok ölçek geliştirilmiştir. Barr tarafından hazırlanan ölçekte, başarılı bir öğretmende bulunması gereken on beş özellik şöyle belirlenmiştir (Oktay, 1997, 41-42):

- 1-İyi huylu, uyumlu olmak,
- 2-Başkalarını düşünmek,
- 3-İş birliğine açık olmak,
- 4-Duygusal yönden dengeli olmak,
- 5-Ahlâklı olmak,
- 6-Kendini idare etmede başarılı olmak,
- 7-Bağımsız, kendi kendine yeterli olmak,
- 8-Zeki olmak, soyut düşünebilmek,

- 9-Peşin hükümsüz ve adil olmak,
- 10-Objektif olmak,
- 11-Kişisel olarak çekici olmak (giyim, fizikî görünüş, temizlik),
- 12-Güvenilir olmak, dürüst olmak,
- 13-Olaylara orijinal bir yöntemle yaklaşabilmek,
- 14-Meslekî yönden yeterli bilgiye sahip olmak.

Toplum tarafından kabul görmüş değerleri bünyesinde toplayan öğretmen başarılı ve iyi öğretmendir. Bir de toplum tarafından kabul edilmeyen değerler vardır. Bu olumsuz değerlere sahip olan öğretmenler, toplum tarafından “kabul görmeyen öğretmenler” olarak nitelendirilmektedir. Şimdi iyi öğretmende bulunması gereken evrensel değerler ile kötü bir öğretmende bulunan olumsuz değerleri karşılaştırabiliriz (Robert, 1993: 52-53):

Olumlu değerlere sahip olan öğretmenler:

- Samimi,
- Sabırlı,
- Değişebilen,
- İyi disipline olabilen,
- Himaye edici ve yardım sever,
- Öğrencinin akademik benlik seviyesini yükselten,
- Öğrenciye karşı arkadaşça tutumu olan,
- Dürüst, açık ve güvenilir olan,
- Düşünceleri ile hareketleri uyumlu olan,
- Öğrencileri bağımsız birer kişilik olarak görebilen,
- Öğrenmeye çok istekli olan, öğretmeyi çok seven,
- Anlayışlı olan,
- Daima iyi bir plan ve organizasyon yapabilen,
- Şakadan anlayan,
- Konusunda çok yeterli olan,
- Ahlâkî yönden olgun olan.

Olumsuz değerlere sahip olan öğretmenler:

- Her zaman dürüst ve haklı olmayan,
- Olumsuz,

- Katı,
- Huysuz, çabuk kızan ve sinirli,
- Daima herkesi eleştiren,
- Soğuk ve kişiliksiz,
- Öğrencilere karşı arkadaşça olmayan,
- Öğrenmeyi sevmeyen,
- Disiplini çok zayıf olan,
- Sınıfta; suçluluk, korku, kıskançlık, dargınlık, kızgınlık gibi kötü duyguları ortaya koyan,
- Donuk ve can sıkıcı,
- Zihin dağıtan bir ders işleme tarzına sahip olan,
- Öğrenciler arasında saygınlık kazanamayan,
- Anlayışsız olan,
- Konusunda bilgili olmayan,
- Ahlâkî yönden olgunlaşmamış.

Öğretmenler mesleklerini icra ederken aşağıdaki görevleri de yerine getirmelidir.
Bunlar:(Büyükkaragöz, 1996: 22-23):

1.Öğretim için gerekli hazırlığı yapmak. Bu amaçla öğrencilerin yeteneklerine, ilgi ve ihtiyaçlarına göre konuların nasıl ele alınacağını, araç gereç ve kaynaklarla deney, gezi gözlem...vb. etkinliklerin neler olacağını tespit etmek, ders kitaplarını ve yardımcı kitapları gözden geçirmek.

2.Öğrencilerde çalışma istek ve heyecanını uyandırmak için, onları teşvik etmek ve güdülemek (motive etmek).

3.Öğretim konularını hayati problemler haline getirmek .

4.Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak öğrenme ortamını hazırlamak.

5.Öğrencilere çalışma yöntemleri önermek, neyi, nereden ve nasıl öğrenebileceklerini, ders araç-gereçleriyle, kaynaklardan nasıl yararlanabileceklerini açıklamak.

6.Öğrencilerin öğrenmeye katılmasını sağlamak, öğrencilere yol göstermek, ipuçları vermek.

7.Öğrencilere sorular sormak, onları soru sormaya cesaretlendirmek ve isteklendirmek

8.Öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmelerini ve uygulamalarını sağlamak, onlara pekiştireçler vermek.

9.Öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek.

10.Öğrencilerin öğrenme eksikliklerini gidermek, yanlışlarını düzeltmek ve öğrenemediklerini yeniden öğretmek.

11.Öğrencilere, öğrendiklerini kullanabilmelerine ilişkin öğüt ve önerilerde bulunmak, mümkünse uygulamalarını sağlamak şeklinde sıralanabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütün öğretmenlerce yerine getirilmesini istediği görevleri şöyle sıralanabilir (Bilgen, 1988, 21):

- Mesleklerle ilgili yayınları okuma,
- Yeni öğretim yöntem ve teknikleri izleme,
- Araştırma uygulama ve deney yapma,
- Okul ve çevre arasında verimli ilişkiler kurma,
- Her türlü araç ve gereçten yararlanma,
- Sosyal etkinlikleri düzenleme,
- Eğitim- öğretim ve üretim yapma,

Öğretmenin olumlu tutumlarından şu şekilde de bahsedilebilir:

Derslerle ilgili önceki öğrenilenleri kısaca gözden geçirerek alt yapı ile ilgili bilgilerin düzenini tespit etmek. Derslerle ilgili hedefleri en ince ayrıntısına kadar planlayıp bu hedeflerden öğrenciyi haberdar etmek. Konuyla ilgili yazılı bilgiler vermek. Konuyla ilgili çok sayıda soru sorup öğrencilerin anlama düzeylerini kontrol etmek. Öğrencinin konuyu anlaması ve çalışmasında rehberlik etmek. Öğrenme ile ilgili geri bildirimde bulunmak. Kendini öğrencilerine tanıtmak. Kendi sorunlarını sınıfa taşımamak. Öğrenci ile senli-benli olmamak, onlarla diyalog kurmak, öğrenci ile arada biraz mesafe bırakmak. Öğrencilerin iyi tutum ve davranışlarını takdir etmek. Öğrencilerin yanlış tavırlarını anında düzeltmek. Öğrenci değerlendirmeleri ve öğretmenle ilgili ilişkilerinde tarafsız ve objektif olmak. Öğrencileri cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, fiziksel görünüm gibi özellikler bakımından değerlendirmeye tabi tutmanın son derece yanlış bir tutum olduğunu unutmamak. Meslekî yenilikleri takip edip, kendini yenilemek ve elde ettiği bilgileri öğrencilerine aktarabilmek. Toplumun beklentilerine yer verebilmek. Düşünceleri ile davranışları arasında tutarlı olmak. Bayağı ve müstehcen dil kullanmamak, Türkçe'yi kuralılarına uygun bir şekilde kullanmak. İnisiyatif sahibi olmak. Öğrencileri değerlendirirken onları her şeyden önce

bir “insan” olarak değerlendirmek. Öğrencilerin fikirlerine saygı duymak. Öğrencilere adları ile hitap edebilmek. Konuyu ilginç hale getirip sınıfın katılımının sağlamak. Öğrencilere yapacağı uyarılarda duygusal olmayıp akılcı olmak. Yeni gruplarla karşılaştığında daha titiz davranmak. Disiplin olaylarını öncelikle çözmeye çalışmak. Bir öğrencinin yaptığı bir hatadan dolayı bütün sınıfın cezalandırmamak. Neşeli, ağırbaşlı, samimi, alçak gönüllü ve yumuşak davranışlı olmak gibi (Büyükkaragöz, 1998: 71-72). Bunlara benzer, olumlu öğretmen davranışları arttırılabilir.

Öğretmen, bilgiyi öğrenciye buldurur, öğrenci yapar ve üretir, öğretmen rehberdir, arkadaşır. Öğretmen öğrenciyi tanır. Onu psikoz-sosyal bir varlık olarak görür ve değerlendirir. Kitaba değil işe gerçeğe inanır, düşünür, araştırır, en büyük yeri faydalı kullanılabilen bilgiye verir. Öğretmen metod bilgisi yanında, iyi bir felsefe ve pedagoji bilgisine de sahip olmalıdır. Yapmanın, öğrenmek, bilmek ve anlamak olduğuna inanır. Öğrenciyi yapma ve yaratma güçleriyle ölçer ve değerlendirir. Sınavın gayesinin öğrencinin kafaca, duyguca, iradece ne derece geliştiğini ölçmek olduğuna inanır (Duman, 1996: 9). Öğrenme isteğinin ve dolayısıyla öğrenme başarısının artışında ölçme ve değerlendirme sürecinin destekleyici, yönettici ve seçici işlevi kesindir. Ölçme ve değerlendirmenin işlevi üzerinde yeterli bir anlayış kazanmış, bu alanla ilgili temel bilgi ve becerileri edinmiş bir öğretmen, öğrenmenin genel düzeyini yükseltebileceği gibi öğrencilere kendi kişisel amaçları doğrultusunda öğrenme yaşantıları kazanmalarında da etkili bir rehberlikte bulunabilir (Oğuzkan,1988:49). Öğretmen, ölçme işlemini, derslerin kavranılıp kavranılmadığını, çalışmaların amaçlanan davranışlara dönüşüp dönüşmediğini denetlemek için yaptığını unutmamalıdır. Buna bağlı olarak öğretmen, ölçme ve değerlendirmenin bir amaç değil, araç olduğunu bilmelidir. Ölçme ve değerlendirme, sadece not vermek değil, öğrencilerin ve sınıfın eksik yönlerini anlamak ve tamamlamak amacını da güder. Sürekli bir ölçme ve değerlendirme disiplinine sahip bir öğretmen, bir yandan da kendisini denetlemiş ve geliştirmiş olur (Kandemir, 1996: 128).

İyi bir öğretmen, hem kendiyse hem de toplumla barışıktır. Siyasal örgütler ve baskı gruplarının etkilerinden uzaktır. İnançlara saygılı, sevecen, çalışkan güvenilir, adil ve tarafsızdır. İnsanı, doğayı, hayatı ve bütün canlıları sever. Bilimsel gelişmelere ve sanatsal olaylara duyarlıdır. İnsanî ilişkilerinde başarılı, karşıt düşüncelere saygılıdır. Kollektif çalışmaya yatkın, üretken güdüleyici ve bilgilidir. Öğrenmeye hazır,

öğretmeye isteklidir. Düşünce ve gözlemlerinde nesnelidir, yargılarında yanılabilceğini düşünerek mütevazı davranır, esnektir, akılcıdır (Aydın, 1996: 22-23).

Bu denli zor ve karmaşık görevleri üstlenen öğretmen, öğretim sürecini gerçekleştirirken de; neyi, nasıl ve niçin öğreteceğini ortaya koyan, konu alanı, araç-gereç, öğrenci özellikleri ve zaman gibi değişkenler yardımıyla öğretimi planlayan, bu planları sınıf ortamında öğretme-öğrenme ilkeleri ışığında yürürlüğe koyan, bu sırada öğrencileri yöneten ve rehberlik eden, öğrencilere bilgi ve becerileri kazandıran, ayrıca öğrenciler tarafından kazanılan bilgileri değerlendiren, değerlendirme işlemi sonunda öğrencilerin yanlış veya eksik öğrenmelerini gideren bir kişi olduğu söylenebilir (Toptaş, 1998: 3).

Aşağıda iyi bir öğretmenin göstermiş olduğu davranışlar iki gruba ayrılarak ve karşılaştırmalı bir biçimde tablo halinde verilmektedir. İstekli ve İsteksiz öğretmen davranışları olarak ikiye ayrılan bu tablo 1: incelendiğinde bir öğretmenin sahip olması gereken davranışların neler olduğu ve gösterilmemesi gereken davranışların tespiti daha kolay anlaşılabilir (Yalın, 1998: 106)

Tablo 1: İstekli ve isteksiz öğretmen davranışları.

İstekli öğretmenler...	İsteksiz öğretmenler...
<ul style="list-style-type: none">* Emin ve cana yakın görünür.* Konuyu öğrencilere uygun hale getirir.* Önemli noktaları vurgulamak ya da pekiştirmek için değişik, canlı jestler kullanır.* Değişik ve yaratıcı öğretim yaklaşımları (yöntem ve teknikleri) kullanır.* Öğretirken konuyu dramatize eder ve kendini konuya verir.* Bütün öğrencilerle göz teması kurar.* Sözlü anlatımı daha ilgi çekici kılmak için farklı ses tonu ve duraklamalar kullanır.* Sabırlıdır.* Öğrencilerin ödevlerini tam ve eksiksiz tamamlamalarında ısrarcıdır.* İstenmedik davranışların farkındadır ve derhal bunlarla ilgilenir.* Zamanı etkili kullanır.* Şakadan anlar, olayların gülünç yönünü görme yeteneğine sahiptir.* İlgi ve dikkati sağlamak ve bunu ders boyunca sürdürmek için hareket eder.	<ul style="list-style-type: none">* Heyecanlı ya da sinirli görünür.* Mekaniktir, dersi öğrencilerin ilgi ya da ihtiyaçları ile ilişkilendirmeden işler.* Genelde ders boyunca bir yerde oturur ya da durur.* Sadece bir ya da iki alternatif öğretim yaklaşımı kullanır.* İlgi duymaz, kendini vermez.* Öğrencilerle göz teması kurmaktan kaçınır.* Monoton konuşur.* Sabırsızdır.* Öğrenciler doğru cevaba kolayca ulaşmada geciktikleri zaman hemen pes eder.* Öğrencilerin görev dışı davranışlarını önemsemez.* Zamanı etkisiz kullanır.* Genelde kusur bulmaya meyillidir.* Sınıfın önünden nadiren ayrılır.

Öğretmen davranışları bir başka açıdan ele alınan tablo 2’de öğrencileri hakkında düşük ve yüksek beklentiye sahip öğretmenlerin, tipik davranışları karşılaştırmalı olarak verilmektedir(Yalın, 1998: 119)

Tablo 2: Öğrencileri hakkında yüksek ve düşük beklentiye sahip öğretmenlerin tipik davranışları.

Yüksek beklentili öğretmenler...	Düşük beklentili öğretmenler...
<ul style="list-style-type: none">*Öğrencileri ders hedefleri hakkında açıkça bilgilendirir.*Geniş, düzenli, hızı iyi ayarlanmış açıklamalarda bulunur.*İçerik ve öğrenci ilgi ve ihtiyaçları arasında ilişkiyi iyi kurar.*Kabul edilebilir standartlar geliştirir ve bunları sık sık değiştirir.*Öğrenciye nerde, nasıl yardımda bulunması gerekeceğini planlar ve gerektiğinde sağlar.*Öğretimde öğrenci giderlerinden yararlanır.*Sıkça gülümser ve göz teması kurar.*Sıkça ve eşit düzeyde öğrencilerinden tepkide bulunmasını ister.*Öğrencilere bir soruya cevap vermeden önce düşünme fırsatı tanır.*Öğrencilere yanlış ya da eksik cevaplarını düzeltmeleri/tamamlamaları için yardım eder.*Nadiren eleştiride bulunur.*Kapsamlı, sık ve belirgin geri bildirim sağlar.*Öğrenciler çalışırken onlara nadiren müdahale eder (araya girer).	<ul style="list-style-type: none">*Öğrencileri hedeflerden haberdar etmez ya da hedefleri açık değildir.*Açıklamaları tam ve açık değildir.*İçerikle öğrenci ilgi ve ihtiyaçları arasında çok az ilişki kurar.*Çok yüksek, çok düşük veya çok katı standartlar oluşturur.*Yarımda bulunmaz.*Disiplin ve görevlendirmelerde tutarsızdır.*Öğrenci girdilerini önemsemez ya da teşvik etmez.*Akademik konularda daha az dikkatlidir.*Öğrencilerden çok nadir ve sadece bazı öğrencilerden tepki ister.*Öğrencilere bir soruya cevap verirken çok az ya da hiç düşünme fırsatı vermez.*Yanlış ya da eksik cevapları ödüllendirir, kabul eder, düzeltmez, düzelttirmez.*Öğrenci performansını sık sık eleştirir.*Çok nadir ve belirsiz geri bildirim sağlar.*Öğrenci çalışmalarına sık sık müdahale eder.

ABD’de ilkökul 2. sınıftan yüksek okula kadar 12000 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmada öğrenciye en çok yardım eden öğretmenin özellikleri olarak şunlar sıralanmaktadır: İşbirliği yapabilen ve demokratik tutuma sahip, her kişiye karşı iyi, düşünceli, sabırlı, ilgileri çeşitli, genel görünüş ve karakteri hoş, hak sahibi ve tarafsız, mizah duygusu olan, iyi huylu, davranışı değişmeyen, öğrencilerin sorunları ile ilgilenen, değişen konulara uyabilen, iyi yönleri görebilen, övmekten çekinmeyen ve belirli bir konuyu başarı ile öğretebilen kişidir (Gürkan, 1999: 31-32).

Öğrenciler, öğretmenlerin gönderdikleri sözsüz iletilere çok duyarlıdırlar. Adale gerilimlerini, dudak kenarlarındaki gergin çizgileri, tümüyle beden dilini okumasını

hemen öğrenirler. Bu sözsüz iletiler, sözlü iletilerle çelişiyorsa, öğrencilerin aklı karışır ya da sözsüz iletilere inanır, bununla ters düşen sözlü iletileri yapmacık kabul ederler (Timurlenk,1997: 26).

Ülkemizde öğretmen yetiştirme konusunda ilk resmi çalışmalar, Cumhuriyetten önce başlamış, Cumhuriyetle birlikte çeşitli yaklaşımlarla ve değişikliklerle günümüze kadar gelmiştir. Ancak bugün de dahil olmak üzere öğretmen yetiştirmede, öğretmenlik mesleğini seçeceklerde aranması gerekli nitelikler somut bir şekilde belirlenmemiştir. İstenen bazı özellikler de engeller karşısında ihlal edilmiş ya da hepten kaldırılmıştır. Örneğin; öğretmenlik bölümlerindeki fiziksel uygunluk sınavları kaldırılmış, hatta özel yetenekle öğrenci alan öğretmenlik bölümlerinde (Beden Eğitimi, Müzik, Resim-İş) bile kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Öğretmenlik bölümlerinde doğru seçim yapılabilmesi için fizikî uygunluk ve kişilik testi uygulamak, mesleğe uygun adayların seçilebilmesi için gereklidir (Yaman, Yaan, Hergüner, 2001; 41)

Eğitim sistemimizdeki YÖK'ün mevcut öğrenci seçme sınavlarına göre yerleştirilen öğretmen adaylarının seçiminde bir müdahale yapılamadığı bilinmektedir. Yeterli puanı almış olan, fiziksel uygunluk ya da kişilik kriterlerine bakılmaksızın öğretmenlik bölümlerine yerleştirilmektedirler. Bunun sakıncalı ve yanlış olduğu düşünülebilir. Tesadüfen veya açıkta kalmamak için öğretmenlik mesleğine giren adayların mezun olduktan sonra başarılı öğretmen olmaları da tesadüfe bağlı olmaktadır. Başarılı olamayan, meslek etiğine uymayan ve alana uyum sağlayamayan öğretmenlerin davranış biçimi öğretmen-öğrenci ilişkisine yansımakta, bu da öğrenciyi olumsuz olarak etkilemektedir.

Öğrenciler, öğretmenlerine güvensizlik duyduklarında, gerekli psikolojik ihtiyaçları karşılanmadığında, sevilmediklerini hissettiklerinde, kendilerini değersiz, gergin ve yalnız hissettiklerinde çalışma istekleri kalmamakta, böylece öğretmenin tüm çabaları boşa gitmektedir. Öğrenciler öğretmenlerinin kendilerini yanlış anladığını, güvenmediğini, bir kenara ittiğini, aşağılandığını, küçük düşürüldüğünü ya da eleştirerek değerlendirdiğini hissedersen, en ilginç derslerde bile sıkıldığı ve inatla öğrenmeye karşı koyduğu gözlenmiştir. Etkili öğretmen davranışının hareket noktası; öğrencinin güçlü yanlarını tamamlamak, güçlendirmek olmalıdır (Timurlenk, 1997: 26).

Hiçbir zaman unutmamalıyız ki, hiçbir hareketimiz öğrencinin gözünden kaçmaz ve öğrenciler öğretmenleri için iyi birer sicil amiridirler (Bozdemir, 1988: 15).

Buradan hareketle ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan ve diğer öğrencilere göre daha farklı bir statüde olan sporcu öğrencilerin, ideâl bir öğretmenin niteliklerini nasıl algıladıkları ve bu niteliklere göre kendi öğretmenlerini nasıl değerlendirdiklerine geçmeden önce, sporcu öğrencilerin özellikleri üzerine yapılmış bazı çalışmalarını gözden geçirmekte fayda vardır. Böylece sporcu öğrencileri biraz daha yakından tanıma imkanı doğacak ve yapmış oldukları değerlendirmelere daha objektif yaklaşımlarda bulunulabilecektir.

Sporcu öğrenci karşılaşmalara giren, bir branşta diğerlerine göre daha yetenekli olduğu görülerek seçilmiş, o branşta çalışmalara devam ederek diğer arkadaşlarını temsil etme hakkını kazanmış, okul takımlarında görevlendirilerek sorumluluk yüklenmiş, sırasıyla okulunu, şehrini, bölgesini hatta ülkesini temsil edecek, ter dökecek özellikleri olan bir öğrencidir (Kara, 1991: 3).

Her sportif etkinlik gencin toplumsallaşmasında önemli bir araç niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda belli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel veya toplu olarak serbest zaman etkinliği içinde gerçekleştirilen spor etkinlikleri, grup çalışmasını kolaylaştırır ve karşılıklı dayanışmayı sağlar (Erkal, 1986).

Spor ferde sağlık, iyi karakter ve kişilik özellikleri ile, yapıcı ve üretken davranışlar kazandıran bir uğraş alanıdır. Organizmanın bütünlüğü ilkesinden hareketle, bireyin uyumlu ve dengeli gelişimini sağlayan bir etkinliktir. Spor yapmak yalnızca bir bedensel hareket olmayıp aynı zamanda sosyalleşme ve topluma uyma sürecidir (Selçuk, 1997: 28).

Günümüzde spor kişinin, bireyin toplumsal uyumunu, ruh ve beden sağlığını, yarışma- kazanma öğelerini içermekte, kişiliğin oluşumu ve dengeli gelişimi bakımından eğitimcilerin önerdikleri bir disiplindir.

Kişiler arasındaki ilişkileri çoğaltmak, grup çalışmasını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak, kişiyi topluma kazandırmak ve sosyalleşmesine katkıda bulunmak, sporun amaç ve yararları arasında sayılabilir. Gerek antrenman gerekse yarışma olsun başarıya ulaşmak günlük yaşantıda pek bulunmayan kuralara uymak ile mümkündür. Bu uyum süreçlerini başarı ile tamamlayan genç sporcu artık yeni bazı özelliklere sahiptir. Daha doğrusu mevcut bazı niteliklerini geliştirmiştir (Selçuk, 1997: 29). Bu niteliklerden birisi de, çeşitli ruhsal, fiziksel ve bedensel engellemelere rağmen çalışmaya devam etmek ve başarmak, başarısızlık halinde uğraştan kopmamak için gerekli kişilik özelliklere sahip olmak şeklinde söylenebilir.

Temelde sportif etkinliğin kişilik üzerine etkilerinin olduğu bilinmektedir. Bu durum spor dallarına göre değişiklik gösterir. Çeşitli bilim adamları, düşünürler, spor ahlâkçıları, sportif etkinliğin kişilik üzerinde etkilerini şöyle genelleştirmektedirler (Başer, 1986: 15):

- Spor karakteri şekillendirir,
- Takım sporları işbirliği yapmayı öğretir,
- Bireysel sporlar kişisel disiplini geliştirir,
- Spor erkekçe mücadeleyi öğretir,
- Tehlikeli idmanlar cesareti artırır,
- Bazı spor dalları yüksek bir iletişim değerine sahiptir. Özellikle bedensel temasın olduğu spor dallarında bu daha belirgindir,
- Spor, saldırganlık dürtülerini, doğal yolla ve sosyal kuralara uygun olarak öğretir.

Sporun özellikle nörovejetatif sinir sistemi dengesine ve düzenlenmesine olumlu etkiler yaparak aşırı heyecanları, sinirlilik hallerini, saldırganlık eğilimlerini ve dolayısıyla kişisel iradeyi kuvvetlendirdiği bir gerçektir (Selçuk, 1997: 30-31).

Ergenlik döneminde aşırı cinsel dürtüler içinde olan gençlerin yapmış oldukları kişisel ve kolektif sporlar, güçlü bir telafi işlevi ile libidinal enerjinin fizik harcamalara dönmesini sağlayarak ruhsal ve bedensel stresin azalmasına yardımcı olur (Selçuk, 1997: 31).

Bütün bunların yanında; aşırı ruhsal ve bedensel zorlanmalar, bedensel sakatlanmalardan başlayıp çeşitli ruhsal bozukluklara yol açabilmektedir. Yüksek performansta her ne pahasına olursa olsun kazanmaya şartlanan sporcu sosyalleşme süreci bozulduğunda sosyal uyumu da güçleşmektedir. İdeâl ile gerçek arasındaki çelişkinin büyümesi, sporcunun ruh sağlığını bozmaktadır (Başer, 1986: 15).

Kişiliğin gelişmesini açıklamaya çalışan pek çok kuram vardır. Dinamik bakış açısıyla kişiliğimizin isteyen, doyurulması gereken bir yanı vardır. Kişilik gelişimi açısından bakıldığında, spor, egonun en büyük yardımcılarından biri olarak alınabilir. Ruhsal enerji olumlu yöne katalize edilebilecek, olumsuz duygular toplumca kabul edilir bir biçimde ifade edilebilecek, başarı duygusu doyum sağlayacak ve umut, güven, paylaşma, rekabet, özdeşim, beğenilme gibi duygular en istendik koşullarda yaşanacaktır. Disiplin ve sorumluluk gibi önemli özellikler daha kolay kazanılacaktır. Başarılı sporcular toplumda saygın bir yer edinmektedir. Gençlik çağında en önemli iki

özellik olan kendini yüceltme ve bağımsızlık bu sayede büyük bir doyum bulmuş olacaktır (Tekin, 1997: 6-7).

Kişinin kendine olan güven duygularını, irade gücünü ve yaşam hevesini artıracak ve bunun için gerekli beden desteğini geliştirecek, kapasitelerini geliştirmek, sporla mümkün olabilmektedir. Tüm bunlara bağlı olarak spor yapanla sedenter bir yaşam süren kişi arasında çok boyutlu fizyolojik ve aynı paralellikte çok boyutlu olarak, psikolojik farkları da ortaya çıkartmaktadır. Hem bireysel hem de takım sporlarında çok kısa zamanlarda değişen koşullara çok çeşitli ve çelişkili pozisyonlara karşı doğru ve hızlı hareket becerisini elde eden iyi sporcu bu niteliği ile sosyal yaşantıda lider tiplmesi ile öne çıkar.

Çeşitli gözlemlere dayanarak 14-17 yaş grubundaki gençlerde, fiziksel değişme ve psikolojik gelişime uyum, spor yapanlarda yapmayanlara oranla daha kolay olmaktadır. Ayrıca kendini ifade etme, anlama ve yaratıcı birey özelliklerinin spor yapanlarda yapmayanlara oranla daha olumlu gerçekleşmekte olduğunu söyleyebiliriz (Yılmaz, 1996: 12).

Slusher, beş ayrı daldan alınan sonuçlar ile sporcu olmayan lise öğrencilerine MMPI (Minnesota çok yönlü kişilik envanteri) ve Lorge Thorndike intelligence testlerini uyguladığı araştırmasında güreşçi ve futbolcuların hem kendi grupları içinde hem de sporcu olmayanlara kıyasla en yüksek nörotik profili gösterdiğini psikanteni skalasında da diğer gruplardan anlamlı şekilde ayrıldıklarını bulmuştur (Yılmaz, 1996: 16).

Atletler ve atlet olmayanların kişilik özelliklerinin farkını ölçmek üzere araştırmacılar Fletcher ve Dowell tarafından lise birinci sınıfta okuyan toplam 950 erkek öğrenciye Edwards Kişisel Tercih Envanteri uygulanmış ve atletlerin başatlık, düzen ve saldırganlık ihtiyaçlarına ilişkin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Yılmaz, 1996: 19).

Stoner ve Bandy, bayan sporcuların kişilik özelliklerini ölçmek üzere, 30 bireysel sporcu,30 grup sporcusu, 30 sporcu olmayan üç gruba Edwards Kişisel Tercih Envanteri'ni uygulamış, ancak 15 değişken açısından sporcu gruplar arasında önemli farklar bulamamışlardır. Sporcu olan ve olmayanlar arasında dört ihtiyaç açısından farklılık bulunmuş olup sporcu olmayanlarda, takım sporcularında yüksek bulunan uyarılık ihtiyacına karşılık başkalarını anlama, değişiklik ve karşı cinsle ilişkiler ihtiyacı yüksek bulunmuş, aynı şekilde bireysel sporculara göre, duyguları anlama ve değişik ihtiyaçları farklılık göstermiştir (Yılmaz, 1996: 20-21).

Koruç ve Bayar'ın 1989 yılında yapmış oldukları bir araştırmada da sporcularda özellikle genç olanlarda, sosyallik ve ekip çalışmasına önemli ölçüde uyum, çoğunda otoriteye karşı koymak yerine kurallara ve sosyal adetlere bağlılık ve bir çeşit sansür korkusu bulunmuş ve yine sporcuların diğer gruba kıyasla çok daha fazla dışa dönük oldukları sevecen bir ortama ihtiyaç duydukları, saldırganlığı da bir araç için kullandıkları saptanmıştır

Johnsgard ve Ogilvie lisanslı araba yarışçısı sporcularla, sürücülük eğitimine yeni başlayanları, Edwards Kişisel Tercih Envanteri ile karşılaştırdıklarında lisanslı sporcuların sporcu olmayanlara kıyasla çabuk karar verebilme becerilerinin ve kendilerine güvenme özelliklerinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır (Yılmaz, 1996:17).

Bu günkü orta dereceli okullardaki eğitim düzeni içinde, teorik derslerin daha uygun olduğu bir gerçektir. Bundan dolayı serbest zamanlarını sportif etkinliklere ayıran öğrencilerin sayısı oldukça azdır. Bu çok az sayıda olan öğrencilerin de okul içinde, dışında ve kulüplerde takım ve bireysel sporlar da lisanslı sporcu olarak etkinlik gösterdikleri gözlenmektedir. Sportif etkinlikler düzenli çalışmayı, üstün tekniği, estetiği, yarışmayı gerektiren bir uygulama olduğundan, öğrencinin kişilik yapısını ve uyumunu etkilediği (Kane, 1964; Slusher, 1964; Fletcher ve Dowell, 1971, Varma, 1979, Johnson, 1982, Gökdoğan 1988, Koruç ve Bayar, 1990, Bilge, 1990), araştırmalarla saptamıştır (Gültekin, 1991: 9-10).

Varma, kolej ve üniversitede spora katılan ve katılmayanlar üzerinde uygulanan Cattell 16 PF (Kişilik Faktörü) testlerini yönetirken, hakimiyet, mutluluk, daha güçlü süper ego, girişkenlik, açığızluluk, güven, gruba bağlılık ve dinleme gibi çok yönde anlamlı farklılıklar bulmuştur (Gültekin, 1991: 11-12).

J. Samuel Johnson (1982), Hindistan'da Karola Stade'deki liselerde spora katılan ve katılmayan gençlerin uyumları ile ilgili bir karşılaştırmaya yönelik çalışma yapmıştır. Deneme grubu, spor eğitimi veren okullarda okuyan ve normal okulların özel spor bölümlerinde okuyan 190 öğrencidir. Kontrol grubu ise normal okullarda sporla uğraşmayan 195 öğrencidir. Mathew uyumsuzluk envanteri, indekslere geçen uyumsuzluk şekillerinden anksiyete, depresyon, mani aşağılık duygusu, paranoya olmak üzere beş tanedir. Uyumsuzluk testi kız ve erkeklerde (Cinsiyet unsuru) dikkate alınarak yapılmıştır. Sonuçta sporcu ve sporcu olmayan gruplar arasında %1'lik anlamlı bir

farkın olduğunu varyans analizi gösterdi. Uyumsuzluk oranı spor yapmayanlarda daha yüksekti. Cinsiyetler arasında ise, farkın olmadığı belirtildi.

Koruç ve Bayar (1988), farklı spor dallarında atletizm, basketbol, okçuluk, jimnastik, hentbol, boks, güreş, halter, judo, tekvando, atıcılık gibi spor yapan ve spor yapmayanların kişilik özellikleri karşılaştırılmıştır. Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) kullanılmıştır. Milli olmuş ve olmamış 435 sporcu ile spor yapmayan 171 kişinin kişilik özelliklerinde; Türkiye'deki sporcuların dışa dönük macerayı seven, risk almaktan hoşlanan, dikkat yoğunlaşmaları iyi, hırslı-başarılı, kazanma gücü yüksek ve sorumluluk üstlenebilir kişiler olduklarını saptamıştır. Spor yapan ve yapmayan bayan ve erkeklerin spor yapmayanlara göre bireysel sorumluluklarının daha fazla bilincinde, daha duyarlı, dikkat toplamada daha iyi ve daha sosyal kişiler olduklarını bulmuşlardır

Gökdoğan (1988) Ankara ili Çankaya Lisesinin orta I. ve lise II. sınıf öğrencilerinden bir gruba, A.B.D.' de geliştirilen ve kullanılan "Beden İmajından Hoşnut Olma Anketi" geliştirilerek, kişisel bilgi formları ile birlikte verilerek uygulanmıştır. Araştırmanın amaçlarından bir tanesi de bu öğrencilerin beden imajından hoşnut olma düzeyi ve bu düzeyin sportif etkinlikte bulunma değişkenine göre farklılık gösterip göstermemesini saptamaktır. Sportif etkinlikte bulunan kız ve erkek ergenler, sportif etkinlikte bulunmayanlara göre bedenlerinden daha fazla hoşnuturlar şeklinde saptanmıştır.

Coper litaretürü inceledikten sonra sporcuların kişilik özelliklerini şöyle sıralamıştır (Özoğlu, 1977:2-15):

- Dışa dönüklük ve kendinden emin olma
- Toplumsal olarak saldırganlık, başatlık ve liderlik özelliklerine sahip olma
- Yüksek düzeyde toplumsal uyum, kendine güvenile toplumsal prestij, statüye sahip olma.

- Düşük kaygı durumu ve yüksek duygusal tutarlılık
- Düşük düzeyde zorlayıcılık, yersiz uygun olmayan davranışları yapmaya duyulan iç zorlamanın düşük olması

- Fiziksel ağırlara katlanma, tolerans gösterme düzeyinin yüksek olması

- Düşük feminim, yüksek maskulin özellikleri

Özsaygı ile ilgili araştırmalar, özsaygı düzeyi yüksek bireylerde görülen kendine güven, iyimserlik, başarıma isteği, zorluklardan yılmama gibi ruhsal niteliklerin yanı

sıra, kendilerini kabul edilmeye değer önemli ve yararlı kişiler olarak algılama eğiliminde olduklarını göstermektedir (Dönmez, 1985: 14-15). Ayrıca araştırmalar, böyle kişilerin daha rahat, esnek, yeni düşüncelere açık, kişiler arası ve grupla ilişkilerde başarılı, aktif, girişken, araştırmacı ve yaratıcı özelliklerinden dolayı toplum içinde daha aktif görevler aldıklarını ortaya koymaktadır.

Kline (1992), okullarına başarılı şekilde devam eden ve okuldan atılma tehlikesi içinde olan lise öğrencilerinde okul, aile, nüfus, benlik, uyum alanlarında farklılıkları meydana getiren faktörleri belirlemek için, bir araştırma sonucu geliştirilen 42 soruluk bir anketi 50 başarılı, 47 atılma tehlikesi içinde olan toplam 97 İspanyol öğrenci üzerinde uygulamıştır. Bulgular, başarılı öğrencilerin özsaygı düzeylerinin okuldan atılma tehlikesinde olan öğrencilerden yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Başarısız ve düşük özsaygıya sahip öğrencilerin anketin uygulandığı sırada herhangi bir sporla uğraşmadıkları ve düşük özsaygıya sahip bayan öğrencilerin ise, o ana kadar hiç bir sporla uğraşmadıkları belirtilirken, başarılı öğrencilerin büyük çoğunluğunun aktif olarak spor yaptıkları ortaya çıkmıştır (Akt. Tekin, 1997: 23-24). Spor yapan bireylerin genellikle fiziksel kapasitelerinin diğer bireylere göre daha yüksek olması ve bunun yanında halihazırdaki fiziksel kapasitelerini üst düzeyde kullanma isteği ve çabası onlara çeşitli durumlarda, kendilerini deneme ve tanıma imkanını vermekte, kendisini daha iyi anlama fırsatını bulan sporcunun kendine karşı olumlu tutumlar geliştirmesinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Yapılan bir araştırmada, Ankara Polis Akademisi'ndeki sporcu öğrencilerin sporcu olmayan öğrencilerden, disiplin, ağırbaşlılık ve titizlik açısından daha yüksek puanlar aldığı ortaya konulmaktadır. Sporcu olan grup, sporcu olmayan gruba göre özgürlük ve özerklik boyutuna daha yakındır.

Olimpiyatlara katılmış 94 güreşçi üzerinde yapılan bir araştırma, güreşçilerin normal çoğunluktan farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Güreşçilerin daha sert ruhlu, kendine güvenen kimseler oldukları, aynı testlerin uygulandığı atletlerin ise sinirliliğe ve "hastalık hastası" denilen yapıya yatkın buldukları görülmüştür. Bunun yanında sosyal bakımdan arzulanan bazı niteliklerin de atletlerde, atlet olmayanlardan çok olduğu saptanmıştır (Selçuk, 1997: 33). Öğretmenlerin sporcu öğrencilerle ilgili bu ve benzeri özellikleri bilmesi gerekir. Bu özellikleri olan bir öğrencinin ideâl öğretmeni nasıl algıladığı da önemlidir.

Fiziksel olarak uygunluk, diğer bireylerden fizikî olarak daha iyi durumda olma, algılanan fiziksel yeterliği artıracığından, sporcunun özsaygı düzeyini olumlu olarak etkilemektedir. Sporla daha uzun süre yaşayan bireylerin özsaygı düzeyleri, spor yapmayan veya daha az süre spora katılımında bulunmuş bireylere göre daha yüksek bulunmuştur. Diğer taraftan bazı araştırmalarda spora katılım sonrasında özsaygı düzeyindeki artış tespit edilmiştir.

Ülkemizde özsaygı üzerine yapılmış araştırmalar çoğunlukla öğrencilerle ilgilidir. Yurt dışında ise, bu konunun başta öğrenciler ve sporcular olmak üzere farklı gruplar üzerinde yapıldığı görülmektedir

Spor faaliyetlerinin benlik tasavvuru üzerindeki etkilerinin incelendiği son araştırmalardan biri de Alferman ve arkadaşlarına aittir. Bu çalışma iki grup arasında yapılmıştır. Birinci grupta yer alanlara, 6 ay süreyle ve haftada bir defa olmak üzere, belli bir antrenman programı uygulanmıştır. Bu antrenman programı içerisinde ısınma hareketlerinin yanında kuvvet ve dayanıklılık antrenmanlarıyla, çeşitli gevşeme teknikleri de yer almıştır. İkinci gruptakilerin ise böyle bir faaliyeti olmamıştır. Çalışmaya başlamadan önce her iki gruba da aynı kişilik testi uygulanarak onların benlik tasavvurları ölçülmüştür. Başlangıçta iki grup arasında bir fark tespit edilmemiştir. Altı ay sonra bu testler tekrarlanmıştır. Bu ikinci ölçümden sonra araştırma ve kontrol grupları arasında yapılan karşılaştırmada 6 ay boyunca düzenli olarak bir antrenman programını tatbik eden kişilerin özellikle kendi bedenlerine yönelik benlik tasavvurlarında, yani bedenlerine yönelik olumlu tavırlarında belirgin bir artış tespit edilmiştir (İkizler, 1993:).

Özsaygı ile cinsiyet ve başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen McCandless, okullarda kızların daha çok beğenildiği, not ortalamaları ile özsaygı ilişkisinin kızların lehine daha yüksek olduğu, kızlar için okulların özsaygı yönünden daha olumlu etkilerinin bulunduğu gözlem ve inancındadır (Tekin, 1997: 20).

Cinsiyet rolleri yaşamın her alanında olduğu gibi sporda da araştırılmaya başlanmıştır. Bayan sporcuların kişilikleri üzerine yapılan çalışmalar, bayanları yücelten bulgular içermektedir. Peterson ve Arkadaşları (1976) spor yapan bayanların, yapmayan bayanlara göre daha ciddi (serious) ve kendilerini tanımada daha bağımsız olduklarını belirtmektedirler. Miller (1974) ise sporcu bayanların, sporcu olmayan bayanlara göre daha zeki, düşünceli, kendine güvenli, durağan, insafli, sebatlı ve kendilerini daha mutlu hissettiklerini rapor etmiştir. Elde edilen bulgular cinsiyet

rolünde spor yapma ile birlikte değişmeler olabileceğini gösterir niteliktedir (Aktaran; Melli, 2000: 1-2).

Kadın sporcuların yeni yaklaşımlarına göre amaçları potansiyellerini maksimuma çıkarmak ve başarılı olmaktır. Başka bir deyişle sadece sosyal etkileşim ve eğlence için spora katılmamaktadırlar (Melli, 2000: 17).

Gill'in cinsiyet rol yüklenim çalışmasında, kadın sporcuların sporcu olmayan kadınlardan daha erkeksi olduğunu gözlemiştir (Melli, 2000: 25).

Kane, 1982'de yapmış olduğu bir çalışma da, lise düzeyindeki bayanlarda, spordaki başarının oldukça önemli olduğunu rapor etmektedir. (Melli, 2000: 22). Elde edilen başarı ile bayanların daha fazla androjen özelliğe doğru yönelebildikleri ve böylece geleneksel tek boyutlu kadın kimliğinden uzaklaşmaların söz konusu olabileceğini belirtmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Ortaöğretim kurumlarında okuyan sporcu öğrenciler, ideâl bir öğretmende bulunması gereken nitelikleri (kişilik, meslekî ve kişiler arası ilişkiler boyutunda) nasıl algılamakta, kendi öğretmenlerini bu nitelikler açısından nasıl değerlendirmektedirler?

1.3. Alt problemler

Yukarıda belirlenen problemin çözümlenmesi için aşağıdaki alt problemlere cevaplar aranmıştır.

1. Sporcu öğrenciler ideâl öğretmende bulunması gereken;

a)Kişilik özelliklerini nasıl algılamakta ve kendi öğretmenlerini nasıl değerlendirmektedirler?

b)Genel öğretim yöntemleri bilgisi niteliklerini nasıl algılamakta ve kendi öğretmenlerini nasıl değerlendirmektedirler?

c)Ölçme-değerlendirme bilgisi niteliklerini nasıl algılamakta ve kendi öğretmenlerini nasıl değerlendirmektedirler?

d)Kişiler arası ilişkiler niteliklerini nasıl algılamakta ve kendi öğretmenlerini nasıl değerlendirmektedirler?

2.Kız ve erkek sporcu öğrencilerin ideâl öğretmende bulunması gereken;

a)Kişilik özelliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

b)Genel öğretim yöntemleri bilgisi niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

c)Ölçme-değerlendirme bilgisi niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

d)Kişiler arası ilişkiler niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

3.Sporcu öğrencilerin öğrenim görmekte oldukları okul türüne göre ideâl öğretmende bulunması gereken;

a)Kişilik özelliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

- b) Genel öğretim yöntemleri bilgisi niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- c) Ölçme-değerlendirme bilgisi niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- d) Kişiler arası ilişkiler niteliklerini algılamaları ve kendi öğretmenlerini değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Eğitimde kalitenin yükseltilmesinin temel koşulu, öğretmenlerin istenilen nitelikleri taşımasına bağlıdır. Bu da öğretmenin öğretmenlik mesleğinin gerekli kıldığı bilgi, beceri ve davranışlar ile donanmış olmasını öngörmektedir. Bir öğretmenin nasıl bir kişilik özelliğine sahip olduğu, meslekî yeterliği ne düzeyde taşıdığı, okul içi ve dışı, öğretmenler, öğrenciler ve velilerle olan insanî ilişkilerinin hangi seviyede olduğu onun toplum içindeki saygınlığını tespit eder. Öğretmenin etkileşim sürecini yaşadığı öğrencilerin her biri farklı özelliklere sahip öğrencilerden oluşmaktadır. Bu farklı özellikleri taşıyan öğrenci gruplarından en belirgin ve sayıca fazla olanlardan biriside kulüpler ve okullarda farklı branşlarda spor yapan öğrencilerdir. Bu öğrencilerin ideâl bir öğretmenin niteliklerini nasıl algıladıkları ve bu niteliklere göre öğrenim görmekte oldukları okullarda görev yapan öğretmenlerini nasıl değerlendirdiklerinin tespiti eğitim- öğretim sürecinde önem arz etmektedir.

1.5. Sayıtlar

1. Kırıkkale il merkezindeki ortaöğretim kurumunda öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler görüşlerini gerçeği yansıtacak şekilde ortaya koymuşlardır.
2. Uzman görüşleri, veri toplama aracının geçerliliği ve güvenilirliği için yeterlidir.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırmanın yapısında bulunan veya araştırmacı tarafından bu araştırma için getirilen başlıca sınırlılıklar şöyle açıklanabilir:

1.Kırıkkale il merkezindeki ortaöğretim kurumlarında 2000-2001 Eğitim Öğretim yılında öğrenim gören ve okul veya bir spor kulübünde lisanslı olarak spor yapan öğrencilerle sınırlıdır.

2.Ankette verilen öğretmen nitelikleri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Öğretmen: Eğitim ortamında istendik davranışları kazandıran kişi.

Sporcu öğrenci: Spor karşılaşmalarına giren, bir branşta diğerlerine göre daha yetenekli olduğu görülerek seçilmiş, o branşta çalışmalara devam ederek diğer arkadaşlarını temsil etme hakkını kazanmış, okul takımlarında görevlendirilerek sorumluluk yüklenmiş, sırasıyla okulu, şehri, bölgesi hatta ülkesini temsil eden öğrencidir.

Kişilik nitelikleri: Belirlenen ideâl öğretmen niteliklerinden kişilikle ilgili olanlardır 9 tanedir

Genel Öğretim yöntemleri nitelikleri: Belirlenen ideâl öğretmen niteliklerinden Genel Öğretim yöntemleri ile ilgili olanlardır.19 tanedir.

Ölçme-değerlendirme nitelikleri: Belirlenen ideâl öğretmen niteliklerinden Ölçme-değerlendirme ile ilgili olanlardır.11 tanedir.

Kişiler arası ilişkiler nitelikleri: Belirlenen ideâl öğretmen niteliklerinden kişiler arası ilişkiler ile ilgili olanlardır.10 tanedir.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Öğretmenlerin niteliklerinin olumlu bir sınıf ortamı oluşturmada ve öğretim çalışmalarının verimli olmasında önemli bir değişken olduğunun anlaşılması sonucu çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Aşağıda araştırma konusu ile ilgili yapılmış yerli ve yabancı araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Yurt içi İlgili Araştırmalar

Ertürk (1970) tarafından Türkiye'deki öğretmenlerin 1960 ve 1970'teki yeterlik ve yetersizlikleri ile istendik ve istenmedik davranışlarının karşılaştırmalı olarak incelemesi yapılmıştır. Öğretmenlerin kendi beyanlarına dayalı olarak yapılan bu araştırma sonuçlarının Türkiye'de öğretmen yetiştirme çalışmalarını biçimlendirmesi düşünülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre 1960'a kıyasla genellikle istendik davranışlarının daha da azaldığı ve istenmediklerinin çoğaldığı anlaşılmış; istendik ve istenmedik davranışlar örüntüsü ile değişme yönünün grupların hepsinde var olduğu görülmüştür.⁷

Ertürk (1970) "On yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları" adı altında yaptığı bir araştırmada ortaöğretim öğretmenlerinin meslekî etkinliklerini değerlendirme amacıyla 103 ölçüt davranış saptamış ve bunları uzman kanısıyla geçerledikten sonra bir ankete dönüştürerek, öğretmenlerin eğitim-öğretim etkinliklerinde bu davranışları uygulayıp uygulayamadıklarını sormuştur. Elde edilen bulgular, öğretmenlerde istendik davranışların istenmediklerinden çok daha az olduğunu ve 1960'a kıyasla son on yıl içinde de istendik öğretmen davranışlarında bir azalmaya karşın istenmedik davranışlarda bir artmanın olduğunu ortaya koymuştur.

Küçükahmet'in (1976) öğretmen değerlendirme konusundaki araştırmasında veriler yaygın olarak kullanılan "Minnesota Öğretmen Tutumları Envanteri" ve Self Evaluation Checklist For Reachers' dan normalize edilen "Öğretmenlerin Kendi Kendilerini Değerlendirmeleri İçin Kontrol Listesi" adlı araçlarla toplanmıştır. 1973

yılında öğretmen yetiştiren kurumlarda çalışmakta olan öğretmenlerden toplanan verilere dayalı olarak elde edilen başlıca sonuçlar şöyle özetlenebilir:

1.Öğretmen tutumları, öğretim alanına göre dağılımında olumludan olumsuz doğru şöyle sıralanmaktadır: Meslek dersleri, teknik, atölye ve diğer uygulamalı dersler, resim-müzik, beden eğitimi, sosyal ve beşerî bilimler, fen ve matematik ve diğer alanlar.

2.Öğretmen tutumları, kıdeme göre incelendiğinde “7-13” yıllık kıdeme sahip öğretmenler (en olumlu kategori) odak noktası olmak üzere, kıdemler arttıkça ve azaldıkça öğretmenlerin tutumlarının aritmetik ortalamalarının azaldığı dikkati çekmektedir.

3.Öğretmenlerin çoğu kendilerini fiziksel nitelikler, entelektüel nitelikler, sosyal nitelikler, diğer kişilik özellikleri, konu bilgisi , genel öğretim yeteneği, sınıf düzeni, kişisel ilişkiler, sınıf kontrolünün idaresi, etkilikleri bilme ve düzenleme, meslekî gelişimi, meslekî ilişkiler, meslekî tutumlar, çevre ilişkileri, kendi kendini geliştirmeye karşı tutum bakımından “iyi” ve “çok iyi” bulmaktadırlar.

4.Öğretmenler kendilerini “ öğrenci ayrılıklarına uyum” ve “öğrenci gelişmesini değerlendirme yeteneği bakımından birinci derecede “iyi”, ikinci derecede “orta”, üçüncü derecede “çok iyi” ve dördüncü derecede “fena” ve çok fena” bulmaktadırlar.

Kavak (1986), “Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçları.” Adlı çalışmasında öğretim elemanlarının kendi kendini değerlendirmesi ve öğrencilerin değerlendirmesi yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen anketle öğretim elemanlarının alan bilgisi, ölçme-değerlendirme, araştırma, öğretim yöntemleri ve insanî ilişkileri olmak üzere beş boyutta değerlendirmeleri yapmıştır. Bu araştırmanın başlıca sonuçları ise şunlardır:

1.Öğretim elemanlarının çoğunluğu alan, ölçme-değerlendirme, araştırma, öğretim yöntemleri boyutlarında kendilerini yeterli algılamaktadırlar.

2.Öğretim elemanlarının görüşleri ile öğrenci görüşlerinin önemli derecede farklılaştığı görülmüştür.

3.Öğretim elemanları ile öğrencilerin değerlendirmeleri akademik görev grubu, bölüm ve kıdeme göre önemli farklılıklar göstermektedir.

Canpolat (1987), “Orta öğretimde Öğrenci ve Velilerin Öğretmenlerden Beklentileri” adlı çalışmada, ortaöğretim düzeyindeki bir grup öğrencinin ve bu öğrencilerin velilerinin öğretmenlerden ne tür hizmetler beklediklerini ve

beklediklerinden ne kadarını gördüklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Sonuç olarak elde edilen bulguların bazıları aşağıda verilmiştir.

Öğrenciler, bilgili öğretmenden çok ilgili öğretmen beklentisi içinde görülmektedir. Öğrencilerin ve velilerin öğretmenlerden gördükleri hizmetler bekledikleri hizmetlere oranla daha düşüktür.

Kız ve erkek öğrencilerin öğretmenlerden bekledikleri hizmetler içinde “Öğrencilerle İlişkisi” alanına ilişkin bekledikleri “Branş (alan) Bilgisi” alanına ilişkin beklediklerinden yüksektir.

Bulgular birlikte yorumlandığında öğrencilerin ve velilerin, öğretmenlerden her iki alana ilişkin yoğun bir beklenti içerisinde oldukları denilebilir. Ancak bu yoğun beklentilerine yeterince karşılık bulduklarını ifade etmek güçtür. Denilmektedir.

Açıkgöz (1990), “Öğretim Elemanlarının Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Geçerli ve Güvenilir Bir Araç. Öğretmene İlişkin Öğrenci Algıları Ölçeği” adlı çalışmasında, öğretim elemanlarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesi incelenmiştir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen anketle öğretim elemanlarının öğretmen-öğrenci ilişkileri, sınıf yönetimi, sınıf içi öğretmen davranışları ve kişilik özellikleri boyutundaki öğrenci değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu araştırmanın bazı sonuçları şunlardır:

Öğrenciler öğretim elemanlarını genel olarak “orta” düzeyde değerlendirmektedirler. Öğrenciler kendi cümleleri ile yaptıkları değerlendirmede öğretim elemanlarını; öğretmen- öğrenci ilişkileri, ders işleme, not verme ve konu alanındaki yeterlilik açısından olumsuz değerlendirmişlerdir. Öğrenci değerlendirmeleri öğrencinin cinsiyetine, öğretim elemanın konu alanına ve unvanına göre önemli farklılıklar göstermektedir.

Akgöl (1994), “Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İdeâl bir Öğretim Elemanı'nın Nitelikleri Hakkındaki Görüşleri İle Kendi Kurumlarındaki Öğretim Elemanlarının Bu Niteliklere Uygunluklarının Karşılaştırılması” adlı çalışmasında ulaşılmış olduğu sonuçların bazıları özetle şöyledir:

İdeâl bir öğretim elemanında bulunması gereken “kişilik” boyutundaki 13 niteliğin gerekliliğine öğrencilerin % 80'i, öğretim elemanlarının % 84'ü tam olarak katılmışlardır. Öğrenciler ile öğretim elemanları “kişilik” boyutundaki 10 nitelik

açısından kendi öğretim elemanlarını “değerlendirme dereceleri” arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

İdeâl bir öğretim elemanında bulunması gereken “meslekî nitelik” boyutundaki 30 niteliğin gerekliliğine öğrencilerin % 86’sı, öğretim elemanlarının % 89’u tam olarak katılmışlardır. Öğrenci ve öğretim elemanları “meslekî nitelik” boyutundaki 28 nitelik açısından kendi öğretim elemanlarını “değerlendirme dereceleri” arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

İdeâl bir öğretim elemanında bulunması gereken “ölçme ve değerlendirme” boyutundaki 12 niteliğin gerekliliğine öğrencilerin % 85’i, öğretim elemanlarının % 86’sı tam olarak katılmışlardır. Öğrenci ve öğretim elemanları “ölçme ve değerlendirme” boyutundaki nitelikler açısından kendi öğretim elemanlarını “değerlendirme dereceleri” arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

İdeâl bir öğretim elemanında bulunması gereken “insanî ilişkileri” boyutundaki 9 niteliğin gerekliliğine öğrencilerin ve öğretim elemanlarının % 87’si, tam olarak katılmışlardır. Öğrenci ve öğretim elemanları “insanî ilişkileri” boyutundaki nitelikler açısından kendi öğretim elemanlarını “değerlendirme dereceleri” arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Fakültelere göre öğrencilerin 64 niteliğin yer aldığı “kişilik”, “meslekî”, “ölçme ve değerlendirme”, “insanî ilişkileri” boyutlarının gerekliliğine “katılma dereceleri” arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Fakültelere göre öğrencilerin, kendi öğretim elemanlarını “meslekî”, “ölçme ve değerlendirme” boyutları açısından “değerlendirme dereceleri” arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Cinsiyetlere göre öğrencilerin “insanî ilişkileri” boyutunun gerekliliğine “katılma dereceleri” arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Kız öğrencilerin bu nitelik boyutunun gerekliliğine erkek öğrencilere göre daha fazla inandıkları anlaşılmıştır.

Öğrencilerin, kendi öğretim elemanlarını “kişilik” boyutu açısından “değerlendirme dereceleri” arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu nitelik boyutuna ilişkin olarak erkek öğrenciler kendi öğretim elemanlarını, kız öğrencilerine göre daha olumlu buldukları anlaşılmıştır.

Güner (1995), “Öğretmenlerin Öğrencilerin Okuldaki Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada, İzmir İl Merkezinde eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunan Genel Lise (Selma Yiğitalp Lisesi), Meslek Lise (Cumhuriyet

Ticaret Lisesi), Teknik Lise (Mithatpaşa Endüstri Lisesi), Özel Lise (Özel Çamlaraltı Lisesi) olmak üzere toplam 155 öğrenci üzerinde uyguladığı anket sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşmıştır:

1.Öğretmenlerin kişisel özelliklerinden liderlik yapabilme, güvenilir olma gibi özelliklerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri vurgulanmıştır.

2.Öğretmenlerin öğrencileri ile iş birliği içinde olmaları, onlara eğitsel ve kişisel açıdan rehberlik etmeleri gerektiği ortaya konmuştur.

3.Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için konu alanlarına hakim olmaları, meslekî pedagojik formasyon eğitimini tamamlamış olmaları, öğrenci merkezli eğitimin savunucusu olmaları gerektiği belirtilmiştir.

4.Öğretmenlerin, öğrencileri öğrenmeye karşı güdüleyebilmeleri, onlara yaratıcılık ve araştırmacılık bilincini kazandırmaları gerektiği belirtilmiştir.

5.Öğretmenlerin; öğrencilerin okuldaki akademik başarılarını artırabilmeleri için, kendilerini meslekî yönden geliştirmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Durmuşçelebi (1996), “Yüksek Öğretim kurumlarında Öğretim Elemanlarından Beklenen ve Gözlenen Davranışların Düzeylerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada, öğrencilerin öğretim elemanlarından bekledikleri davranışlar belirlenerek, bu davranışları, öğretim elemanları ve öğrencilerin bekleme ve gözleme sıklıklarının saptanması amaçlanmıştır. Sonuç olarak, öğrenci beklentisi ve öğretim elemanlarının kendilerinin de beklediği davranışları öğrencilerin görüşlerine göre yeterince gösteremedikleri ortaya çıkmıştır.

Yıldırım (1997), “Endüstri Meslek Liselerindeki Atölye ve Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın verilerinden elde edilen sonuçlara bakıldığında;

Öğretmenlerin kendilerini, belirlenen 65 yeterliliğin 27’sinde (%42) yeterli, 32’sinde (%49) orta, 6’sında (% 9) yetersiz olarak değerlendirdikleri görülmüştür.

Aynı 65 yeterlilikle ilgili olarak ise yöneticiler öğretmenleri 5 yeterlilikte (%8) yeterli, 49 yeterlilikte orta (%75), 11 yeterlilikte ise (%17) yetersiz olarak değerlendirilmişlerdir.

Dinç (1998) “Türk eğitim Sisteminde Ortaöğretim Öğretmenlerinin Başarılarını Değerlendirme Ölçütleri Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmasında ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin başarılarını daha gerçekçi ve nesnel olarak değerlendirmede esas alınması gereken ölçülere yönelik katkı sağlamayı amaçlamıştır.

Öğretmenlik alan bilgisi, eğitim yönetimi, meslekî özellikler, kişisel özellikler ve genel kültür boyutlarından oluşan 51 ölçütlük anket formunu İzmir İlinde görevli 212 Öğretmen üzerinde uygulamıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların bazıları şöyledir.

1.Öğretmenlerin genelinde en yüksek katılımın sağlandığı ölçütler “Alanına ilişkin bilgi ve becerileri gerektirdiği düzeyde öğrencilere verebilmesi” ile “ öğrencilere yeterince değer vermesi ve ilişki kurabilmesi” olurken, en düşük katılımın sağlandığı ölçüt “Bitirme derecesi” olmuştur.

2.Öğretmen görüşlerinde, okul türlerine göre; Alan Bilgisi, Kişisel Özellikler boyutlarında önemli düzeyde bir farklılaşma vardır.

3.Öğretmen görüşlerinde cinsiyete göre önemli düzeyde bir farklılaşma yoktur.

4.Öğretmen görüşlerinde yaş guruplarına göre Meslekî Özellikler boyutunda önemli düzeyde bir farklılaşma vardır.

5.Öğretmen görüşlerinde mezun olunan okullara göre Meslekî Özellikler ve Genel Kültür boyutlarında önemli düzeyde bir farklılaşma vardır.

6.Öğretmen görüşlerinde toplam hizmet süresine göre Meslekî Özellikler boyutunda önemli düzeyde bir farklılaşma vardır.

7.Öğretmen görüşlerinde lisansüstü eğitim yapma-yapmama durumlarına göre önemli düzeyde bir farklılaşma yoktur.

8.Öğretmen görüşlerinde okutulan derse göre Alan Bilgisi, Eğitim Yöntemi,Meslekî Özellikler boyutlarında önemli düzeyde bir farklılaşma vardır

Erbaş (1998), “Lise öğrencilerinin Algılarına Göre İdeâl Öğretmenin Kişilik Özellikleri” adlı çalışmada, Öğrencilerin ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algılarının tespit edilmesi için ACL Sıfat Listesi ile öğrencilerin sınıf seviyeleri, cinsiyet ve branşlarını saptamak amacıyla da kısa bir kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen sonuçlar kısaca şunlardır:

Lise öğrencilerinin algılarına göre ideâl öğretmenin kişilik özellikleri arasında en baskın kişilik özellikleri arasında en baskın kişilik özelliklerinin ideâl benlik, özgüven, yaratıcı kişilik, başatlık, yakınlık, gösteriş alt boyutlarının içerdiği niteliklerinden oluştuğu bulunmuştur.

Araştırmada ayrıca lise öğrencilerinin ideâl öğretmenin kişilik özelliklerinin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarında ACL kişilik testinin toplam, bağımsızlık, genellik, ideâl benlik, oto-kontrol ve uyarlık

alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre ise ACL kişilik testi alt boyutlarında fark çıkmıştır.

Farklar ise, en az, en çok, başarıma, başatlık, değişiklik, DHO, duyguları anlama, düzen, erkeksi, gösteriş, ilgi görme, ilgi görme, kadınsı, karşı cins, kendini suçlama, kişisel uyum, liderlik, özgüven, saldırganlık, sebat, şefkat, yakınlık, yaratıcılıktır.

Lise öğrencilerinin algıladıkları ideâl öğretmenin kişilik özelliklerinin branşları açısından farklılaşma durumuna göre elde edilen bulgular analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular ACL kişilik testinin en çok, başarıma, başatlık, duyguları anlama, düzen, erkeksi, ilgi görme, kendini suçlama, kişisel uyum, saldırganlık, sebat alt boyutlarında öğrencilerin ideâl öğretmene yönelik algılarının branşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Lise öğrencilerinin ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algıları, toplam, en az, bağımsızlık, değişiklik, DHO, genellik, gösteriş, ideâl benlik, kadınsı, karşı cins, liderlik, oto-kontrol, özgüven, şefkat, uyarlık, yakınlık, yaratıcılık alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tezer (1998), tarafından yapılan “İdeâl Öğretmenin Kişilik Özellikleri” adlı çalışmada ise, Marmara üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde 1. ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan öğretmen adayları örnekleme oluşturmaktadır. Bu araştırmanın genel amacı doğrultusunda kişilik özelliklerini belirlemek için ACL testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular özet olarak aşağıda verilmiştir.

Öğretmen adaylarının ideâl öğretmeni algılayışlarına bakıldığında ideâl öğretmenin en baskın özellikleri olarak ideâl benlik, sebat, özgüven, başatlık, düzen, yaratıcı kişilik boyutları ve bu boyutları içeren özellikler tanımlanmıştır.

Araştırmanın ikinci amacı olan öğretmen adaylarının ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algılamalarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmen adaylarının ideâl öğretmenin kişilik özelliklerini algılarının belli alt boyutlarda cinsiyete göre farklılaştığı bulunmuştur. Erkekler şefkat görme, saldırganlık, değişiklik, ilgi görme, kendini suçlama, uyarlık oto kontrol, kadınsı özellikler alt boyutlarında kızlara oranla istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar oluşturacak şekilde daha yüksek ortalamalarla bu boyutları ve bu boyutlara ait özellikleri ideâl öğretmene affetmişlerdir. Kızlar da başarıma, başatlık, düzen, yakınlık, karşı cinsle ilişki, gösteriş, danışmaya hazır oluş, özgüven, kişisel uyum, ideâl benlik, ve erkeksi özellikler alt boyutlarında erkeklere oranla istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar

oluşturacak şekilde daha yüksek aritmetik ortalamalarla bu boyutları ve bu boyutlara ait özellikleri ideâl öğretmene atfetmişlerdir.

Araştırmanın üçüncü amacı olan öğretmen adaylarının ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algılamalarını öğrenim görmekte oldukları sınıflara göre farklılaşmış farklılaşmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla 1. ve 4. sınıflar arasında ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algılar sadece başarıma alt boyutunda farklılaşmaktadır. Bu alt boyuta göre 4. sınıf öğretmen adayları, 1. sınıf öğretmen adaylarına oranla istatistiksel açıdan anlamlı farklılık oluşturacak şekilde yüksek aritmetik ortalamayla başarıma alt boyutu ve bu alt boyutun içerdiği özelliklerle ilgili daha fazla beklenti taşımaktadırlar.

Araştırmanın dördüncü amacı olan öğretmen adaylarının ideâl öğretmenin kişilik özelliklerine yönelik algılamalarını öğrenim görmekte oldukları bölümler e göre farklılaşmış farklılaşmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Bölümler arası farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

İzci (1999), “Ortaöğretim Kurumlarında görev Yapan Öğretmenlerin Öğretmenlik Meslek Bilgisi (Pedagojik Formasyon) Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında Malatya İl ve ilçelerinde görevli öğretmenler üzerinde durmuştur. Araştırmada elde edilen sonuçların bazıları şöyle özetlenebilir.

Ortaöğretim öğretmenlerinin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeyleri, öğrencilere bilgi verme, öğrencilerin başarı durumlarını inceleme gibi faaliyetler üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Ortaöğretim öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterlilik düzeyleri genel olarak olumludur. Ancak dersin hedefleri ile başarı arasındaki ilişkiyi değerlendirme ve sınavlarda bilişsel alanın tüm basamaklarını dikkate alma davranışlarına daha az yer verdikleri görülmüştür.

Ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi boyutunda, öğrencilerin ilgilerini ve ihtiyaçlarını dikkate alma, geri-bildirim, düzeltme, ipucu ve pekiştiricileri yerinde kullanma şeklinde ifade edilen davranışları yapmadaki yeterlilik düzeyleri düşük bulunmuştur.

Ortaöğretim öğretmenlerinin öğretim ilke ve yöntemleri ile ilgili yeterlilik boyutunda, dersin sonunda değerlendirme yapma, konu ile ilgili araç- gereçleri sınıfa getirme, her düzeyde plan yapma şeklinde ifade edilen davranışlardaki yeterlilikleri olumlu düzeydedir.

Ortaöğretim öğretmenlerinin araştırma ve inceleme ile ilgili yeterlilik boyutunda yer alan, öğretmenlere yönelik konferans, sempozyum ve hizmet-içi eğitim faaliyetlerini takip edip katılma ve il eğitim araçları merkezindeki araç-gereçlerden haberdar olma ile ilgili davranışlarındaki yeterlilikleri düşük düzeydedir.

Cinsiyetlere göre, tüm alanlarda, erkek öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisi düzeylerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç tüm alanlarda kadın öğretmenlerin lehine anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Görev yaptıkları oklu türüne göre, ortaöğretim öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisi yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Ulusoy'un 1999'da Ankara il sınırları içindeki atölye ve meslek dersi öğretmenleri üzerinde yapmış olduğu çalışmada; Öğretmenlerin yarısından çoğu alanları ile ilgili ye teknolojiye ait araçları kullanma becerisine sahip olma ile ilgili soruya "bazıların kullanabiliyorum" yanıtını vermişlerdir. Kız Meslek liseleri (%60), Ticaret ve Turizm Meslek liseleri (%62.41), Endüstri Meslek liseleri (%57.52). Her üç grup öğretmenin yaklaşık dörtte biri yeni teknolojiye ait araçları "çok azını" kullanabildiklerini belirtmişlerdir. Yine aynı çalışmada Öğretmenlerin çoğunluğu alanları ile ilgili yeni yöntem ve teknikleri kısmen izleyebildiklerini ifade etmişlerdir. KML (%71.3), Tic. Tur .M.L. (%60.15), End. M.L (%70.59). Öğretmenlerin çoğunluğunun öğretmenlik dışında alanları ile ilgili iş deneyimleri yoktur. İş deneyimleri olanların ise süresinin çok kısa olduğu söylenebilir. Alanları ile ilgili yeni teknolojiyi (araç-gereç- yöntemler)her üç grubun öğretmenlerinin çoğunluğu "kısmen" tanıdıklarını ifade etmişlerdir. Yabancı yayınları izleyememe nedenlerinin başında yabancı dilin yetersizliği gelmektedir.

2.2. Yurt Dışı İlgili Araştırmalar

Tell (1983), yaptığı araştırmada lise öğrencileri ile etkili öğretmeni tanımlamıştır. Araştırmada sorulan sorular şunlardır; 1-Lise öğrencilerinin tanımladığı etkili öğretmen nitelikleri nelerdir? 2-Lise öğrencileri, öğretmenleri, yöneticileri etkili öğretmen nitelikleri araştırmasındaki 100 maddeyi nasıl sıralanmışlardır? 3- Öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin sıraladıkları etkili öğretmen niteliklerinde ilk 30 sırada olanların birbirleriyle tutarlılığı nedir?

Araştırmadaki denek grubu (1) 100 lise öğrencisi, (2) 32 lise öğretmeni, (3) 5 lise yöneticisidir. Öğrenciler ve öğretmenler Oregon, Springfield'dendir. Yöneticiler Oregon, Lane Country'nin dört ayrı bölgesindedir. Araştırma sonucu ortaya çıkan, öğrenciler tarafından değerlendirilen etkili öğretmen nitelikleri şunlardır: 1-Ev ödevlerini açıklar/örnekler verir; 2-Zor materyalleri açıklar; 3-Kişisel problemlerini öğrenciye yansıtmaz; 4-Objektif değerlendirir; 5-Sınıf kontrolünü sağlar; 6-Arkadaşçadır; 7-Öğrencileri konuşurken dinler; 8-Zor materyallerle öğrencilere yardım eder; 9-Öğrencileri gülünç duruma düşürmez, aşağılamaz; 10-Dürüsttür. Üç grup tarafından değerlendirilen etkili öğretmen nitelikleri şunlardır; (1)Öğretmenden zevk alır; (2) Dürüsttür, (3) Sınıf Kontrolünü sağlar; (4)Ev ödevlerini açıklar/örnekler verir; (5) Kişisel problemlerini; (6) Saygılı davranır; (7)Öğrenciler konuşurken dinler; (8) Olumlu tutumları vardır; (9)İşine özen gösterir; (10) Öğrenciler konuşurken dinler. Üç grup tarafından en son sırada bulunan özellikler şunlardır: (1) Kendini öğrenciyle aynı seviyeye koyar; (2) moda göre giyinir; (3) Sık sık konferans verir; (4)Maddeleri sansürlemez; (5) Öğrencileri düzen içinde oturmaya zorlamaz. Öğrenci ve öğretmenler etkili öğretmen nitelikleri hususunda. Daha çok hem fikirdirler.

Good (1984), Öğrenci başarısı ile öğretmen davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu araştırmada, öğretmenin zamanı kullanımı, sınıf düzeni, öğretmenin beklentileri, öğretmenin etkililiği, öğretmen davranışları boyutlarındaki nitelik ve etkinlikler araştırılarak öğrenci başarısı üzerinde öğretmenin alan bilgisi, ders anlatma yöntemi, öğrencilerine soru sorması, öğrenci tepkisine yanıt vermesi, öğrencilerini araştırmaya yöneltmesinin öğretimde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Jackson (1992), lise öğrencilerinin en iyi öğretmenin özellikleri hakkındaki görüşleri ortaya çıkartmak amacıyla 650 lise öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmada, lise öğrencilerinin “en iyi” öğretmen hakkındaki düşüncelerini katılanların cinsiyetlerine,

ırklarına, okulların eğitim seviyelerine, öğretmenlerin eğitim durumlarına göre değiştiği sonucuna ulaşmıştır.

Turley (1995), yaptığı araştırmada, lise öğrencilerinin orta öğretim geçmişlerine bakarak, etkili öğretim uygulamaları incelenmiştir. Araştırmaya üç merkez soru yön vermiştir.(1) Öğrenciler lise öğrenimleri boyunca hangi kapsamda değişik öğretim metotları, stratejileri, aktiviteleri ve formatları görmüştür. (2) Öğrenciler öğretim tekniklerinin etkili dönemlerini nasıl değerlendirmiştir. (3) öğrenci gözüyle etkili öğretim karakterleri nelerdir. Araştırma öğrencilerin genel olarak 25 kullanılan öğretim metotları stratejileri ve aktiviteleri hakkında düşünceleri incelenmiştir. Sonuçlar; Öğrencilerin öğretmenlerin değişik öğretim tekniklerini kullanmalarıyla daha iyi öğrendiklerini göstermiştir. Araştırma sonuçlarında öğrencilerin öğretmenlerin öğretim stratejilerinden 7-15 tanesini varyasyonlu olarak kullandığı görülmüştür. Öğrencilerin hemfikir olduğu konular şunlardır; Öğretmen kişiliği, öğrenci öğrenim stili, öğrenci davranışı, uygun konu sunumu, meşguliyet, öğretmen metodu uygulama tekniği. Bu öğrenci değerlendirmesi gösterir ki, etkili öğretim, metot, genel durum (koşullar), öğrenci çabası ve öğretmen kararı ile birliktedir. Belki bu karışım içinde en önemlisi konu bilgisi, metot bilgisi ve strateji çeşitliliği içeren öğretmen karakteridir.

Haleç (1996), yaptığı araştırmada Samoan Lisesi öğrencilerinin ideâl öğretmen ve öğrenci niteliklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın ilk bölümünde Tutuila adasındaki beş lise ile bağlantılı 30 öğrenci odak grup olmuştur. Her odak grup değişik coğrafi bölüm ve cinsiyetten rasgele seçilmiş 6 kişiden oluşmuştur bu gruplar arasında yapılan araştırmalar sonucu öğrenciler ideâl öğrenci ve öğretmen niteliklerini listelemişlerdir. Daha sonra öğrenciler beş nitelik seçerek bu nitelikleri önem sırasına göre sıralamışlardır. İdeâl öğrenci niteliklerinden 97 ve ideâl öğretmen niteliklerinden 89 tane belirlenmiştir. Bunlar içinden en yüksek puan alan 30 ideâl öğrenci nitelikleri seçilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde, toplam 383 10. sınıf öğrencisi 30 ideâl öğrenci ve 30 ideâl öğretmen niteliklerini sıralamıştır. 2. bölümde nitelikleri değerlendirmede geleneksel ve geniş boyutlu derecelendirme teknikleri kullanılmıştır. Maddelerin anlamlılığı ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Araştırma sonuçları göstermiştir ki; ideâl öğretmen nitelikleri; a)Büyüklik veya akıl hocalığı nitelikleri, b)Bireysel karakter, c) Profesyonel öğretim teknikleri.

Brousseau (2000), yaptığı araştırmada, Morocco Üniversitesi öğrencileriyle bağlı olarak öğrencilerin öğretmen ve öğretim şekli tercihleriyle, öğrencilerin öğretim ve

öğretmenleri değerlendirme veya algılamalarını etkileyen kültürel unsurların önemi arasındaki olası ilişkiyi vurgulamak için keşif çalışması sunar. 7 katılımcıya, öğretim metotlarını teşhis etmek için hazırlanan kendini değerlendirme aracı olan “PALS’ın yedi faktörü (Yetişkin Öğrenim ölçeğinin Prensipler)” çerçevesinde hazırlanan öğrencilerin en iyi ve en kötü öğretmenlerini tanımlamaları için sorular sorulmuş. İyi ve kötü; öğrencilerin seçilen öğretmenlerden algıladıkları, öğretmenlerin öğretim teknikleri değerlendirilerek belirlenmiştir. Katılımcılardan alınan sonuçlarda seçilen iyi öğretmenlerin öğrenci merkezli öğretim tekniğine meyilli olmadığı görülmüştür. Morocco eğitim sisteminde, öğretmenlerin öğrenci merkezli eğitim sistemini uygulamaları devlet talimatı ile zorlanarak kapsam daraltılmıştır. Araştırmada öğrencinin iyi ve kötü öğretmeni seçiminde, öğrenci-öğretmen ilişkisindeki yakınlığın önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, ölçme aracının geliştirilmesi ve verilerin toplanması, verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaöğretimde okuyan sporcu öğrencilerin ideâl öğretilerde bulunması gereken nitelikleri nasıl algıladıkları ve bu niteliklere göre kendi okullarında gören yapan öğretmenlerini nasıl değerlendirdiklerine yönelik bu çalışma Survey (tarama) modelinde bir araştırmadır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın evreni Kırıkkale ilinde ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan ve lisanslı olarak spor yapan öğrenciler oluşturmaktadır. Örnekleme ise Kırıkkale il merkezindeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören ve lisanslı olarak spor yapan öğrencilerden rasgele seçilen 513 öğrenciye anket dağıtılmış, bunlardan 485 tanesi geri dönmüş ve 481 tanesi geçerli kabul edilip, değerlendirmeye alınmıştır.

3.3. Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Araştırmada bilgi toplama aracı olarak kullanılan anket, konuyla ilgili kuramsal kaynaklar, araştırmalar ve bilgi toplama araçları taranarak 55 nitelikten oluşan bir taslak haline getirilmiştir. Bu nitelikler “kişilik”, “meslekî (Genel öğretim yöntemleri-ölçme değerlendirme)” ve “kişiler arası ilişki” boyutlarından oluşmaktadır. Geçerlilik için, anketin geliştirilmesi aşamasındaki uzman görüşleri yeterli görülmüştür.

Geliştirilen anket 77 sporcu öğrenciden oluşan pilot gruba uygulanmış ve SPSS’de her bir maddenin korelasyon değerleri bulunmuştur. Bu çalışma sonucunda 7 maddenin anket formundan çıkarılması uygun görülmüş ve 48 nitelikten oluşan ankete son biçimi verilmiştir. Bu niteliklerin 8’i kişilik, 30’u meslekî (19’u genel öğretim

yöntemi, 11'i ölçme-değerlendirme) ve 10'u da kişiler arası ilişkiler niteliklerinden oluşmuştur. Ölçme aracı 5'li likert tipi bir ölçektir.

Bütün bu işlemlerin sonucunda testin iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha Değerlendirme Derecesi alt testi için =.95 ve Katılma Derecesi alt testi için =.97 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler anket tekniği ile toplanmıştır.

Anketin sporcu öğrencilere ulaştırılması ve geri toplanması bizzat araştırmacı tarafından yapılmıştır. Anket formunu sporcu öğrencilerin yanlış ve eksik anlamalarını önlemek için açıklama yapılmış, formların geri dönmesi esnasında tespit edilen yanlışlıklar ve eksikliklerin giderilmesi için araştırmacı tarafından açıklamalarını yinelenerek ek süre verilmiştir. Anket formlarının dağıtılması ve toplanması için bir aylık süre harcanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Toplanan verilere ilişkin bütün istatistiksel işlemler SPSS paket programında yapılmıştır. Araştırmada verilerin analizi için şu istatistik teknikler kullanılmıştır.

- Frekans,
- Yüzde,
- Ortalama,
- Standart sapma,
- t testi,
- One-way ANOVA testi.

Öğrenim görülen okul türüne göre görüşler arasında anlamlı farklılık olup olmadığını tespit etmek için ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Gruplar arasında fark çıktığında, farkın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak için Scheffe' testi yapılmıştır. Hinkle, Wiersma ve Jurs'a (1998; 398) göre, Scheffe' testi, grupların n sayılarının eşit olmadığı durumlarda kullanılması uygundur.

Araştırmada en düşük anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde ilk olarak, sporcu öğrencilerle ilgili kişisel bilgilere, daha sonra sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim gördükleri okul türüne göre kişilik niteliklerine, meslekî niteliklere (genel öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme), kişiler arası ilişkiler niteliklerine katılma dereceleri ve bu niteliklere göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri ile ilgili bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Kişisel Bilgiler

Araştırmanın örneklemini oluşturan sporcu öğrencilerin kişisel durumları ile ilgili bulgular aşağıda sunulmuştur.

4.1.1. Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımı

Tablo 3
Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	Sayı	%
Genel Lise	184	38,3
Meslek liseleri	166	34,5
And.,Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	27,2
Toplam	481	100

Araştırmaya 481 sporcu öğrenci katılmıştır. Bunların % 38.3' ü genel liselerde, %34,5' i meslek liselerinde, %27,2' side Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmektedirler.

4.1.2.Sporcu Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı

Tablo 4
Sporcu Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı

Sınıf	Sayı	%
Hazırlık	26	5,4
Lise 1	171	35,6
Lise 2	206	42,8
Lise 3	65	13,5
Boş	13	2,7
Toplam	481	100,0

Ankete katılan sporcu öğrencilerin % 42,8 lise 2' inci sınıfta, %35,6'sı lise 1' inci sınıfta, %13,5'i lise 3'üncü sınıfta, % 5,4'ü hazırlık sınıfında okumaktadırlar, % 3,9'u sınıfını belirtmemiştir.

4.1.3. Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Tablo 5
Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Kız	133	27,7
Erkek	345	71,7
Cevapsız	3	0,6
Toplam	481	100,0

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 27,7'si kız, % 71,7'si erkektir. % 0,6'sı cinsiyetini belirtmemiştir.

4.1.4. Sporcu Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Tablo 6
Sporcu Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	Sayı	%
13-14	6	1,2
15-16	235	48,9
17-18	216	44,9
19 ve üstü	16	3,3
Cevapsız	8	1,7
Toplam	481	100,0

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 48,9'u 15-16 yaş, % 44,9'u 17-18 yaş, % 3,3'ü 19 ve üstü yaş, %1,2'i 13-14 yaş grubunda olduğunu belirtmiştir. % 1,7'i yaşını belirtmemiştir.

4.1.5. Öğrencilerin Kaç Yıldır Lisanslı Olarak Spor Yaptıklarına Göre Dağılımları

Tablo 7
Öğrencilerin Kaç yıldır Lisanslı Olarak Spor Yaptıklarına göre Dağılımları

Lisans Yaşı	Sayı	%
1 Yıl	103	21,4
2 Yıl	139	28,9
3 Yıl	104	21,6
4 Yıl	55	11,4
5 Yıl ve üstü	52	10,8
Cevapsız	28	5,8
Toplam	481	100,0

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 21,4' ü 1 yıldır, % 28,9'u 2 yıldır, % 21,6'sı 3 yıldır, % 11,4'ü 4 yıldır, % 10,8'i 5 yıl ve daha üstü okulda veya kulüplerde spor yapmaktadır. % 5,8' i ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

4.2. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Aşağıda ideâl bir öğretmende bulunması gereken kişilik nitelikleri sırasıyla verilmektedir. Tablo 8’de bu niteliklere ait sayısal veriler bulunmaktadır.

- 1-Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı,
- 2-Hoşgörülü olmalı,
- 3-Duygusal yönden olgun olmalı,
- 4-İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı,
- 5-Saygın ve güvenilir olmalı,
- 6- Liderlik özelliğine sahip olmalı,
- 7-Becerikli ve kendine güveni olmalı,
- 8-Neşeli ve şakacı olmalı.

Tablo 8
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Kişisel Nitelikler	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
1	479	4,85	0,51	478	4,11	0,97
2	476	4,75	0,56	472	3,64	1,12
3	480	4,33	0,84	475	3,36	1,17
4	480	4,82	0,50	466	3,77	1,08
5	477	4,79	0,60	476	3,92	1,13
6	475	4,46	0,85	476	3,59	1,15
7	477	4,63	0,67	477	3,86	1,04
8	476	4,49	0,80	477	3,49	1,15

Tablo 8’deki veriler incelendiğinde sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en çok katıldıkları “Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı” niteliği olduğu görülmektedir ($\bar{x} = 4,85$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en az katıldıkları “Duygusal yönden olgun olmalı” niteliğidir ($\bar{x} = 4,33$).

Verilen kişilik niteliklerine göre sporcu öğrencilerin kendi öğretmenleri hakkında ortalama değerleri bakımından en olumlu düşündükleri “Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı” niteliği olmuştur ($\bar{x} = 4,11$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenleri hakkında en olumsuz düşündükleri “Duygusal yönden olgun olmalı” niteliğidir ($\bar{x} = 3,36$).

Tablo 9
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu

KİŞİLİK NİTELİKLERİ	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
	481	4,64	0,41	481	3,72	0,76

Tablo 9’deki veriler incelendiğinde kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddenin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,64$) görülmektedir.

Sporcu öğrencilerin verilen bu 8 kişisel nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine göz atıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,72$).

4.3. Meslekî Niteliklerden Genel Öğretim Yöntemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Aşağıda ideâl bir öğretmende bulunması gereken meslekî niteliklerden genel öğretim yöntemleri içinde yer alanlar sırasıyla verilmektedir. Tablo 10'da bu niteliklere ait sayısal veriler bulunmaktadır. Bunlar;

- 9-Dersin amaçlarını en iyi şekilde açıklayabilmeli,
- 10-Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli,
- 11-Derslerde konuyla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli,
- 12-Kendini meslekî ve bilimsel yönden yetiştirebilmek için gerekli çabayı gösterebilmeli,
- 13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli,
- 14-Öğrencilerin, kendilerini geliştirmesini sağlayarak, alanlarıyla ilgili konularda sürekli yenilemelerini sağlamalı,
- 15-Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli,
- 16-Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilmeli,
- 17-Öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç-gereçlerini etkili kullanabilmeli,
- 18-Dersin süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilmeli,
- 19-Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmeli,
- 20-Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli,
- 21-Öğrencilerle sınıf ortamında çok yönlü iletişim kurabilmeli,
- 22-Öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilmeli,
- 23-Derslerde konuyla ilgili öğrenci görüşlerine önem verebilmeli,
- 24- Öğrencileri öğrenmeye karşı güdüleyebilmeli,
- 25-Her öğrenciye yeteri kadar ilgi göstererek öğrencilerin derse uygun katılımını sağlamalı,
- 26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli,
- 27-Öğrencilere etkili çalışma yollarını kazandırabilmeli.

Tablo 10
Meslekî Niteliklerden Genel Öğretim Yöntemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

GENEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ İÇİNDE YER ALAN NİTELİKLER	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
9	476	4,64	0,74	478	3,77	1,08
10	474	4,41	0,85	476	3,43	1,16
11	478	4,71	0,61	471	3,78	1,03
12	478	4,55	0,81	479	3,59	1,13
13	476	4,55	0,92	476	3,19	1,27
14	478	4,55	0,76	478	3,35	1,26
15	476	4,65	0,66	471	3,84	1,06
16	473	4,64	0,66	475	3,29	1,28
17	472	4,48	0,85	476	3,41	1,24
18	471	4,48	0,89	470	3,68	1,12
19	475	4,66	0,71	471	3,79	1,12
20	476	4,44	0,90	470	3,07	1,32
21	473	4,57	0,82	475	3,48	1,18
22	474	4,67	0,63	475	3,51	1,19
23	475	4,63	0,72	468	3,60	1,12
24	471	4,51	0,80	475	3,46	1,14
25	478	4,65	0,70	477	3,43	1,27
26	478	4,37	1,02	471	3,23	1,30
27	481	4,75	0,57	479	3,59	1,16

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en çok katıldıkları “Öğrencilere etkili çalışma yollarını kazandırabilmeli” niteliği olduğu görülmektedir ($\bar{x} = 4,75$). Bu niteliği “Derslerde konuyla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli” ($\bar{x} = 4,71$) ve “Öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilmeli” ($\bar{x} = 4,67$) izlemektedir. Sporcu öğrencilerin

ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en az katıldıkları “Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 4,37$).

Verilen niteliklere gore sporcu ogrencilerin kendi ogretmenleri hakkında ortalama değerleri bakımından en olumlu dusundükleri “Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli” niteliği olmuştur ($\bar{x} = 3,84$). Sporcu ogrencilerin ortalama değerleri bakımından ogretmenleri hakkında en olumsuz dusundükleri “ogrencilerin olumlu davranışlarını odullendirebilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 3,07$).

Tablo 11
Meslekî Niteliklerden Genel ogretim Yontemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu ogrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Gore Kendi ogretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu

GENEL OGRETİM YONTEMLERİ İÇİNDE YER ALAN NİTELİKLER	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
	481	4,57	0,44	481	3,50	0,81

Tablo 11’deki veriler incelendiğinde, meslekî niteliklerinden genel ogretim yontemleri içinde yer alanlar olarak verilen 19 maddenin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu ogrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,57$) gorulmektedir.

Sporcu ogrencilerin verilen bu 19 nitelik bakımından kendi ogretmenlerini değerlendirme derecelerine goz atıldığında, ogretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları gorulmektedir ($\bar{x} = 3,50$).

4.4. Meslekî Niteliklerden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Aşağıda ideâl bir öğretmende bulunması gereken meslekî niteliklerinden ölçme değerlendirme içinde yer alanlar sırasıyla verilmektedir. Tablo 12’de bu niteliklere ait sayısal veriler bulunmaktadır. Bunlar;

- 28-Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli,
- 29-Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli,
- 30-Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmeli,
- 31-Ölçme ve değerlendirmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmeli,
- 32-Öğrencinin başarısını tam olarak yansıtacak not verebilmeli,
- 33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli,
- 34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli,
- 35-Öğrencilerin başarısını değerlendirmede (dersin özelliğine göre) ödev, proje, ders içi etkinliklere yer verebilmeli,
- 36-Öğrencilerin eksik yanlarını onlara karşı tehdit unsuru olarak kullanmaktan kaçınmalı,
- 37-Öğrenciyi kendi kendini denetlemeye teşvik etmeli,
- 38-Öğrenciyi değerlendirirken sadece aksayan yönlerini değil iyi yönlerini de değerlendirmeli.

Tablo 12
Meslekî Niteliklerden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

ÖLÇME DEĞERLENDİRME İÇİNDE YER ALAN NİTELİKLER	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
28	478	4,51	0,72	474	3,39	1,16
29	480	4,79	0,61	476	3,60	1,24
30	477	4,70	0,62	474	3,60	1,18
31	473	4,65	0,71	471	3,63	1,11
32	474	4,68	0,71	479	3,71	1,13
33	477	4,42	0,86	477	3,44	1,25
34	477	4,46	0,88	479	3,38	1,21
35	478	4,45	0,94	481	3,54	1,19
36	478	4,61	0,79	473	3,78	1,14
37	469	4,71	0,61	474	3,57	1,22
38	475	4,59	0,77	475	3,62	1,14

Tablo12'deki veriler incelendiğinde sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en çok katıldıkları “Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli” niteliği olduğu görülmektedir ($\bar{x} = 4,79$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en az katıldıkları “Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 4,33$).

Verilen bu ölçme değerlendirme niteliklerine göre sporcu öğrencilerin kendi öğretmenleri hakkında ortalama değerleri bakımından en olumlu düşündükleri “Öğrencilerin eksik yanlarını onlara karşı tehdit unsuru olarak kullanmaktan kaçınmalı” niteliği olmuştur ($\bar{x} = 3,78$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenleri hakkında en olumsuz düşündükleri “Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 3,38$).

Tablo 13
Meslekî Niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu

ÖLÇME DEĞERLENDİRME İÇİNDE YER ALAN NİTELİKLER	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
	481	4,61	0,44	481	3,53	0,85

Tablo 13'deki veriler incelendiğinde meslekî niteliklerinde ölçme değerlendirme içinde yer alanlar olarak verilen 11 niteliğin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,61$) görülmektedir.

Sporcu öğrencilerin verilen bu 11 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,53$).

4.5. Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Aşağıda ideâl bir öğretmende bulunması gereken kişiler arası ilişkiler nitelikleri sırasıyla verilmektedir. Tablo 14'de bu niteliklere ait sayısal veriler bulunmaktadır. Bunlar;

- 39-Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli,
- 40-Öğrencilerin işbirliği içinde çalışabilmesi için ortam sağlayabilmeli,
- 41-Sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli,
- 42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli,
- 43-Öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar, kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik ve önderlik edebilmeli,
- 44-Öğrencilerini olduğu gibi kabul edebilmeli,
- 45-Öğrenciler tarafından düzenlenen sosyal etkinliklere ilgi gösterebilmeli,
- 46-Öğrencilerle ilişkilerinde karşılıklı güven ortamı yaratabilmeli,
- 47-Öğrencilere sınıf sorunlarını çözmeye gerekli yardım ve desteği sağlayabilmeli

48- Öğrencilerin dilek ve şikayetlerini okul yönetimine bildirmede yardımcı olabilmeli.

Tablo 14
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER NİTELİKLERİ	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
39	478	4,52	0,92	477	3,38	1,26
40	481	4,67	0,65	479	3,58	1,27
41	479	4,67	0,69	476	3,58	1,21
42	469	4,69	0,65	475	3,57	1,20
43	476	4,66	0,71	479	3,53	1,17
44	480	4,69	0,69	476	3,60	1,21
45	474	4,61	0,81	479	3,48	1,30
46	479	4,64	0,76	481	3,46	1,37
47	480	4,60	0,75	478	3,39	1,19
48	477	4,78	0,61	478	3,65	1,24

Tablo 14'deki veriler incelendiğinde sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en çok katıldıkları “Öğrencilerin dilek ve şikayetlerini okul yönetimine bildirmede yardımcı olabilmeli” niteliği olduğu görülmektedir ($\bar{x} = 4,78$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından gerekliliğine en az katıldıkları “Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 4,52$).

Verilen bu kişiler arası ilişkiler niteliklerine göre sporcu öğrencilerin kendi öğretmenleri hakkında ortalama değerleri bakımından en olumlu düşündükleri “Öğrencilerin dilek ve şikayetlerini okul yönetimine bildirmede yardımcı olabilmeli.” niteliği olmuştur ($\bar{x} = 3,65$). Sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenleri hakkında en olumsuz düşündükleri “Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli” niteliğidir ($\bar{x} = 3,38$). Bu niteliği “Öğrencilere sınıf sorunlarını çözmede gerekli yardım ve desteği sağlayabilmeli” izlemektedir ($\bar{x} = 3,39$).

Tablo 15
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonucu

KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER NİTELİKLERİ	Katılma derecesi			Değerlendirme derecesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
	481	4,64	0,48	481	3,57	0,91

Tablo 15'deki veriler incelendiğinde kişiler arası ilişkiler olarak verilen 10 niteliğin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,64$) görülmektedir.

Sporcu öğrencilerin verilen bu 10 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,57$).

4.6. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan erkek ve kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende bulunması gereken kişilik niteliklerinin gerekliliğine ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Kişilik Nitelikleri		KIZ			ERKEK		
		n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
1	Katılma	133	4,88	0,54	343	4,83	0,50
	Değerlendirme	132	4,14	0,90	343	4,10	1,00
2	Katılma	131	4,85	0,43	342	4,70	1,76
	Değerlendirme	129	3,57	1,21	340	3,67	1,09
3	Katılma	133	4,40	0,84	344	4,30	0,84
	Değerlendirme	133	3,28	1,20	339	3,39	1,16
4	Katılma	133	4,89	0,39	344	4,79	0,53
	Değerlendirme	133	3,72	1,12	330	3,80	1,07
5	Katılma	132	4,81	0,57	342	4,78	0,62
	Değerlendirme	132	3,83	1,16	341	3,95	1,11
6	Katılma	131	4,58	0,61	341	4,42	0,93
	Değerlendirme	132	3,62	1,08	341	3,58	1,18
7	Katılma	132	4,65	0,68	342	4,61	0,66
	Değerlendirme	131	3,76	1,03	343	3,90	1,09
8	Katılma	131	4,51	0,85	342	4,49	0,79
	Değerlendirme	132	3,48	1,14	342	3,49	1,16

Tablo 16'daki veriler incelendiğinde Kız sporcu öğrencilerin gerekliliğine en çok katıldıkları "İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı" niteliği olmuştur ($\bar{x} = 4,89$). Erkek sporcu öğrenciler ise en gerekli nitelik olarak "Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı" görüşündedirler ($\bar{x} = 4,83$). Kız sporcu öğrencilerin gerekliliğine en az katıldıkları nitelik "Duygusal yönden olgun olmalı" dır ($\bar{x} = 4,40$). Erkek sporcu öğrencilerin gerekliliğine en az katıldıkları nitelikte kızlarla aynı olup "Duygusal yönden olgun olmalı" dır ($\bar{x} = 4,30$).

Kişilik nitelikleri olarak verilen ve tablo 16'da yer alan bu 8 nitelik bakımından kız sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik "Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı"dır ($\bar{x} = 4,14$). Erkek

sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini en yeterli buldukları nitelik ise yine kızlarla aynı olup “Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı” şeklindedir ($\bar{x} = 4,10$).

Bu nitelikler bakımından kız sporcu öğrencilerin öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yetersiz buldukları nitelik “3-Duygusal yönden olgun olmalı” ($\bar{x} = 3,28$) olarak görülmektedir. Erkek sporcu öğrencilerin öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik yine “3-Duygusal yönden olgun olmalı” ($\bar{x} = 3,39$) olarak görülmektedir.

Tablo 17
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Niteliklere Göre Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Katılma Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	4,70	0,38	1,96	0,05
Erkek	345	4,62	0,42		
Değerlendirme Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	3,68	0,77	0,78	0,43 (Önemsiz)
Erkek	345	3,74	0,76		

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,70$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,62$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (1,96) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen kişilik niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,05$). Kız sporcu öğrenciler, verilen kişilik nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler.

Sporcu öğrencilerin tablo 17’de cinsiyetlerine göre değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,74$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=3,68$) yüksek olmasına karşın, yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (0,78) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 8 kişilik niteliği bakımından değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.7. Meslekî Niteliklerden Genel Öğretim Yöntemleri İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan erkek ve kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende bulunması beklenen meslekî niteliklerinden genel öğretim yöntemleri içinde yer alanların gerekliliğine sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre katılma ve bu niteliklere göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18
Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre
Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme
Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma
Sonuçları

Genel Öğretim Yöntemleri Nitelikleri		KIZ			ERKEK		
		n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
9	Katılma	132	4,84	0,43	341	4,56	0,82
	Değerlendirme	133	3,72	1,09	342	3,79	1,08
10	Katılma	128	4,54	0,79	343	4,36	0,87
	Değerlendirme	129	3,25	1,28	344	3,50	1,10
11	Katılma	132	4,84	0,50	343	4,65	0,64
	Değerlendirme	129	3,80	1,03	339	3,77	1,03
12	Katılma	133	4,72	0,58	342	4,48	0,88
	Değerlendirme	131	3,40	1,18	345	3,66	1,11
13	Katılma	131	4,58	0,81	340	4,40	0,96
	Değerlendirme	133	2,73	1,30	340	3,37	1,21
14	Katılma	133	4,65	0,70	342	4,51	0,78
	Değerlendirme	133	3,07	1,41	342	3,47	1,18
15	Katılma	132	4,75	0,54	341	4,61	0,70
	Değerlendirme	132	3,76	1,17	336	3,86	1,02
16	Katılma	132	4,71	0,63	338	4,61	0,68
	Değerlendirme	131	3,21	1,17	336	3,86	1,02
17	Katılma	129	4,57	0,89	340	4,45	0,84
	Değerlendirme	130	3,10	1,27	343	3,53	1,21
18	Katılma	133	4,63	0,74	335	4,42	0,94
	Değerlendirme	132	3,62	1,08	335	3,71	1,13
19	Katılma	132	4,82	0,48	340	4,59	0,77
	Değerlendirme	130	3,80	1,12	338	3,79	1,12
20	Katılma	132	4,56	0,79	341	4,40	0,94
	Değerlendirme	131	2,92	1,27	337	3,13	1,34
21	Katılma	132	4,53	0,87	338	4,59	0,80
	Değerlendirme	132	3,21	1,12	340	3,58	1,20
22	Katılma	133	4,77	0,59	338	4,62	0,65
	Değerlendirme	132	3,29	1,25	340	3,59	1,16
23	Katılma	131	4,76	0,65	341	4,58	0,75
	Değerlendirme	133	3,43	1,16	332	3,66	1,10
24	Katılma	131	4,55	0,79	337	4,49	0,81
	Değerlendirme	132	3,27	1,14	340	3,54	1,13
25	Katılma	132	4,79	0,58	343	4,59	0,73
	Değerlendirme	133	3,27	1,30	341	3,49	1,25
26	Katılma	131	4,38	1,06	344	4,36	1,01
	Değerlendirme	130	2,84	1,34	338	3,37	1,26
27	Katılma	133	4,81	0,59	345	4,72	0,57
	Değerlendirme	133	3,30	1,28	343	3,69	1,10

Tablo 18'deki verilere bakıldığında kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende ortalama değerleri bakımından olmasına en çok katıldıkları nitelikler; “9-Dersin amaçlarını en iyi şekilde açıklayabilmeli”, “11-Derslerde konuyla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli” ($\bar{x} = 4,84$) olduğu görülmektedir. Bunların arkasından “19-Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmeli” ($\bar{x} = 4,82$) ve “27-Öğrencilere etkili çalışma yollarını kazandırabilmeli” ($\bar{x} = 4,81$) nitelikleri en çok katılımın olduğu nitelikler olarak göze çarpmaktadır.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler “21-Öğrencilerle sınıf ortamında çok yönlü iletişim kurabilmeli” ($\bar{x} = 4,53$), “10-Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli” ($\bar{x} = 4,54$), “24-Öğrencileri öğrenmeye karşı güdüleyebilmeli” ($\bar{x} = 4,55$), “20-Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli” ($\bar{x} = 4,56$) olarak görülmektedir.

Erkek sporcu öğrenciler ise ortalama değerleri bakımından en gerekli niteliğin “27-Öğrencilere etkili çalışma yollarını kazandırabilmeli” olduğu görüşündedirler ($\bar{x} = 4,72$). Bunu “11-Derslerde konuyla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli” niteliği takip etmektedir ($\bar{x} = 4,65$).

Erkek sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler “10-Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli” ve “26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli” ($\bar{x} = 4,36$) olarak görülmektedir.

Genel öğretim yöntemleri olarak verilen ve tablo 18'de yer alan bu 19 nitelik bakımından kız sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelikler “11-Derslerde konuyla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli” ve “19-Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmeli” ($\bar{x} = 3,80$) olarak görülmektedir. Bunları “15-Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli” ($\bar{x} = 3,76$) niteliği takip etmektedir.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik “13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli” ($\bar{x} = 2,73$) olduğu görülmektedir. Bu niteliği “26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli” ($\bar{x} = 2,84$), “20-Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli” ($\bar{x} = 2,92$) nitelikleri izlemektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yeterli buldukları nitelikler “15-Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli” ve “16-Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilmeli” ($\bar{x} = 3,86$) olarak görülmektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yetersiz buldukları “20-Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli” ($\bar{x} = 3,13$) niteliğidir. Bu niteliği “13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli” ($\bar{x} = 3,37$) takip etmektedir.

Tablo 19
Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Katılma Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	4,62	0,43	3,27	0,001
Erkek	345	4,52	0,42		
Değerlendirme Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	3,32	0,86	3,10	0,001
Erkek	345	3,57	0,79		

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,62$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,52$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,27) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen genel öğretim niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Kız sporcu öğrenciler, verilen genel öğretim yöntemleri nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler.

Sporcu öğrencilerin tablo 19’da cinsiyetlerine göre değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,57$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x}= 3,32$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,10) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 19 genel öğretim yöntemleri niteliği bakımından değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Erkek sporcu öğrenciler, verilen genel öğretim yöntemleri nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

4.8. Meslekî Niteliklerden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan erkek ve kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende bulunması beklenen ölçme değerlendirme niteliklerine katılma ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20
Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Ölçme Değerlendirme Nitelikleri		KIZ			ERKEK		
		n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
28	Katılma	130	4,62	,72	345	4,47	,72
	Değerlendirme	132	3,13	1,19	339	3,49	1,14
29	Katılma	133	4,87	,42	344	4,76	,67
	Değerlendirme	132	3,40	1,27	341	3,67	1,23
30	Katılma	133	4,87	,39	341	4,63	,68
	Değerlendirme	133	3,43	1,20	338	3,66	1,17
31	Katılma	130	4,74	,71	341	4,61	,71
	Değerlendirme	130	3,39	1,11	338	3,72	1,10
32	Katılma	132	4,85	,56	339	4,61	,75
	Değerlendirme	133	3,51	1,27	343	3,78	1,06
33	Katılma	133	4,54	,78	341	4,37	,88
	Değerlendirme	133	3,17	1,30	341	3,54	1,22
34	Katılma	131	4,49	,88	343	4,45	,87
	Değerlendirme	131	3,08	1,28	345	3,50	1,16
35	Katılma	133	4,65	,86	342	4,37	,96
	Değerlendirme	133	3,32	1,25	345	3,63	1,15
36	Katılma	133	4,75	,67	343	4,60	,79
	Değerlendirme	133	3,30	1,32	345	3,52	1,39
37	Katılma	132	4,68	,79	345	4,57	,73
	Değerlendirme	132	3,20	1,25	343	3,47	1,16
38	Katılma	133	4,92	,29	341	4,73	,69
	Değerlendirme	133	3,44	1,29	342	3,72	1,22

Tablo 20'deki verilere bakıldığında kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende ortalama değerleri bakımından olmasına en çok katıldıkları nitelikler; “29-Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli”, “30-Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmeli” ($\bar{x} = 4,87$) olduğu görülmektedir. Bunların arkasından “32-Öğrencinin başarısını tam olarak yansıttak not verebilmeli” ($\bar{x} = 4,85$) niteliği gelmektedir.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik “34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” ($\bar{x} = 4,49$) olarak görülmektedir.

Erkek sporcu öğrenciler ise ortalama değerleri bakımından en gerekli niteliğin “29-Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli” olduğu görüşündedirler ($\bar{x} = 4,76$).

Erkek sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” ve “35-Öğrencilerin başarısını değerlendirmede (dersin özelliğine göre) ödev, proje, ders içi etkinliklere yer verebilmeli” ($\bar{x} = 4,37$) olarak görülmektedir.

Ölçme değerlendirme nitelikleri olarak verilen ve tablo 20’de yer alan bu 11 nitelik bakımından kız sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” ($\bar{x} = 3,51$) olarak görülmektedir.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelikler “34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” ($\bar{x} = 3,08$) olduğu görülmektedir. Bu niteliği “28-Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli” ($\bar{x} = 3,13$), “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” ($\bar{x} = 3,17$) nitelikleri izlemektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yeterli buldukları nitelik “32-Öğrencinin başarısını tam olarak yansıtabilecek not verebilmeli” ($\bar{x} = 3,78$) olarak görülmektedir. Bu niteliği “31-Ölçme ve değerlendirmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmeli” ve “38-Öğrenciyi değerlendirirken sadece aksayan yönlerini değil iyi yönlerini de değerlendirmeli” ($\bar{x} = 3,72$) takip etmektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yetersiz buldukları “28-Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli” ($\bar{x} = 3,49$) niteliğidir. Bu niteliği “34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” ($\bar{x} = 3,50$) takip etmektedir.

Tablo 21
Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Katılma Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	4,73	0,40	3,67	0,000
Erkek	345	4,56	0,45		
Değerlendirme Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	3,31	0,90	3,46	0,001
Erkek	345	3,61	0,82		

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,73$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,56$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,67) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen ölçme değerlendirme niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Kız sporcu öğrenciler, verilen ölçme değerlendirme nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler.

Sporcu öğrencilerin tablo 21’de cinsiyetlerine göre değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,61$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 3,31$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,46) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 11 ölçme değerlendirme niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Erkek sporcu

öğrenciler, verilen ölçme değerlendirme nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

4.9. Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan erkek ve kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende bulunması gereken kişiler arası ilişkiler niteliklerinin gerekliliğine ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Kişiler Arası İlişkiler Nitelikleri		KIZ			ERKEK		
		n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
39	Katılma	133	4,66	0,75	342	4,58	0,81
	Değerlendirme	128	3,43	1,20	342	3,92	1,08
40	Katılma	129	4,85	0,39	337	4,67	0,66
	Değerlendirme	131	3,27	1,24	340	3,68	1,20
41	Katılma	131	4,72	0,65	341	4,54	0,80
	Değerlendirme	133	3,47	1,17	339	3,68	1,13
42	Katılma	132	4,62	0,87	343	4,47	0,93
	Değerlendirme	132	3,10	1,28	342	3,49	1,24
43	Katılma	133	4,82	0,52	345	4,62	0,69
	Değerlendirme	133	3,37	1,37	343	3,66	1,23
44	Katılma	133	4,78	0,60	343	4,62	0,72
	Değerlendirme	131	3,16	1,35	342	3,74	1,11
45	Katılma	132	4,81	0,51	334	4,64	0,69
	Değerlendirme	133	3,21	1,30	339	3,71	1,14
46	Katılma	133	4,80	0,60	340	4,61	0,74
	Değerlendirme	133	3,43	1,20	343	3,57	1,16
47	Katılma	132	4,81	0,48	345	4,64	0,76
	Değerlendirme	130	3,54	1,23	343	3,63	1,20
48	Katılma	132	4,81	0,55	339	4,53	0,88
	Değerlendirme	133	3,37	1,40	343	3,53	1,27

Tablo 22'deki verilere bakıldığında kız sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende olmasına ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik; “40-Öğrencilerin işbirliği içinde çalışabilmesi için ortam sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 4,85$) olarak görülmektedir.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik “42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 4,47$) olarak görülmektedir.

Erkek sporcu öğrenciler ise ortalama değerleri bakımından en gerekli niteliğin “40-Öğrencilerin işbirliği içinde çalışabilmesi için ortam sağlayabilmeli” olduğu görüşündedirler ($\bar{x} = 4,67$).

Erkek sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik “42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 4,37$) olarak görülmektedir.

Kişiler arası ilişkiler olarak verilen ve tablo 22'de yer alan bu 10 nitelik bakımından kız sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik “47-Öğrencilere sınıf sorunlarını çözmeye gerekli yardım ve desteği sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 3,54$) olarak görülmektedir.

Kız sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik “42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 3,10$) olduğu görülmektedir. Bu niteliği “44-Öğrencilerini olduğu gibi kabul edebilmeli” ($\bar{x} = 3,16$) izlemektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yeterli buldukları nitelik “39-Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli” ($\bar{x} = 3,92$) olarak görülmektedir.

Erkek sporcu öğrencilerin ise kendi öğretmenlerini ortalama değerleri bakımından en yetersiz buldukları “42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli” ($\bar{x} = 3,49$) niteliğidir.

Tablo 23
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Toplam Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Değeri

Katılma Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	4,76	0,37	3,57	0,000
Erkek	345	4,59	0,52		
Değerlendirme Derecesi					
Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t-Değeri	Anlamlılık Düzeyi
Kız	133	3,33	0,99	3,55	0,000
Erkek	345	3,66	0,86		

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,76$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,59$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,57) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen kişiler arası ilişkiler niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Kız sporcu öğrenciler, verilen kişiler arası ilişkiler nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler.

Sporcu öğrencilerin tablo 23’de cinsiyetlerine göre değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,66$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 3,33$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,55) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 10 kişiler arası ilişkiler niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Erkek sporcu

öğrenciler, verilen kişiler arası ilişkiler nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

4.10. Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre ideâl bir öğretmende bulunması gereken kişilik niteliklerinin gerekliliğine katılma dereceleri ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Sonuçları

Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	KATILMA DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
1	184	4,82	0,63	164	4,92	0,30	131	4,80	0,54
2	182	4,68	2,33	163	4,85	0,41	131	4,71	0,69
3	184	4,17	0,82	166	4,56	0,70	130	4,28	0,82
4	183	4,80	0,47	166	4,86	0,46	131	4,80	0,58
5	184	4,79	0,57	164	4,84	0,59	129	4,73	0,66
6	183	4,38	0,93	162	4,57	0,83	130	4,45	0,77
7	182	4,63	0,67	164	4,66	0,60	131	4,58	0,74
8	182	4,41	0,86	164	4,53	0,81	130	4,56	0,69
Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	DEĞERLENDİRME DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
1	184	4,13	,88	164	4,23	1,07	130	3,93	0,92
2	180	3,66	1,09	161	3,80	1,16	131	3,42	1,09
3	182	3,31	1,19	165	3,61	1,19	128	3,10	1,05
4	182	3,85	1,03	157	3,92	1,13	127	3,48	1,06
5	183	3,97	1,12	164	4,00	1,16	129	3,72	1,08
6	183	3,55	1,16	164	3,72	1,16	129	3,48	1,10
7	180	3,86	1,06	166	4,01	1,00	131	3,67	1,06
8	182	3,47	1,15	160	3,68	1,20	130	3,27	1,04

Tablo 24'deki verilere bakıldığında her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende olmasına ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelikler “1-Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı” ve “4-İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı” olarak görülmektedir.

Genel liseler ve Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik “3-Duygusal yönden olgun olmalı” (Genel liseler $\bar{x} = 4,17$ ve Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi $\bar{x} = 4,28$) olarak görülmektedir.

Meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler ise ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik olarak “8-Neşeli ve şakacı olmalı” şeklinde belirtmişlerdir ($\bar{x} = 4,76$).

Tablo 24'de yer alan bu 11 nitelik bakımından her üç okul türünde de öğrenim gören sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik “1-Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı” olarak görülmektedir.

Her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik “3-Duygusal yönden olgun olmalı” olduğu görülmektedir.

Tablo 25
Kişilik Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapmaları ve F Değeri

KATILMA DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	4,58	0,38	5,28	0,005	(1-2)
2	Meslek Liseleri	166	4,72	0,36			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	4,62	0,48			
DEĞERLENDİRME DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	3,73	0,74	8,34	0,000	(1-3)
2	Meslek Liseleri	166	3,88	0,76			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	3,52	0,75			(2-3)

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişilik niteliklerine vermiş oldukları katılma derecelerine bakıldığında, meslek liselerinin aritmetik ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (5,28) sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,005$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile meslek liseleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, ideâl bir öğretmenin sahip olması gereken kişilik nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içinde olduklarını göstermektedir.

Tablo 25'deki değerlendirme dereceleri ile ilgili bölüme bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamaya meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel liselerin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (8,34) sporcu öğrencilerin kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi

yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 8 kişilik niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

4.11. Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre ideâl bir öğretmende bulunması gereken genel öğretim yöntemleri yönelik niteliklerin gerekliliğine katılma dereceleri ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26
Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim
Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından
Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin
Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	KATILMA DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
9	182	4,78	0,49	164	4,52	0,94	130	4,61	0,71
10	179	4,39	0,86	164	4,43	0,83	131	4,42	0,85
11	184	4,73	0,56	164	4,68	0,65	130	4,71	0,62
12	183	4,55	0,78	164	4,56	0,85	131	4,54	0,80
13	181	4,55	0,76	164	4,40	1,03	129	4,37	0,98
14	183	4,55	0,76	164	4,54	0,87	131	4,57	0,60
15	184	4,66	0,68	162	4,64	0,70	130	4,64	0,60
16	182	4,57	0,74	162	4,70	0,60	129	4,66	0,61
17	181	4,50	0,85	160	4,46	0,88	131	4,48	0,83
18	180	4,46	0,95	160	4,50	0,89	131	4,48	0,79
19	182	4,73	0,61	163	4,60	0,82	130	4,63	0,67
20	181	4,35	0,88	164	4,50	0,98	131	4,51	0,83
21	181	4,43	0,92	162	4,70	0,71	130	4,62	0,77
22	183	4,66	0,69	160	4,70	0,55	131	4,63	0,64
23	181	4,62	0,73	164	4,66	0,68	130	4,60	0,77
24	179	4,50	0,81	162	4,62	0,73	130	4,40	0,85
25	183	4,66	0,76	164	4,66	0,62	131	4,63	0,71
26	182	4,19	1,16	166	4,43	0,97	130	4,53	0,82
27	184	4,82	0,52	166	4,75	0,55	131	4,64	0,65
Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	DEĞERLENDİRME DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
9	182	3,90	1,04	166	3,78	1,13	130	3,59	1,04
10	179	3,60	1,17	166	3,39	1,14	131	3,26	1,14
11	179	3,92	1,01	162	3,80	1,03	130	3,58	1,02
12	182	3,61	1,16	166	3,76	1,04	131	3,36	1,18
13	183	3,12	1,22	164	3,42	1,34	129	3,01	1,21
14	183	3,48	1,23	164	3,51	1,24	131	3,00	1,25
15	181	3,95	1,02	160	3,93	1,06	130	3,56	1,08
16	180	3,31	1,26	166	3,53	1,25	129	2,97	1,30
17	183	3,45	1,27	162	3,61	1,22	131	3,09	1,18
18	179	3,71	1,08	160	3,80	1,13	131	3,48	1,15
19	182	3,89	1,11	161	3,77	1,15	128	3,68	1,10
20	178	3,01	1,30	161	3,27	1,38	131	2,90	1,25
21	181	3,45	1,17	164	3,65	1,15	130	3,29	1,21
22	181	3,51	1,18	164	3,74	1,16	130	3,21	1,19
23	178	3,53	1,09	160	3,76	1,14	130	3,49	1,12
24	182	3,58	1,15	162	3,45	1,10	131	3,32	1,15
25	184	3,41	1,29	162	3,59	1,28	131	3,26	1,20
26	181	3,13	1,34	160	3,30	1,30	130	3,29	1,26
27	184	3,72	1,14	164	3,70	1,17	131	3,26	1,14

Tablo 26'daki verilere bakıldığında genel liselerde ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende olmasına ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik "27-Öğrencilere etkili çalışma yolları kazandırabilmeli" olduğu görülmektedir. Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik "11-Derslerde konularla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli" olduğu görülmektedir.

Genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler "10-Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli" ve "26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli" olarak görülmektedir.

Meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler "10-Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli", "13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli" ve "26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli" olarak görülmektedir.

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler ise ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları niteliği "13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli" şeklinde belirtmişlerdir ($\bar{x} = 4,37$).

Tablo 26'da yer alan bu 19 nitelik bakımından genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim gören sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik "15-Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli" olarak görülmektedir (genel liseler $\bar{x} = 3,95$ ve meslek liseleri $\bar{x} = 3,93$).

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler ise öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik "19-Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmeli" olarak görülmektedir. ($\bar{x} = 3,68$).

Her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik "20-Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli" olduğu görülmektedir.

Tablo 27
Genel Öğretim Yöntemleri Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim
Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından
Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları,
Standart Sapmaları ve F Değeri

KATILMA DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	4,56	0,41	0,088	0,915 (Önemsiz)	—
2	Meslek Liseleri	166	4,58	0,46			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	4,56	0,48			
DEĞERLENDİRME DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	3,54	0,81	6,53	0,002	(1-3) (2-3)
2	Meslek Liseleri	166	3,63	0,76			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	3,29	0,85			

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, genel öğretim yöntemleri niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, verilen 19 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 27'deki değerlendirme dereceleri ile ilgili bölüme bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel liselerin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (6,53) sporcu öğrencilerin genel öğretim yöntemleri nitelikleri olarak verilen 19 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır (P=0,002). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 19 genel öğretim yöntemleri niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

4.12. Meslekî niteliklerinden Ölçme Değerlendirme İçinde Yer Alanlara Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre ideâl bir öğretmende bulunması gereken ölçme değerlendirmeye yönelik niteliklerin gerekliliğine katılma dereceleri ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28
Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	KATILMA DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
28	183	4,50	0,72	164	4,63	0,62	131	4,41	0,83
29	183	4,81	0,52	166	4,86	0,60	131	4,68	0,73
30	182	4,71	0,61	164	4,75	0,55	131	4,61	0,70
31	182	4,60	0,85	162	4,64	0,63	129	4,73	0,56
32	183	4,75	0,64	162	4,69	0,73	129	4,58	0,77
33	184	4,40	0,83	162	4,51	0,85	131	4,34	0,90
34	182	4,37	0,95	164	4,57	0,79	131	4,44	0,86
35	183	4,56	0,89	164	4,42	1,00	131	4,32	0,92
36	184	4,58	0,86	164	4,68	0,73	130	4,55	0,77
37	178	4,78	0,50	162	4,72	0,65	129	6,62	0,70
38	180	4,63	0,74	164	4,57	0,81	131	4,58	0,75
Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	DEĞERLENDİRME DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
28	182	3,41	1,14	162	3,56	1,16	130	3,16	1,55
29	182	3,57	1,24	165	3,80	1,22	129	3,39	1,25
30	179	3,63	1,19	164	3,64	1,22	131	3,50	1,10
31	183	3,62	1,17	160	3,72	1,01	128	3,54	1,15
32	184	3,73	1,18	164	3,81	1,09	131	3,54	1,09
33	184	3,50	1,09	162	3,56	1,38	131	3,20	1,28
34	182	3,40	1,22	166	3,42	1,21	131	3,30	1,20
35	184	3,61	1,23	166	3,72	1,15	131	3,21	1,10
36	178	3,78	1,13	164	3,87	1,16	131	3,67	1,11
37	181	3,64	1,25	164	3,68	1,20	129	3,32	1,18
38	181	3,70	1,06	164	3,67	1,26	130	3,45	1,07

Tablo 28’deki verilere bakıldığında genel liselerde ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende olmasına ortalama

değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik “29-Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli” olduğu görülmektedir.

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi’nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik “31- Ölçme ve değerlendirmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmeli” olduğu görülmektedir.

Genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” ve “34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” olarak görülmektedir.

Meslek liselerinde ve Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi’nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelikler “35-Öğrencilerin başarısını değerlendirmede (dersin özelliğine göre) ödev, proje, ders içi etkinliklere yer verebilmeli,” ve “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” olarak görülmektedir.

Tablo 28’de yer alan bu 11 nitelik bakımından her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik “36-Öğrencilerin eksik yanlarını onlara karşı tehdit unsuru olarak kullanmaktan kaçınmalı” olarak görülmektedir (genel liseler $\bar{x} = 3,78$, meslek liseleri $\bar{x} = 3,87$ ve Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi $\bar{x} = 3,67$).

Genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelikler “28- Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli” ve “34-Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli” olduğu görülmektedir.

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi’nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelikler “28-Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli” ve “33-Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli” olduğu görülmektedir.

Tablo 29
Ölçme Değerlendirme Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri
Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi
Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları,
Standart Sapmaları ve F Değeri

KATILMA DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	4,60	0,45	1,08	0,33 (Önemsiz)	—
2	Meslek Liseleri	166	4,64	0,44			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	4,56	0,44			
DEĞERLENDİRME DERECEŚİ							
OKUL TÜRÜ		n	\bar{x}	Ss	F	Anlamlılık Düzeyi	Scheffe Testi
1	Genel Liseler	184	3,58	0,85	4,25	0,015	(1-3) (2-3)
2	Meslek Liseleri	166	3,61	0,77			
3	And., Fen, And. Öğrt. Lisesi	131	3,34	0,93			

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, ölçme değerlendirme niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, verilen 11 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 29'daki değerlendirme dereceleri ile ilgili bölüme bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel liselerin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (4,25) sporcu öğrencilerin ölçme değerlendirme nitelikleri olarak verilen 11 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır (P=0,015). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 11 ölçme değerlendirme niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

4.13. Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Dereceleri

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre ideâl bir öğretilerde bulunması gereken kişiler arası ilişkilere yönelik niteliklerin gerekliliğine katılma dereceleri ve bu nitelikler açısından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine ilişkin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları her bir nitelik için tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 30
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Her Bir Niteliğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	KATILMA DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
39	184	4,58	0,86	164	4,68	0,73	130	4,55	0,77
40	178	4,78	0,50	162	4,72	0,65	129	4,62	0,70
41	180	4,63	0,74	164	4,57	0,81	131	4,58	0,75
42	184	4,45	0,98	164	4,51	1,01	130	4,62	0,66
43	184	4,69	0,69	166	4,67	0,67	131	4,67	0,58
44	184	4,63	0,78	164	4,64	0,68	131	4,77	0,54
45	178	4,70	0,61	160	4,70	0,65	131	4,66	0,70
46	183	4,63	0,73	162	4,67	0,75	131	4,70	0,61
47	183	4,74	0,61	166	4,63	0,83	131	4,69	0,60
48	182	4,65	0,75	162	4,54	0,89	130	4,63	0,77
Nitelikler	OKUL TÜRÜ								
	DEĞERLENDİRME DERECELERİ								
	Genel Liseler			Meslek Liseleri			And., Fen, And. Öğrt. Lisesi		
	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss
39	178	3,78	1,13	164	3,87	1,16	131	3,67	1,11
40	181	3,64	1,25	164	3,68	1,20	129	3,32	1,18
41	181	3,70	1,06	164	3,65	1,26	130	3,45	1,07
42	183	3,48	1,22	164	3,42	1,34	130	3,22	1,20
43	184	3,71	1,24	164	3,66	1,29	131	3,30	1,27
44	181	3,50	1,32	166	3,73	1,13	129	3,49	1,11
45	180	3,55	1,24	164	3,71	1,12	131	3,41	1,23
46	184	3,60	1,20	164	3,67	1,13	131	3,27	1,16
47	181	3,67	1,18	164	3,65	1,31	131	3,46	1,11
48	182	3,59	1,28	166	3,57	1,35	131	3,29	1,24

Tablo 30'daki verilere bakıldığında genel liselerde ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ideâl bir öğretmende olmasına ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik "40-Öğrencilerin işbirliği içinde çalışabilmesi için ortam sağlayabilmeli" olduğu görülmektedir.

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en çok katıldıkları nitelik "44-Öğrencilerini olduğu gibi kabul edebilmeli" olduğu görülmektedir.

Genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik "42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli" olarak görülmektedir.

Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından en az katıldıkları nitelik "39-Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli" olarak görülmektedir.

Tablo 30'da yer alan bu 10 nitelik bakımından her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini ortalama değerlerine göre en yeterli buldukları nitelik "39-Tüm öğretmenlerle uyumlu ilişkiler içerisinde olabilmeli" olarak görülmektedir (genel liseler $\bar{x} = 3,78$, meslek liseler $\bar{x} = 3,87$ ve Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi $\bar{x} = 3,67$).

Her üç okul türünde de öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ortalama değerleri bakımından öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelik "42-Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli" olduğu görülmektedir.

Tablo 31
Kişiler Arası İlişkiler Niteliklerine Sporcu Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Katılma Dereceleri ve Bu Nitelikler Açısından Kendi Öğretmenlerini Değerlendirme Derecelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve F Değeri

KATILMA DERECEŚİ						
OKUL TÜRÜ	n	\bar{x}	Ss	F	Önem Düzeyi	Scheffe Testi
1 Genel Liseler	184	4,64	0,47	0,07	0,93 (Önemsiz)	—
2 Meslek Liseleri	166	4,63	0,52			
3 And., Fen, And. Öğrt. Liseleri	131	4,64	0,46			
DEĞERLENDİRME DERECEŚİ						
OKUL TÜRÜ	n	\bar{x}	Ss	F	Önem Düzeyi	Scheffe Testi
1 Genel Liseler	184	3,62	0,90	4,05	0,018	(1-3) (2-3)
2 Meslek Liseleri	166	3,67	0,88			
3 And., Fen, And. Öğrt. Liseleri	131	3,38	0,94			

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişiler arası ilişkiler niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, verilen 10 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 31'deki değerlendirme dereceleri ile ilgili bölüme bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel liselerin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (4,05) sporcu öğrencilerin ölçme değerlendirme nitelikleri olarak verilen 10 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır (P=0,018). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 10 kişiler arası ilişkiler niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırma bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya 481 sporcu öğrenci katılmıştır. Bunların % 38,3' ü genel liselerde, %34,5' i meslek liselerinde, %27,2' side Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim görmektedirler.

Ankete katılan sporcu öğrencilerin % 42,8 lise 2' inci sınıfta, %35,6'sı lise 1' inci sınıfta, %13,5'i lise 3'üncü sınıfta, % 5,4'ü hazırlık sınıfında okumaktadırlar, % 3,9'u sınıfını belirtmemiştir. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 27,7'si kız, % 71,7'si erkektir. % 0,6'sı cinsiyetini belirtmemiştir.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 48,9'u 15-16 yaş, % 44,9'u 17-18 yaş, % 3,3'ü 19 ve üstü yaş, %1,2'i 13-14 yaş grubunda olduğunu belirtmiştir. % 1,7'i yaşını belirtmemiştir.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin % 21,4' ü 1 yıldır, % 28,9'u 2 yıldır, % 21,6'sı 3 yıldır, % 11,4'ü 4 yıldır, % 10,8'i 5 yıl ve daha üstü okulda veya kulüplerde spor yapmaktadır. % 5,8' i ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Sporcu öğrencilerin verilen 48 nitelik içinde ortalama değerleri bakımından bir öğretilmekte olmasına en yüksek düzeyde katıldıkları nitelikler;

1-Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı ($\bar{x} = 4,85$),

4-İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı ($\bar{x} = 4,82$),

5-Saygın ve güvenilir olmalı ($\bar{x} = 4,79$),

29-Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli ($\bar{x} = 4,79$),

48- Öğrencilerin dilek ve şikayetlerini okul yönetimine bildirmede yardımcı olabilmeli ($\bar{x} = 4,78$),

şeklinde sıralanmaktadır.

Sporcu öğrencilerin bir öğretilmekte olmasına en düşük düzeyde katıldıkları nitelikler;

3-Duygusal yönden olgun olmalı" ($\bar{x} = 4,33$),

26-Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli" ($\bar{x} = 4,37$)

olarak görülmektedir.

Özler (1998), yaptığı araştırmada, öğrenci görüşerinden kişisel nitelik boyutundaki 32 ölçüt içerisinde yer alan en yüksek katılımın sağlandığı ölçüt %81,8 ile “Öğretmenlerin hoş görülmesi”, en düşük katılımın sağlandığı ölçüt ise %26,6 ile “Öğretmenin öğrencisini bedensel olarak tanıması” olduğu sonucuna varmıştır.

Sporcu öğrencilerin verilen bu 48 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini en yeterli buldukları nitelikler;

1-Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı ($\bar{x} = 4,11$),

5-Saygın ve güvenilir olmalı ($\bar{x} = 3,92$),

7-Becerikli ve kendine güveni olmalı ($\bar{x} = 3,86$)

Sporcu öğrencilerin kendi öğretmenlerini en yetersiz buldukları nitelikler;

13-Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli ($\bar{x} = 3,19$),

20- Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli ($\bar{x} = 3,07$)

olarak görülmektedir.

Kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddenin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,64$) görülmektedir.

Sporcu öğrencilerin verilen 8 kişilik niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,72$).

Meslekî niteliklerinden genel öğretim yöntemleri içinde yer alanlar olarak verilen 19 maddenin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,57$) görülmektedir. Sporcu öğrencilerin verilen bu 19 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,50$).

Meslekî niteliklerinden ölçme değerlendirme içinde yer alanlar olarak verilen 11 niteliğin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,61$) görülmektedir. Sporcu öğrencilerin verilen bu 11 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,53$).

Kişiler arası ilişkiler olarak verilen 10 niteliğin gerekliliğine ortalama değerleri bakımından sporcu öğrencilerin tamamen katıldıkları ($\bar{x} = 4,64$) görülmektedir. Sporcu öğrencilerin verilen bu 10 nitelik bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme

derecelerine bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğunun verilen nitelikleri taşıdıkları görülmektedir ($\bar{x} = 3,57$).

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sporcu öğrencilerin, kişilik ve kişiler arası ilişkiler boyutunda verilen niteliklere, meslekî nitelikler olarak verilen ve genel öğretim yöntemleri ile ölçme değerlendirme diye iki alt boyutta verilen niteliklere göre daha yüksek beklenti içinde olduklarını göstermektedir. Sporcu öğrencilerin öğretmenlerini en yeterli buldukları boyutlar kişilik ve kişiler arası ilişkiler nitelikleri ile ilgili olanlardır. Elde edilen bu sonuç, Kırıkkale ilinde orta öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, okulda, ders içi ve ders dışı zamanlarda, öğretmenlerle, idarecilerle, öğrencilerle ve diğer tüm personelle olan ilişkilerinde ve bu ilişkileri kurarken göstermiş oldukları kişilik özellikleri bakımından, genel öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme bilgi düzeylerine göre daha yeterli olduklarını gösterebilir.

Çetin (2001), “İdeâl Öğretmen Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmasının sonucunda; öğrencileriyle dostça ve işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazanmış, alan bilgisi tam, öğrencisinin tabiatını ve ihtiyacını anlayan, genel eğitimde ve bilimsel tavrında eksik olmayan, saygılı, sevgi dolu, öğrenciler arasındaki bireysel ayrılıkları analiz edebilen, derslerinde çeşitli metoda ve teknikleri kullanabilen öğretmen. öğrencilerin ideâl öğretmen tanımları olarak belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre kişilik niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,70$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,62$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (1,96) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen kişilik niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,05$). Kız sporcu öğrenciler, verilen kişilik nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre kendi öğretmenlerini verilen 8 kişilik niteliği bakımından, değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre genel öğretim yöntemleri niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,62$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,52$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın

anlamli olup olmadigini test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,27) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen genel öğretim yöntemleri niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Kız sporcu öğrenciler, verilen genel öğretim yöntemleri nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,57$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=3,32$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,10) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 19 genel öğretim yöntemleri niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Erkek sporcu öğrenciler, verilen genel öğretim yöntemleri nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre ölçme değerlendirme niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=4,73$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=4,56$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,67) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen ölçme değerlendirme niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Kız sporcu öğrenciler, verilen ölçme değerlendirme nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre ölçme değerlendirme nitelikleri bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=3,61$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=3,31$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,46) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, kendi öğretmenlerini verilen 11 ölçme değerlendirme niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu

ortaya koymaktadır ($P=0,001$). Erkek sporcu öğrenciler, verilen ölçme değerlendirme nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre kişiler arası ilişkiler nitelikleri vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, kız sporcu öğrencilerin katılma derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4,76$), erkek sporcu öğrencilerin katılma derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 4,59$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,57) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, öğretmenlerin sahip olması beklenen kişiler arası ilişkiler niteliklerine katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Kız sporcu öğrenciler, verilen kişiler arası ilişkiler nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre, kişiler arası ilişkiler nitelikleri değerlendirme derecelerine bakıldığında, erkek sporcu öğrencilerin değerlendirme derecelerinin aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 3,66$), kız sporcu öğrencilerin değerlendirme derecesi aritmetik ortalamasından ($\bar{x} = 3,33$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi analizi sonucunda, elde edilen t-değeri (3,55) kız sporcu öğrenciler ile erkek sporcu öğrencilerin, verilen 10 kişiler arası ilişkiler niteliği bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Erkek sporcu öğrenciler, verilen kişiler arası ilişkiler nitelikleri bakımından öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre vermiş oldukları katılma derecelerine bakıldığında, kız sporcu öğrenciler, verilen nitelikler bakımından daha yüksek bir beklenti içindedirler. Sporcu öğrencilerin cinsiyetlerine göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında ise, erkek sporcu öğrenciler, verilen nitelikler bakımından anlamlı bir şekilde öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünmektedirler. Kişilik nitelikleri içinde kız sporcu öğrencilerin, erkeklerden belirgin bir şekilde yüksek beklentide oldukları nitelikler, “2-Hoşgörülü olmalı”, “3-Duygusal yönden olgun olmalı”, “4-İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı” ve “6- Liderlik özelliğine sahip olmalı” şeklinde görülmektedir. Bu sonuç, erkek sporcu öğrencilerin öğretmenlerinde duygusal yönden olgun olmayan bazı davranışları daha fazla hoş görme eğiliminde olduklarını ve daha fazla duygusallığı kadınsı davranış olarak gördüklerini gösterebilir.

Kısaç (1999), erkeklik normları adlı çalışmasında, erkeklerin kadınsı davranışlardan daha fazla kaçındıklarını, duygusal olarak kendilerini daha fazla sınırlandırmak eğiliminde olduklarını, erkeklerdeki saldırgan eğilimleri daha fazla hoş gördüklerini, erkeklerin daha fazla başarı ve statü yönelimli olduklarını ve kendine güven konusuna daha fazla önem verdiklerini belirtmektedir.

Güven (1991), yaptığı çalışmada, okul içi faktörlerin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini araştırmış ve öğretmen öğrenci ilişkileriyle ilgili bazı faktörlerin de öğrencilerin başarısı üzerinde etkisinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrencilerin öğretmen öğrenci ilişkisi boyutundaki faktörlere verdikleri cevaplar bakımından, cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla öğretmen öğrenci ilişkisine daha çok önem verdiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Akgöl (1994), yapmış olduğu çalışmada, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi ve Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ideâl öğretmenin insanî ilişkileri niteliklerinin gerekliliğine katılma dereceleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Kız öğrenciler bu niteliklerin gerekliliğine erkek öğrencilere göre daha fazla inandıkları anlaşılmıştır. Öğrencilerin, kendi öğretim elemanlarını “kişilik” boyutu açısından “değerlendirme dereceleri” arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu nitelik boyutuna ilişkin olarak erkek öğrenciler kendi öğretim elemanlarını, kız öğrencilere göre daha olumlu buldukları anlaşılmıştır.

Erbaş (1998), yaptığı çalışmada ise kız öğrencilerin erkek öğrencilerden farklı olarak algılamasına göre, ideâl öğretmenin kişilik yapısına atfettiği özellikler, gruplarda liderlik rolüne sahip olma veya bireysel ilişkilerde etkili olma, dış görünüşü ile çevrede dikkat çekici olma, sabırlı, güven verici ve rahatlatıcı, kararlı ve atak, güce önem veren, nesnel ve akılcı düşünce ve davranışlara sahip olma şeklindedir.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişilik niteliklerine vermiş oldukları katılma derecelerine bakıldığında, Meslek liselerinin aritmetik ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (5,28) sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,005$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile meslek

liseleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, ideal bir öğretmenin sahip olması gereken kişilik nitelikleri bakımından daha yüksek bir beklenti içinde olduklarını göstermektedir. Sporcu öğrencilerin kişilik nitelikleri bakımından kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel lisenin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (8,34) sporcu öğrencilerin kişilik nitelikleri olarak verilen 8 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,000$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 8 kişilik niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, genel öğretim yöntemleri niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, verilen 19 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Genel öğretim yöntemleri niteliklerine göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel lisenin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (6,53) sporcu öğrencilerin genel öğretim yöntemleri nitelikleri olarak verilen 19 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,002$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile And., Fen, And. Öğrt. Liseleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 19 genel

öğretim yöntemleri niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, ölçme değerlendirme niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, verilen 11 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu niteliklere göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel lisenin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (4,25) sporcu öğrencilerin ölçme değerlendirme nitelikleri olarak verilen 11 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,015$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 11 ölçme değerlendirme niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, kişiler arası ilişkiler niteliklerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, verilen 10 maddeye katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında, en yüksek aritmetik ortalamayla meslek liselerinin, ikinci olarak ise genel lisenin yer aldığı görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (4,05) sporcu öğrencilerin ölçme değerlendirme nitelikleri olarak verilen 10 maddeye göre kendi öğretmenlerini değerlendirme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır ($P=0,018$). Bu anlamlı farklılığın hangi okul türleri arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla Scheffe testi yapılmış ve genel liseler ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi yine meslek liseleri ile Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuç Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu

öğrencilerin, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre, verilen 10 kişiler arası ilişki niteliği bakımından kendi öğretmenleri hakkında daha olumsuz tutum içinde olduklarını göstermektedir.

Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre, ideâl bir öğretilerde olması gereken niteliklere katılma derecelerine bakıldığında, kişilik nitelikleri hariç, diğler nitelik boyutlarına vermiş oldukları cevaplar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Kişilik niteliklerine katılma dereceleri bakımından genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler ile meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmektedir. Meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrenciler, genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre daha yüksek katılma derecesine sahiptirler. Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre kendi öğretmenlerini değerlendirme derecelerine bakıldığında tüm nitelik boyutları bakımından, genel liseler ve meslek liselerinde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi'nde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere göre öğretmenleri hakkında anlamlı bir şekilde daha olumlu düşündükleri görülmektedir.

Elde edilen bu sonuçlar; meslek liselerinde ve genel liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, sporcu öğrencilerle olan iletişimlerinin daha kuvvetli olduğunu, okul idare ve öğretmenlerinin sportif faaliyetlere katılan öğrencilere daha fazla ilgi ve değer verdiklerinden kaynaklanabilir. Bu durum; meslek liseleri ve genel liselerde öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkileyebileceğinden dolayı öğretmenleri hakkındaki daha olumlu düşünmektedirler denilebilir.

Cebeci (1994), "İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Yeterlikleri" adlı çalışmasında, öğretmenlerin, okulun sosyal ve kültürel faaliyetlerine katılma, okul yönetimi ve velilerle iletişim ve işbirliği kurma, öğrencilerin ders dışı sorunları ile ilgilenme vb. sınıf dışı etkinliklerdeki tutum ve yaklaşımları olumlu bulunmuştur.

Yıldırım (1997), "Endüstri Meslek Liselerindeki Atölye ve Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında öğretmenler kendilerini; "Öğretmenliğe başlayabilmek için belli bir standarda sahip olma", "Bölgesindeki endüstriyel iş kollarını tanıma ve ilişki kurma", "Öğrenci velileri ile ilişki kurma", "Öğrencilere her konuda rehberlik etme", "Ders dışı etkinlikleri planlama",

“Öğrencilerin bağımsız araştırma yapması için fırsatlar sunma”, “Öğrencilerle birlikte sosyal etkinlikleri düzenleme ve katılma”, Görsel ve işitsel ders araç gereçlerini hazırlayabilme ve kullanabilme”, “Mülakat tekniğini bilme ve kullanma”, “Derslerin amaçlarına uygun ölçme ve değerlendirme araçları hazırlama ve kullanma “, Öğrencilerle ve diğer tüm personel ile etkin iletişim ve yöntem ve tekniklerini kullanarak iletişim kurma”, “Dünyadaki güncel konuları ve gelişmeleri izleme”, “Öğrencinin öğrenme biçiminin dil ve kültürle ilgili olduğu kadar bireysel deneyimler, yetenekler ve daha önceki öğrenimi ile nasıl etkilendiğini anlama” yeterlilikleri ile ilgili olarak orta ölçütlerde değerlendirmişlerdir.

5.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular ve sonuçlara göre aşağıda sıralanan öneriler geliştirilmiştir.

1-Öğretmenler, sporcu öğrencilerin başarılarını ölçme ve değerlendirmede, okul içerisindeki tüm davranışları ve başarılarını göze alarak, bunu sporcu öğrenciye yansıtmalıdırlar. Öğretmenler, sporcu öğrencilerin katıldıkları müsabakalarda kazanmış oldukları başarıları ve diğer tüm olumlu davranışları takdir etmelidirler.

2-Öğretmenler, sporcu öğrencilerle karşılıklı güven ortamı sağlayarak, onların özel sorunlarını çözmede açık davranmalıdırlar.

3-Öğretmenler, sporcu öğrencilerin, akademik, sosyal ve kültürel olarak diğer öğrencilerle kaynaşmalarını kolaylaştırıcı ortamlar sağlamalı ve iş birliğini arttırmalıdırlar. Öğretmenlerin, sporcu öğrencilerden beklentileri karşılanabilir olmalıdır.

4-Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesinde görev yapan öğretmenler, kendi okullarında öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilerin ilgi, beceri ve tutumlarını daha fazla dikkate almalı, onları anlamak için daha fazla çaba göstermelidirler. Onların okuldaki akademik başarılarını yükseltmede, okula ve öğretmenlerine olan sevgisini arttırmada özen göstermelidirler. Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi ve genel liselerde görev yapmakta olan öğretmenler, kendi okullarında öğrenim görmekte olan sporcu öğrencilere, onların sporculuk hayatları ve akademik gelecekleri için daha hoşgörülü, arkadaşça yaklaşımda bulunmalıdırlar.

5-Spor yapma oranının çok düşük olduğu ülkemizde, bayanların en fazla spora katıldıkları yaş orta öğrenim çağı olduğu göz önüne alınırsa, orta öğretimde öğrenim

görmekte olan ve lisanslı olarak spor yapan kız öğrenciler öğretmenler tarafından daha çok desteklenmelidirler.

6-Öğretmenler ile sporcu öğrencilerin ilişkilerini geliştirecek rehberlik, danışmanlık ve sosyal etkinlikler gibi ortamlar oluşturulmalıdır.

7-Sporcu öğrencilerin üniversiteye giriş sınavındaki ortaöğretim katkı puanlarının yükseltilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

8-Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan eğitsel sportif etkinliklerin öneminin öğretmenlerce benimsenmesini sağlamaya yönelik hizmet içi etkinliklerin düzenlenmesi yararlı olacaktır.

9-Sporcu öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türü ve cinsiyetleri bakımından ideâl öğretmen profilini algılamalarında bazı farklılıkların olduğu görülmektedir. Bundan dolayı konuya yönelik araştırmalar arttırılarak sürdürülmeli ve öğretmenler, bu araştırma sonuçlarından bilgilendirilmelidir. Bu konuda ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrencilerle, sporcu olmayan öğrencilerin ideâl öğretmen profilini algılama biçimlerinin karşılaştırılmasının daha yararlı olacağı düşünülebilir. Böylece değişik özelliklere sahip öğrenci gruplarının ne tür beklenti içinde oldukları ve nasıl bir öğretmen tipi istediklerinin bilinmesi yararlı olacaktır.

10-Öğretmenlerin, sporcu öğrencileri algılama biçimleri ve onlardan beklentileri üzerine araştırmalar yapılmasının, bu çalışmanın devamı ve sporcu öğrencilerin beklentilerinin çözümü için yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Kamile. 1990. “Öğretim Elemanlarının Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Geçerli ve Güvenilir Bir Araç. Öğretmene İlişkin Öğrenci Algıları Ölçeği”. Yayınlanmamış Araştırma Raporu, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Akgöl, Halim. 1994. “Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İdeâl Bir Öğretim Elemanı'nın Nitelikleri Hakkındaki Görüşleri ile Kendi Kurumlarındaki Öğretim Elemanlarının Bu Niteliklere Uygunluklarının Karşılaştırılması”.Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Alkan, Cevat. 2000. “ Meslek ve Öğretmenlik Mesleği” Ed. V. Sönmez, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Anı Yayıncılık Ankara.
- Altan, Mustafa Zülküf. 1999. “İyi Bir Öğretmeni Nasıl Fark edersiniz?”. Çağdaş Eğitim (Aylık Eğitim-Öğretim Dergisi), Sayı:250.
- Aydın, Ayhan. 1996. “Öğretmenin Toplumsal Roller ve Nitelikleri”. Çağdaş Eğitim (Aylık Eğitim-Öğretim Dergisi), Sayı:255.
- Başer, E. 1986. Uygulamalı Spor Psikolojisi, M.E.G.S.B. B.T.G.S.M Yayınları, Ankara.
- Bilgen, H. N. 1988. “Öğretmenin Görev ve Bazı Sorunları”. Çağdaş Eğitim Eğitim (Aylık Eğitim-Öğretim Dergisi), Sayı:255. İstanbul.
- Bilgen, Nihat. 1993. Çağdaş ve Demokratik Eğitim. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul.
- Bozdemir, Süleyman. 1988. “Atatürkçü Eğitimin ve Onun Öğretmeninin Temel Nitelikleri Üzerine Bir Araştırma”. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Cilt-Vol:1, sayı No: 2

- Bozkurt, Meral, 1998. "Sistem içinde görev Yapmakta Olan Stajyer Öğretmenlerin Etkili Öğretmen Özellikleri Hakkındaki Görüşleri İle Kendilerinin Bu Özelliklere Uygunluklarının Karşılaştırılması" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Büyükkaragöz, Savaş. Cuma, Civi. 1996. Genel Öğretim Yöntemleri. 6. Baskı, Öz Eğitim Yazarları, İstanbul.
- Büyükkaragöz, S. Savaş. Kesici, Şahin. 1998. "Eğitimde öğretmenin Rolü ve Öğretmen Tutumlarının Öğrenci Davranışları Üstündeki Etkisi". Milli Eğitim Dergisi, Sayı. 137.
- Brosseau, M. J. Ann. 2000. University Student's Preferences For A Teacher And Teaching Style: A case Study Of Moroccan student, School Concordia University (Canada).
- Canpolat, Cemal. 1987. Ortaöğretimde Öğrenci ve Velilerin Öğretmenlerden Beklentileri". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cebeci, Suat, 1994, " İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Yeterlilikleri", Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı (Din Eğitimi Bilim Dalı), Ankara.
- Çakır, Mustafa ve Çeliker, Behiye. 1997. "Öğrenci Görüşüne Göre Yabancı Dil Öğretmeninin Özellikleri". Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:7, Sayı:1-2.
- Çetin, Şaban. 2001 "İdeâl Öğretmen Üzerine Bir Araştırma". Milli Eğitim Dergisi, Sayı:149.

- Dennis, E., Hinkle. Wiersma, William. Jurs, Stephen G. 1998. Applied Statistics For The Behavioral Sciences. Houghton Mifflin Company, Boston.
- Dinç, Canan. 1998. “Türk eğitim Sisteminde Ortaöğretim Öğretmenlerinin Başarılarını Değerlendirme Ölçütleri Üzerine Bir İnceleme”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Dönmez, A.. 1985. “Denetim Odağı, Kendine saygı ve Üç Değişken: Çevre Büyüklüğü, Yaş, Aile Ortamı”. Eğitim ve Bilim Dergisi, Sayı:55,
- Duman, Tayyip. 1996. “İsmail Hakkı Baltacıoğlu’na Göre Öğretmen III”. Çağdaş Eğitim (Aylık Eğitim-Öğretim Dergisi), Sayı: 226.
- Durmuşçelebi, Mustafa. 1996. “Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanlarından Beklenen ve Gözlenen Davranışların Düzeylerinin Belirlenmesi”. (Erciyes Üniversitesi Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erbaş, Nuray Demiri. 1998. “Lise Öğrencilerinin Algılarına Göre İdeâl Öğretmenin Kişilik Özellikleri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erkal, M. E. 1986. Sosyolojik Açından Spor. T.C. M.E.G. Spor Bakanlığı B.T. Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Basımevi, Yayın No:30, Ankara.
- Ertürk, Selhattin. 1970. “ On Yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları”. M.E.B. Planlama-Araştırma-Koordinasyon Dairesi, Ankara.
- Ersanlı, Kurtman. 1989. “Ortaöğretimde Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Dayandığı Temeller”. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:4, Samsun.

- Gökdoğan, Ç. F. 1988. “Ortaöğretime Devam Eden Ergenlerde Beden İmajından Hoşnut Olma Düzeyi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gültekin, Hamdiye (Şen). 1991. “Sportif Etkinlikte Bulunan (Sporcu) Lise Öğrencileriyle Bulunmayanların Uyum Düzeylerinin Karşılaştırılması. Ankara üniversitesi, Sosyal üniversitesi. Ankara.
- Gün, Hasan. 1995. “Eğitim-Öğretimde, Program, Öğretmen, Ödev Üçlüsü”. Çağdaş Eğitim (Aylık Eğitim Öğretim Dergisi), Sayı: 213.
- Güner, Cemile. 1995. “Öğretmenlerin,Öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma” Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Gürkan, Uğur. 1999. “Bilimsel Davranışlar Açısından Öğretim Elemanlarının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Güven, Semra. 1991, “Lise Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Okul-İçi Faktörler”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- Haleck, Peggy Ann. 1996. StudentVoices: Samoan Perspectives Of İdeal Student And İdeal Teacher. School University of Hawai.
- Hinkle, Dennis E., Wiersma Willian & Jurs Stephan G. 1998. “Applied Statistics For The Behavioral Sciences, Houghton Mifflin Company, Boston, NewYork.
- İkizler, H. C. Sporda Başarının Psikolojisi. Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1993.

- İzci, Eyüp. 1999. “Orta Öğretim Kurumlarında Görev yapan Öğretmenlerin Öğretmenlik Meslek Bilgisi (Pedagojik Formasyon) Yeterliliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- Jackson, S. 1982. “Sport Participation And Psychological Adjustment” International Social Science Journal V 34 n 2 p 273-76.
- Kandemir, Mehmet Oğuz. 1996. “Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Edebiyat Öğretmeninin Verimliliği” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kara, Hüseyin. 1991. “Liselerde Sportif Yarışmalarda Derece Alan Öğrencilerin Akademik Başarıları”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü., Ankara.
- Karakan, Galip Ali. 1991. “Öğrenci ve Öğretmen Algılamalarına Göre Ankara’daki Liselerde Fizik Öğretmeninin Sorunlarının Tespit Edilmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kavak, Yüksel. 1986. “Eğitim Fakültesindeki Öğretim Elemanlarının Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçları”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kısaç, İbrahim. 1999. “Erkeklik Rolü Normları” Gazi Üniversiteis Meslekî Eğitim Fakültesi Geliştirme Derneği, Meslekî Eğitim Dergisi, Cilt-I, Sayı-2,
- Küçükahmet, Leyla. 1976. “Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları”, Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Yayını, Sayı:55, Ankara.
- Koruç, Z. Bayar, P. 1989. “Sporun Kişilik Üzerine Etkileri” Araştırma Raporu, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sesam, Ankara.

Melli, Nevin. 2000. "Bireysel ve Takım Sporları Yapan Bayan ve Erkekler ile Spor Yapmayan Bayan ve Erkeklerin Cinsiyet Rollerinin Karşılaştırılması". Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Oğuzkan, Ferhan , A. 1988. "Öğretmenliğin Üç Yönü" Altıncı Basım. Ankara.

Okutan, Mehmet. 1991. "Sınıf Yönetimi ve Öğretmen Öğrenci İlişkileri". Milli Eğitim Dergisi, Sayı:105.

Oktar, İlhan. Bulduk, Sıdıka. 1999. "Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Davranışlarının Değerlendirilmesi". Milli Eğitim Dergisi, Sayı:142.

Oktay, Ayla. 1997. "Türkiye'de Öğretmen eğitimi". Milli Eğitim Dergisi, Sayı:137. Ankara.

Özler, Derya. 1998. Temel Eğitimde (İlköğretim) Öğretmen Niteliklerinin Öğrenci Başarılarına Etkileri Üzerine Bir İnceleme". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Özoğlu, Ç. S. 1977. Spor Psikolojisi. Ankara.

Perot, Josette Anne-Marie. 1997. "Teachers' Beliefs And Behaviour And Their Relationship To The Affective And Social Outcomes Of Students In Inteprated Classroom". School University Of Toronto (Canada).

Robert, R. Reil And Ernstl, Lewis. 1993. "Education, Psychology, Application For Classroom Learning And Instruction, Newyork. Macmillan Publishing Co. Inc.

- Selçuk, Ercan. 1997. "Ankara Polis Akademisi Öğrencilerinin Bazı Kişilik ve Davranış Özellikleri (Sporcu Olan ve Olmayan Öğrenciler Üzerine Bir araştırma) Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşdemir, Mehmet. 1996. "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Formasyon (Öğretmenlik Meslek Bilgisi) Yeterlilikleri". Milli Eğitim Dergisi, Sayı:132.
- Tekin, Ali. 1997. "Trabzon'daki Merkez Ortaöğretim Kurumlarında Öğrenimlerine Devam Eden Sporcu ve Sporcu Olmayan Öğrencilerin Özsaygı Düzeylerinin Araştırılması"
- Tell, Christine Anne. 1983. "A Study Of High School Student's Perceptions Of the Characteristics Of The Effective Teacher". School University Oregon.
- Tezer, Funda. 1998. "İdeâl Öğretmenin Kişilik Özellikleri" Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının İdeâl Öğretmenin Kişilik Özelliklerini Algılamaları Üzerine Bir Çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.s
- Timurlenk, Mustafa. 1997. "Öğretmen Beklentileri". Çağdaş Eğitim (Aylık Eğitim-Öğretim Dergisi), Sayı: 236.
- Toptaş, Veli. 1998. "İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Matematik Öğretiminde İdeâl Öğretmen Davranışlarını Sınıf Öğretmenlerinin Gösterme Düzeyleri" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Turley, Harold Stephen. 1995. " Title Perceptions of Effective Teaching: The Student Voice on Classroom Practice". School Columbia University Teacher College. Pg:298, Source DAI-A 56/07, p. 2550, Jan 1996.

Türkoğlu, Adil. 1988. “İyi Öğretmen Kimdir?” Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt Vol:1, Sayı-No:2.

Yalın, İbrahim. Özdemir, İbrahim. 1998 “Her Yönüyle Öğretmenlik Mesleği” Birinci Basım Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti., Yayın No.69, Ankara.

Yazıcı, H. Basri. 1994 “Türkiye’de Ortaöğretimde Öğretmen Kalitesi ve Kaliteyi Yükseltici Tedbirler”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yıldırım, Osman. 1997, “Endüstri Meslek Liselerindeki Atölye ve Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Ankara.

Yılmaz, Seçkin. 1996. “Bursa İlinde Ortaöğretim Kurumlarında 14-17 Yaş Gurubunda Bireysel Spor ve Gurup Sporu Yapanlarla, Hiç Spor Yapmayan Öğrencilerin Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Yücel, H. Ali, 1994. Türkiye’de Ortaöğretim, Kültür Bakanlığı Başvuru Eserler Serisi No:31 Ankara.

Yüksel, Galip. 2001. “ Öğretmenlerin Sahip Olması Gereken Davranış Olarak Sosyal Beceri”. Milli Eğitim Dergisi, Sayı:150.

Zehm, Stanley J. Kottler, Jeffrey A. “The Human Dimension”. Corwin Pres. Inc. Sage Publications Company Newbury Park, California, 1993.

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Genel Sekreterlik

Sayı : B.30.2.KKÜ.0.70.00.00/200 /1167
Konu :

08.05.01* 02274

KIRIKKALE VALİLİĞİ'NE

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Oğuzhan YONCALIK'ın "Ortaöğretimde Okuyan Sporcuyu Öğrencilerin İdeal Öğretmen Profilini Algılama Biçimleri Üzerine Bir Araştırma" isimli tez projesi ile ilgili olarak, ortaöğretim kurumlarında okuyan sporcuyu öğrencilerle anket yapması gerekmektedir.

Makamlarınızca uygun görüldüğü takdirde, adı geçen öğrencimizin ortaöğretim kurumlarında anket çalışması yapabilmesi için Milli Eğitim Müdürlüğü'nce gereğinin yapılması hususunu müsaadelerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Fahsin Nuri DURLU
Rektör

EKLER :
Ek-1 Anket Soruları (3 sayfa)

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.471.00.02-000/
KONU : Anket Yapılması

6648

09/05/2001

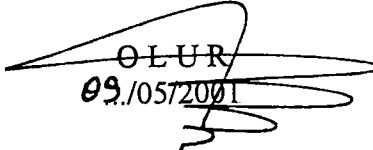
VALİLİK MAKAMI'NA
KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü, Genel Sekreterliğinin 08/05/2001 tarih ve 467 sayılı yazılarında; Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Oğuzhan YONCALIK'ın "Ortaöğretimde Okuyan Sporcu Öğrencilerin İdeal Öğretmen Profilini Algılama Biçimleri Üzerine Bir Araştırma" isimli tez projesi ile ilgili olarak, İlimiz Ortaöğretim kurumlarında okuyan sporcu öğrencilerle anket yapması gerektiği belirtilmektedir.

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilemleri Enstitüsü beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Oğuzhan YONCALIK'ın İlimiz Ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerle anket yapması Müdürlüğümüzce uygun mütalâa edilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tasviplerinize arz ve teklif derim.

Veli KORKMAZ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
09./05/2001

Sebahattin KAPUCU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek.2. Anket Formu

Sevgili Öğrenci

Bu anket, siz sporcu öğrencilerin gözündeki ideal öğretmen profilini tespit etmek için hazırlanmıştır. Bu çalışma bilimsel bir amaçla yapılmaktadır. Kıymetli zamanınızdan birazını ayırarak objektif bir görüşle, anketi dikkatle okuduktan sonra seçeneklerden sizce en uygun olanını işaretleyiniz. Yardımlarınız için teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Oğuzhan Yoncalık
Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

1-Okulunuzun Adı:.....

2-Sınıf : Hazırlık () Lise 1 () Lise 2 () Lise 3 ()

3-Cinsiyetiniz : Kız () Erkek ()

4-Yaşınız : 13-14 () 15-16 () 17-18 () 19-...()

5-Kaç Yıldır Lisanslı Olarak Spor Yapıyorsunuz ?.....

Aşağıda ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerde bulunması beklenen ideal nitelikler verilmiştir. Sağdaki sütuna bu niteliklere ne ölçüde katıldığınızı, soldaki sütuna ise bu ideal niteliklerin okulunuz öğretmenlerinin ne kadarında bulunduğunu verilen derecelerin altındaki parantezlere “X” işareti koyarak belirtiniz.

DEĞERLENDİRME DERESESİ					İDEAL NİTELİKLER	KATILMA DERESESİ					
HİÇBİRİ	ÇOK AZI	YARISI	ÇOĞUNLUĞU	TAMAMI		HİÇ KATILMAM	ÇOK AZ KATILIRIM	KISMEN KATILIRIM	OLDUKÇA KATILIRIM	TAMAMEN KATILIRIM	
()	()	()	()	()	1	Beden ve ruh bakımından sağlıklı olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	2	Hoşgörülü olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	3	Duygusal yönden olgun olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	4	İnsanları seven ve arkadaş canlısı olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	5	Saygın ve güvenilir olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	6	Liderlik özelliğine sahip olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	7	Becerikli ve kendine güveni olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	8	Neşeli ve şakacı olmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	9	Dersin amaçlarını en iyi şekilde açıklayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	10	Dersin konu alanına hakim olup, konularla ilgili farklı bilimsel görüşlere yer verebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	11	Derslerde konularla ilgili soruları anlaşılır şekilde açıklayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	12	Kendini meslekî ve bilimsel yönden yetiştirebilmek için gerekli çabayı gösterebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	13	Öğrencilere bilimsel araştırmacılık bilincini kazandırabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	14	Öğrencilerin, kendilerini geliştirmesini sağlayarak, alanları ile ilgili konularda sürekli yenilemelerini sağlamalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	15	Derslerde konuları planlı olarak işleyebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	16	Dersin planlanmasında öğrencilerin isteklerini dikkate alabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	17	Öğrenciye kazandırılacak davranışa uygun gerekli öğretim araç gereçlerini etkili kullanabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	18	Dersin süresini dersin amacına uygun olacak biçimde etkili kullanabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	19	Öğrencilerin derse ilişkin sorularına gereken önemi verebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	20	Öğrencilerin olumlu davranışlarını ödüllendirebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	21	Öğrencilerle sınıf ortamında çok yönlü iletişim kurabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	22	Öğrencilerin ders süresince ilgisini canlı tutabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	23	Derslerde konuyla ilgili öğrenci görüşlerine önem verebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	24	Öğrencileri öğrenmeye karşı güdüleyebilmeli	()	()	()	()	()

DEĞERLENDİRME DERESESİ					IDEAL NİTELİKLER	KATILMA DERESESİ					
HİÇBİRİ	ÇOK AZI	YARISI	ÇOĞUNLUĞU	TAMAMI		HİÇ KATILMAM	ÇOK AZ KATILIM	KISMEN KATILIM	OLDUKÇA KATILIM	TAMAMEN KATILIM	
()	()	()	()	()	25	Her öğrenciye yeteri kadar ilgi göstererek öğrencilerin derse uygun katılımını sağlamalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	26	Eğitim etkinliklerinde demokratik bir hava yaratabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	27	Öğrencilere etkili çalışma yollarını kazandırabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	28	Öğrenci başarısını ölçmeyi, öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	29	Sınav sorularını tüm öğrencilerin anlayabileceği biçimde hazırlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	30	Dersine ilişkin test sorularını tekniğine uygun hazırlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	31	Ölçme ve değerlendirmeyi yansız ve güvenilir olarak yapabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	32	Öğrencinin başarısını tam olarak yansıttak not verebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	33	Ölçme sonuçlarını her türlü istatistiksel işlemler yaparak yorumlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	34	Başarının ölçülmesinde çok sayıda ölçme ve değerlendirme işlemi yapabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	35	Öğrencilerin başarısını değerlendirmede (dersin özelliğine göre) ödev, Proje vb. ders içi etkinliklere yer verebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	36	Öğrencilerin eksik yanlarını ona karşı tehdit unsuru olarak kullanmaktan kaçınmalı	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	37	Öğrenciyi kendi kendini denetlemeye teşvik etmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	38	Öğrenciyi değerlendirirken sadece aksayan yönlerini değil iyi yönlerini de değerlendirmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	39	Tüm Öğretmenler ile uyumlu ilişkiler içinde olabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	40	Öğrencilerin İşbirliği içinde çalışabilmesi için ortam sağlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	41	Sınıf içi etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	42	Sınıf dışı etkinliklerle ilgili kararların verilmesinde öğrenci katılımını sağlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	43	Öğrencilerin eğitsel sorunlarına olduğu kadar kişisel sorunlarının çözümünde de rehberlik ve önderlik edebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	44	Öğrencilerini olduğu gibi kabul edebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	45	Öğrenciler tarafından düzenlenen sosyal etkinliklere ilgi gösterebilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	46	Öğrencilerle ilişkilerinde karşılıklı güven ortamı kurabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	47	Öğrencilere sınıf sorunlarını çözmede gerekli yardım ve desteği sağlayabilmeli	()	()	()	()	()
()	()	()	()	()	48	Öğrencilerin dilek ve şikayetlerini okul yönetimine bildirmede yardımcı olabilmeli	()	()	()	()	()

Ek-3 Güvenilirlik Katsayıları (Değerlendirme Dereceleri)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA) Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
D01	133,7368	1954,0902	,4727	,9795
D02	133,2632	1951,1974	,4653	,9796
D03	133,4211	1933,8553	,6711	,9792
D04	133,1228	1950,5382	,4706	,9796
D05	133,7368	1930,2688	,7269	,9791
D06	133,6842	1929,2914	,6291	,9793
D07	133,4737	1927,1823	,6731	,9792
D08	133,7368	1919,2688	,7853	,9790
D09	133,2281	1935,8578	,5947	,9793
D10	133,4211	1934,4624	,6422	,9792
D11	133,0702	1935,9236	,6581	,9792
D12	133,3860	1929,8841	,7009	,9791
D13	133,3860	1919,8127	,7210	,9791
D14	132,9474	1916,3008	,6940	,9791
D15	132,9649	1917,6416	,6951	,9791
D16	133,0526	1929,3365	,6300	,9793
D17	133,0526	1928,3008	,6317	,9793
D18	133,2105	1911,2763	,7071	,9791
D19	133,5088	1937,9330	,6134	,9793
D20	133,2105	1917,4192	,6904	,9791
D21	133,1930	1926,7299	,6129	,9793
D22	133,3684	1929,3440	,6728	,9792
D23	133,4035	1931,7807	,6593	,9792
D24	132,9649	1921,4987	,6370	,9793
D25	133,2632	1926,4831	,6062	,9793
D26	133,3509	1918,0533	,7180	,9791
D27	133,5088	1943,1830	,5558	,9794
D28	133,1404	1938,1942	,6596	,9792
D29	133,2105	1920,7049	,6761	,9792
D30	132,8772	1922,7168	,6052	,9793
D31	133,4386	1911,1078	,7902	,9789
D32	133,1053	1916,9530	,7668	,9790
D33	133,5088	1903,0758	,8061	,9789
D34	133,4561	1908,1096	,8210	,9789
D35	133,0000	1922,1071	,7514	,9790
D36	133,5263	1931,6466	,6740	,9792
D37	133,3860	1917,5627	,7335	,9790
D38	133,4035	1913,3521	,7470	,9790
D39	133,2632	1922,2688	,6683	,9792
D40	133,2105	1901,5620	,7686	,9790
D41	133,2982	1919,5702	,7209	,9791
D42	133,1579	1917,3139	,7195	,9791
D43	133,5789	1931,0695	,6374	,9792
D44	133,4912	1914,4687	,7832	,9789
D45	133,5263	1930,0752	,7149	,9791
D46	133,1930	1928,3371	,6740	,9792
D47	133,4035	1903,3878	,7330	,9791
D48	133,5263	1921,0038	,7430	,9790
D49	133,4035	1939,8164	,5401	,9794
D50	133,2632	1909,1974	,7926	,9789
D51	133,4737	1913,3252	,7181	,9791
D52	133,1930	1904,1585	,7259	,9791
D53	133,3509	1929,1247	,5513	,9795
D54	133,1754	1918,3258	,7271	,9791
D55	133,4035	1929,4950	,6026	,9793

Reliability Coefficients
N of Cases = 57,0
Alpha = ,9795

N of Items = 55

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
D01	115,4915	1457,3577	,4511	,9763
D02	115,1695	1439,7984	,6539	,9758
D03	114,8475	1453,7867	,4643	,9763
D04	115,4407	1435,4921	,7072	,9757
D05	115,4068	1435,8317	,6246	,9759
D06	115,1525	1433,6143	,6587	,9758
D07	115,4407	1427,9059	,7686	,9755
D08	114,9153	1440,7341	,5885	,9760
D09	115,1525	1440,7522	,6293	,9759
D10	114,7966	1440,7165	,6372	,9759
D11	115,1356	1436,9468	,6765	,9758
D12	115,0847	1427,8375	,7130	,9757
D13	114,7627	1433,2531	,6384	,9759
D14	114,9322	1421,7539	,6889	,9757
D15	115,2373	1444,1841	,5946	,9760
D16	114,9322	1426,1677	,6799	,9758
D17	114,9153	1433,5961	,6073	,9760
D18	115,0678	1436,0298	,6630	,9758
D19	115,1356	1437,2916	,6614	,9758
D20	114,6780	1428,8428	,6296	,9759
D21	114,9492	1432,3939	,6051	,9760
D22	115,0508	1424,8422	,7276	,9756
D23	115,2203	1446,5885	,5613	,9761
D24	114,8475	1443,1315	,6567	,9759
D25	114,8814	1427,6236	,6665	,9758
D26	114,5932	1430,6248	,5971	,9760
D27	115,1695	1420,5570	,7834	,9755
D28	114,8136	1424,6026	,7603	,9755
D29	115,2542	1413,8136	,7929	,9754
D30	115,1525	1417,5108	,8169	,9754
D31	115,1186	1426,2443	,7238	,9756
D32	115,1356	1422,6710	,7378	,9756
D33	114,9322	1411,4091	,7723	,9755
D34	114,9831	1426,8445	,7137	,9757
D35	114,8814	1425,8305	,7113	,9757
D36	115,3220	1437,9462	,6189	,9759
D37	115,1864	1422,0853	,7776	,9755
D38	115,2712	1435,4769	,7137	,9757
D39	114,8983	1433,6102	,6853	,9758
D40	115,1186	1414,0374	,7259	,9756
D41	115,2034	1427,8200	,7324	,9756
D42	115,1017	1444,1619	,5321	,9762
D43	115,0000	1418,7586	,7865	,9755
D44	115,1864	1422,1888	,7130	,9757
D45	114,9153	1414,0444	,7251	,9756
D46	115,0169	1432,7756	,5572	,9762
D47	114,8814	1425,6236	,7320	,9756
D48	115,1186	1435,2788	,6043	,9760

Reliability Coefficients

N of Cases = 59,0

N of Items = 48

Alpha = ,9763

Güvenilirlik Katsayıları (Katılma Dereceleri)

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)
Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
K01	82,1186	522,3477	,3458	,9490
K02	81,9831	524,8790	,2347	,9493
K03	82,0339	512,5850	,6030	,9479
K04	81,5085	516,2542	,4106	,9487
K05	82,1017	516,0240	,5674	,9482
K06	82,0169	508,2238	,6458	,9476
K07	81,6441	514,8884	,3949	,9488
K08	81,7966	510,9234	,5356	,9481
K09	81,5424	515,9421	,3496	,9491
K10	81,7797	506,1748	,6905	,9474
K11	81,4237	506,6622	,5262	,9482
K12	81,9153	509,2168	,7069	,9475
K13	81,6271	508,5827	,5022	,9483
K14	81,5763	519,5243	,2707	,9495
K15	81,4237	517,2484	,3094	,9494
K16	81,3390	517,0210	,2767	,9497
K17	81,3729	501,6172	,5545	,9481
K18	81,7119	504,1052	,6442	,9475
K19	81,6780	512,4980	,4336	,9487
K20	81,7119	507,4155	,6369	,9476
K21	81,5593	498,5266	,6757	,9473
K22	81,6441	511,4056	,4160	,9488
K23	81,8136	504,2233	,7274	,9472
K24	81,4915	501,2198	,6052	,9477
K25	81,8136	511,3267	,5770	,9480
K26	81,8983	512,7136	,5623	,9481
K27	81,8475	505,1315	,6842	,9474
K28	81,6441	510,9918	,4979	,9483
K29	81,7966	509,1303	,6042	,9478
K30	81,5593	505,8369	,5050	,9484
K31	82,0000	522,1379	,3136	,9491
K32	81,6780	517,0497	,3898	,9488
K33	82,0508	516,7387	,4660	,9485
K34	81,8136	510,4302	,6048	,9478
K35	81,6610	520,6072	,2849	,9493
K36	81,9492	523,6353	,2363	,9494
K37	81,8814	514,1064	,5149	,9483
K38	81,8814	513,3822	,5382	,9482
K39	81,6949	518,8708	,2960	,9493
K40	81,5763	516,1794	,3672	,9490
K41	81,6102	516,1730	,4233	,9487
K42	81,4237	502,0070	,5300	,9483
K43	81,7458	508,6756	,4414	,9488
K44	81,9492	516,0836	,5274	,9483
K45	81,6271	505,7896	,6558	,9475
K46	81,6949	509,4570	,5636	,9480
K47	81,8305	518,3501	,3615	,9489
K48	81,9661	517,6195	,5321	,9483
K49	81,8644	513,9813	,4817	,9484
K50	82,0169	518,2928	,4658	,9485
K51	81,8983	507,4722	,6835	,9475
K52	81,6610	500,1935	,6080	,9477
K53	81,8475	506,0281	,6591	,9475
K54	81,8983	515,2309	,4808	,9484
K55	82,0508	518,5319	,4703	,9485

Reliability Coefficients
N of Cases = 59,0

N of Items = 55

Alpha = ,9492

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
K01	70,8475	452,2005	,3286	,9509
K02	70,7627	442,7013	,6047	,9498
K03	70,2373	446,5289	,3982	,9507
K04	70,8305	445,9363	,5678	,9500
K05	70,7458	438,3653	,6563	,9494
K06	70,3729	444,4103	,4077	,9507
K07	70,5254	441,0812	,5389	,9500
K08	70,2712	445,9252	,3472	,9511
K09	70,5085	436,7370	,6921	,9492
K10	70,1525	437,2694	,5248	,9501
K11	70,6441	439,3711	,7160	,9493
K12	70,3559	439,3022	,4944	,9503
K13	70,1017	433,5757	,5312	,9502
K14	70,4407	434,4921	,6542	,9493
K15	70,4068	443,1765	,4190	,9507
K16	70,4407	437,7335	,6431	,9494
K17	70,2881	430,0018	,6676	,9492
K18	70,3729	442,9275	,3835	,9510
K19	70,5424	434,2870	,7488	,9489
K20	70,2203	433,1403	,5821	,9498
K21	70,5424	441,3904	,5830	,9498
K22	70,6271	442,3413	,5805	,9498
K23	70,5763	436,0415	,6774	,9492
K24	70,3729	440,5482	,5179	,9501
K25	70,5254	438,5295	,6357	,9495
K26	70,2881	435,7949	,5200	,9502
K27	70,7288	451,5459	,3168	,9510
K28	70,4068	447,1075	,3825	,9508
K29	70,7797	446,3127	,4768	,9503
K30	70,5424	440,8042	,6026	,9497
K31	70,6102	443,8627	,5250	,9501
K32	70,6102	443,8971	,5238	,9501
K33	70,3051	446,0088	,3688	,9509
K34	70,3390	445,7797	,4327	,9505
K35	70,1525	432,7867	,5318	,9503
K36	70,4746	438,7709	,4483	,9507
K37	70,6780	445,7393	,5378	,9501
K38	70,3559	436,5435	,6522	,9494
K39	70,4237	440,1449	,5540	,9499
K40	70,5593	448,2162	,3574	,9509
K41	70,6949	447,1122	,5464	,9502
K42	70,5932	443,7282	,4916	,9502
K43	70,7458	448,2618	,4571	,9505
K44	70,6271	437,0999	,7131	,9491
K45	70,3898	432,1385	,5866	,9498
K46	70,5763	435,9380	,6805	,9492
K47	70,6271	445,1689	,4818	,9503
K48	70,7797	448,1403	,4761	,9504

Reliability Coefficients

N of Cases = 59,0

N of Items = 48

Alpha = ,9511

Ek 4. Okullar Listesi

OKUL ADI	Sporcu Öğrenci sayısı
Cumhuriyet Lisesi	20
Kırıkkale Lisesi	42
Kurtuluş Lisesi	22
Mehmet Akif Ersoy Lisesi	21
17 Ağustos Lisesi	21
Süleyman Demirel Lisesi	40
Yıldırım Beyazıt Lisesi	18
Anadolu Lisesi	44
Fen Lisesi	42
Anadolu Öğretmen Lisesi	46
Endüstri Meslek liseleri	47
Gazi Endüstri Meslek liseleri	33
Teknik Lise Anadolu Teknik Lise	25
Ticaret Meslek liseleri Anadolu Ticaret Meslek liseleri	34
İmam Hatip Lisesi Anadolu İmam Hatip	26

Kırıkkale İl Merkezi'nde araştırma kapsamı içinde bulunduğu halde lisanslı olarak sporcusu bulunmayan ortaöğretim kurumlarının isimleri aşağıda verilmiştir.

Kanuni Laborant Sağlık Meslek lisesii, İletişim Meslek lisesi, Anadolu Otelcilik Turizm Meslek lisesi, O Demirhan ÇPL.

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Samsun Havza'da doğdu. İlkokulu Eskişehirde tamamladı. 1993 yılında Hasanoğlan Atatürk Anadolu Öğretmen Lisesi'nden mezun oldu. 1997 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu'ndan mezun oldu. 1998 yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak göreve başlandı. Halen bu görevine devam etmektedir.

